

Dziennik Urzędowy C 206

Unii Europejskiej

Tom 49

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

29 sierpnia 2006

Zawiadomienie nr	Treści	Strona
	I <i>Informacje</i>	
	...	
	II <i>Akty przygotowawcze</i>	
	Komitet Regionów	
	64. sesja plenarna w dniach 26 — 27 kwietnia 2006 r.	
2006/C 206/01	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Strategia tematyczna dotycząca zanieczyszczenia powietrza” oraz wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszego powietrza dla Europy	1
2006/C 206/02	Opinia Komitetu Regionów w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywy w sprawie Strategii Morskiej) oraz w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – Strategia tematyczna dotycząca ochrony i zachowania środowiska morskiego	5
2006/C 206/03	Opinia Komitetu Regionów w sprawie: „Kłęski naturalne: pożary, powodzie, okresy suszy”	9
2006/C 206/04	Opinia Komitetu Regionów w sprawie „Polityka spójności a miasta: wkład miast i aglomeracji miejskich we wzrost zatrudnienia w regionach”	17
2006/C 206/05	Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – „Dialog na temat społeczeństwa obywatelskiego między UE i krajami kandydującymi”	23

2006/C 206/06	Opinia Komitetu Regionów w sprawie — komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Wspólna agenda na rzecz integracji – ramy integracji obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej” — komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Związek pomiędzy migracją i rozwojem: konkretne kierunki działania w zakresie partnerstwa UE z krajami rozwijającymi się” — wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych norm i procedur dla państw członkowskich dotyczących powrotu nielegalnych imigrantów z państw trzecich	27
2006/C 206/07	Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i kształcenia zawodowego: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności	40
2006/C 206/08	Opinia Komitetu Regionów w sprawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego (2008)	44

II

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

64. SESJA PLENARNA W DNIACH 26 — 27 KWIETNIA 2006 R.

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego „Strategia tematyczna dotycząca zanieczyszczenia powietrza” oraz wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszej powietrza dla Europy

(2006/C 206/01)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszej powietrza dla Europy (COM(2005) 447 końcowy – 2005/0183 (COD)) i komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego „Strategia tematyczna dotycząca zanieczyszczenia powietrza” (COM(2005) 446 końcowy),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 21 września 2005 r. w sprawie zasięgnięcia opinii Komitetu w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza atmosferycznego i w sprawie czystszej powietrza dla Europy, zgodnie z art. 175 i 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dnia 25 lipca 2005 r., powierzającą sporządzenie niniejszej opinii Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie „O strategię tematyczną na rzecz środowiska miejskiego” (COM (2004) 60 końcowy – CdR 93/2004 fin) ⁽¹⁾,

uwzględniając swoją opinię dotyczącą komunikatu Komisji w sprawie „Program »Czyste powietrze dla Europy« (CAFE): Strategia tematyczna na rzecz jakości powietrza” (niem. *Das Programm „Saubere Luft für Europa”* (CAFE): *Eine thematische Strategie für die Luftqualität*) (COM (2001) 245 końcowy – CdR 203/2001 fin ⁽²⁾),

uwzględniając projekt opinii (CdR 45/2006 rev. 1), przyjęty dnia 27 lutego 2006 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego Edukacji – sprawozdawca: Helmut Jahn, starosta okręgu Hohenlohe DE/PPE,

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Zanieczyszczenia środowiska występują przede wszystkim w aglomeracjach miejskich i w związku z tym miasta powinny zająć stanowisko wobec przedstawionej przez Komisję „Strategii tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza”.
- 2) To samo dotyczy wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, tym bardziej że we wniosku tym proponuje się m.in. zmianę norm dotyczących pomiarów i oceny obciążenia pyłem drobnocząsteczkowym.

⁽¹⁾ Dz. U. C 43 z 18.02.05 r., s. 35.

⁽²⁾ Dz. U. C 107 z 03.05.02 r., s. 78.

- 3) Miasta na podstawie swoich doświadczeń mogą w znaczący sposób przyczynić się do usprawnienia, a tym samym sukcesu polityki czystego powietrza.

na 64. sesji plenarnej w dniach 26-27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 26 kwietnia) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **Zgadza się** z Komisją co do tego, że mimo osiągniętych postępów, o których mowa w „Strategii tematycznej”, zanieczyszczenie powietrza substancjami gazowymi lub stałymi, szkodliwymi dla zdrowia i dla środowiska, musi zostać zmniejszone i że – ponieważ polityka czystego powietrza ma zarówno wymiar lokalny, jak i transgraniczny – cel ten można osiągnąć jedynie wspólnym wysiłkiem wszystkich podmiotów na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. Komitet **przypomina**, że władze lokalne poprzez środki urbanistyczne (rozdzielenie terenów mieszkalnych i przemysłowych, środki mające na celu przekierowanie i ograniczenie ruchu kołowego, wydzielanie terenów niezabudowanych i zazielenianie osiedli mieszkaniowych, uwzględnienie szczególnych cech mikroklimatycznych dla zapewnienia lepszej cyrkulacji powietrza na osiedlach mieszkaniowych) dążą do realizacji priorytetowego dla nich celu, jakim jest zdrowie ich obywateli.

1.2 **Z zadowoleniem przyjmuje** dokument Komisji „Strategia tematyczna dotycząca zanieczyszczenia powietrza”, jak również opublikowany jednocześnie projekt dyrektywy, gdyż umożliwiają one dyskusję w sprawie strategii oraz aktualizację ustalonych celów, z uwzględnieniem nowych wyników badań.

1.3 **Stwierdza**, że również z punktu widzenia miast wymagane są dostosowania, głównie w celu usprawnienia wdrażania środków polityki czystego powietrza na szczeblu lokalnym.

1.4 **Przypomina**, że miasta muszą na swoim terytorium osiągnąć równowagę między różnymi funkcjami i że wynikają z tego w sposób naturalny ograniczenia dla realizacji pojedynczych celów sektorowych.

1.5 W związku z tym **nalega**, by prawodawstwo europejskie uwzględniło elastyczne rozwiązania. **Jest zdania**, że podejmując wszelkie środki, władze lokalne i regionalne muszą mieć możliwość nadawania priorytetu obszarom, na których wiele osób jest narażonych na szczególnie wysokie stężenia zanieczyszczeń powietrza (np. terenom mieszkalnym).

1.6 **Stwierdza z naciskiem**, że z punktu widzenia polityki czystego powietrza konieczne jest, aby ograniczenie emisji postawione było na pierwszym miejscu i że w związku z tym ograniczanie stężenia zanieczyszczeń może jedynie być rozwiązaniem wyjątkowym. W szczególności **wskazuje**, że należy:

— dostosować ustalone cele dotyczące ochrony środowiska do dostępnych rozwiązań dla zmniejszenia emisji, aby osiągnięcie celów w zakresie ochrony środowiska w większości miast było realistyczne,

— podjąć dodatkowe działania na poziomie europejskim, aby ułatwić skuteczną realizację unijnych dyrektyw,

— na poziomie europejskim udoskonalić technologie ograniczania emisji oraz zaostrzyć standardy emisji dla pojazdów (np. euro VI dla samochodów ciężarowych), aby osiągnąć standardy jakości powietrza w miastach,

— podjąć działania zakrojone na skalę europejską, takie jak np. natychmiastowa rewizja dyrektywy w sprawie krajowych pułapów emisji, aby zmniejszyć średnie stężenie pyłu (PM10), które w znacznym stopniu powoduje przekraczanie limitów stężenia PM10 w miastach.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 W odniesieniu do „Strategii tematycznej”

2.1.1 **Dostrzega** użyteczność „Strategii tematycznej” jako dokumentu pomocniczego przy kształtowaniu polityki w dziedzinie zanieczyszczeń powietrza i wzywa do tego, aby, mając na uwadze praktyczną realizację celów, przeprowadzić obliczenia modelowe nie „na podstawie wyników badań epidemiologicznych” i „pełnego zastosowania możliwości technologicznych”, lecz również na podstawie danych o możliwościach praktycznego osiągnięcia norm w środowisku miejskim.

2.1.2 **Wymaga** w związku z tym, aby wysiłki badawcze w ramach programów badań dotyczyły możliwości i ograniczeń aktywnej polityki czystego powietrza w kontekście lokalnym i terytorialnym (na przykład poprzez lokalne analizy przypadku i wykonalności) oraz **wzywa** Komisję do odpowiedniego uzupełnienia dokumentu.

2.1.3 **Ubolewa** nad tym, że jego zdaniem Komisja w sporządzeniu strategii tematycznej nie uwzględniła dotychczas w wystarczającym stopniu przedstawicieli stowarzyszeń władz regionalnych i lokalnych, które należą przecież do głównych podmiotów w dziedzinie polityki czystego powietrza i **uważa za bezwzględnie konieczne** przewidzenie ich udziału m.in. w ramach ustrukturyzowanego dialogu Komisji ze stowarzyszeniami władz lokalnych i regionalnych;

2.1.4 **Dostrzega** zagrożenie, że na myśli przewodnie „Strategii tematycznej” zbyt wielki wpływ ma ukierunkowanie polityki czystego powietrza na ograniczanie stężenia zanieczyszczeń i w związku z tym **wzywa** Komisję do kontynuowania tworzenia tej strategii oraz – w celu powstrzymania wzrostu zanieczyszczenia – przyznania priorytetu polityce prewencji, a nie polityce nakierowanej na ograniczanie emisji.

2.1.5 **Stwierdza**, że współdziałanie z innymi politykami sektorowymi, zasadniczo wskazane, w niektórych przypadkach jest wspomniane jedynie jako deklaracja zamierzeń i **postuluje** dalsze wyjaśnienia i ustalenia w tej dziedzinie.

2.1.6 Z wymienionych przyczyn **uważa za konieczne**, aby „Strategia tematyczna” była kontynuowana w następujących kierunkach:

- stworzenie ambitnej polityki europejskiej w dziedzinie przemysłu, energetyki, komunikacji i transportu, zajmującej się problemem u jego źródła,
- stworzenie harmonogramu realizacji tej polityki,
- włączenie innych obszarów polityki w walkę z zanieczyszczeniem atmosferycznym,
- uzupełnienie i rozszerzenie badań w związku z praktycznymi rezultatami wdrażanej polityki.

Ponadto postuluje dalsze wyjaśnienia dotyczące wsparcia finansowego dla władz terytorialnych, które w dużym stopniu ponoszą odpowiedzialność za wdrażanie polityki zapobiegania zanieczyszczeniom oraz polityki czystego powietrza.

2.1.7 **Zaleca** Komisji Europejskiej i państwom członkowskim prowadzenie bardziej aktywnej polityki wspierania rozwoju ciepłownictwa i skojarzonego wytwarzania ciepła i energii elektrycznej. W ten sposób możliwe byłoby również powstrzymanie wzrostu zanieczyszczenia powietrza powodowanego przez spalanie biomasy w małych zakładach spalania. Podstawowe znaczenie dla wysiłków skierowanych na poprawę jakości lokalnego powietrza ma usuwanie przeszkód w dziedzinie ciepłownictwa w poszczególnych krajach, takich jak ograniczenia wynikające z prawa konkurencji. Sposoby ogrzewania nowych domów i miejsc pracy powinny być określone już na etapie planowania użytkowania gruntów. W tym względzie często najbardziej kompetentny jest szczebel lokalny.

2.2 W odniesieniu do wniosku dotyczącego dyrektywy

2.2.1 **Stwierdza**, że uaktualnienie prawodawstwa europejskiego jest w zgodzie z warunkami i wymaganiami praktycznej polityki czystego powietrza i z tego względu **wzywa** podmioty szczebla krajowego i europejskiego zaangażowane w dyskusję do przyjęcia tej oceny i przede wszystkim do wspierania środków mających na celu uelastycznienie i wobec tego o znaczeniu praktycznym.

Nieuwzględnienie składników substancji zanieczyszczających i przedłużenie terminów

2.2.2 W szczególności **przyjmuje z zadowoleniem** fakt wprowadzenia ustaleń umożliwiających uwzględnienie warun-

ków lokalnych i **wzywa** Parlament i Radę do następujących kroków, nawet w obliczu przeciwnych argumentów:

- utrzymania wniosku o wyłączenie z oceny jakości powietrza oddziaływania posypywania dróg piaskiem w zimie na obciążenie pyłem drobnocząsteczkowym (art. 13, par. 3),
- utrzymania wniosku o wyłączenie z oceny jakości powietrza części zanieczyszczeń wynikającej z przyczyn naturalnych (zgodnie z art. 19); **wzywa** Komisję do przyjęcia jasnych wskazówek bądź wytycznych dotyczących pomiarów tego typu zanieczyszczeń,
- utrzymania wniosku o uwzględnienie wyjątków od ustaleń ze względu na szczególnie trudne warunki (na przykład topograficzne) (art. 20, par. 2);,

oraz możliwości przedłużenia terminów wykonania zadań o maksymalnie 10 lat (art. 20), o ile wcześniej zostanie wykazane, że podjęto już wszystkie stosowne działania dla zmniejszenia emisji.

2.2.3 Ponadto **zaleca** stworzenie w dyrektywie zapisu, dzięki któremu prawnie możliwe będzie zawarcie oddzielnych „umów trójstronnych” (tzn. porozumień zawieranych pomiędzy UE, danym państwem członkowskim i jedną lub kilkoma władzami terytorialnymi w celu wdrażania środków polityki integracyjnej w kontekście szczególnych cech danego obszaru) w przypadku okoliczności nadzwyczajnych (np. topografia), które uniemożliwiają długoterminowe stosowanie się do uzgodnień, jeśli dowiedzione zostanie, że podjęto już wszystkie stosowne działania dla zmniejszenia emisji.

2.2.4 **Uzasadnia** tę propozycję z jednej strony potrzebą zapobiegania niepewności prawnej dla władz regionalnych i lokalnych, z drugiej zaś największym ograniczeniem zanieczyszczeń możliwym do osiągnięcia w danych okolicznościach i dla wzmocnienia tej propozycji **przypomina**, że część przedstawicieli świata nauki i władz specjalizujących się w danej dziedzinie twierdzi, iż nawet mimo największego wysiłku założone wartości nie mogą być osiągnięte.

Pomiar i ocena pyłu drobnocząsteczkowego

2.2.5 **Stwierdza**, że dyrektywa odnosząca się do pyłu drobnocząsteczkowego przewiduje trzy wartości graniczne oraz jeden cel dotyczący redukcji. Normy jakości powietrza w odniesieniu do pyłu drobnocząsteczkowego (PM₁₀) Komisja uzupełnia inną normą, obejmującą najdrobniejsze cząsteczki (PM_{2,5}), i uzasadnia to wynikami badań epidemiologicznych (program CAFE, Światowa Organizacja Zdrowia, praktyki w USA i w Japonii), według których najdrobniejsze cząsteczki stanowią największe zagrożenie, gdyż wnikają w najmniejsze rozgałęzienia płuc, a stosunkowo wysokie i trwałe wystawienie na działanie PM_{2,5} jest bardziej szkodliwe dla zdrowia niż sporadyczne większe obciążenie.

2.2.6 **Stwierdza** więc, że zgodnie z projektem dyrektywy wartości graniczne obowiązujące dla PM_{10} (na jednym obszarze pomiarowym wartości średnie nie mogą przekroczyć $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a średnia dzienna wynosząca $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ nie może wystąpić więcej niż 35 razy w ciągu roku) muszą zostać uzupełnione o dalsze normy oparte na $PM_{2,5}$ (zachowanie górnej granicy rocznej koncentracji – czyli wartości granicznej – wynoszącej $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i do roku 2020 niewiążący cel zredukowania średniego stężenia $PM_{2,5}$ w miastach o 20%) i **konkluduje**, że przewiduje się w sumie trzy wartości graniczne i jeden cel zredukowania wielkości dotyczące pyłu drobnocząsteczkowego.

2.2.7 **Wyraża obawę**, że te liczne ustalenia dotyczące ograniczenia ilości pyłu drobnocząsteczkowego w dziedzinie polityki czystego powietrza przysporzą wielu problemów prawnych i praktycznych i z tego powodu, biorąc pod uwagę przekonujące wyniki badań przywołane w „Strategii tematycznej”, **wzywa** do oparcia pomiarów i kontroli zanieczyszczenia powietrza przez pył drobnocząsteczkowy wyłącznie na $PM_{2,5}$ oraz na realistycznej wartości granicznej i realistycznym celu zredukowania ilości zanieczyszczeń.

2.2.8 Ponadto w tym kontekście **zwraca uwagę** na okoliczność, że wielkości PM_{10} i $PM_{2,5}$ są (naturalnie) ściśle skorelowane (tak więc pomiar jednej z tych wielkości w dużym stopniu zastępuje pomiar drugiej) i z tego względu rozsądne jest stosowanie tylko jednej metody pomiarowej. Istotniejszy dla polityki czystego powietrza cel odnoszący się do $PM_{2,5}$ wydaje się naturalnie właściwszym wyborem. Należy też rozpatrzyć przegląd dyrektywy 2004/107/WE, aby stężenie metali, których dotyczy, było mierzone w $PM_{2,5}$.

2.2.9 **Uzasadnia** przejście do ustalania norm w połączeniu z celem zredukowania ilości zanieczyszczeń drobnocząsteczkowych również z punktu widzenia higieny i architektury miejskiej w następujący sposób:

- zmniejszenie średniego zanieczyszczenia na wszystkich obszarach miejskich zmniejsza zagrożenie dla zdrowia w bardziej znaczący sposób niż wyeliminowanie szczytowych wartości w szczególnie zanieczyszczonych obszarach w mieście – przy czym często nie chodzi tu o dzielnice mieszkaniowe,
- obecnie obowiązująca graniczna wartość dzienna, wykorzystywana jako kryterium zastosowania środków, sprawia, że polityka czystego powietrza koncentruje się na ograniczaniu stężenia zanieczyszczeń, podczas gdy wprowadzenie limitu emisji wymusiłoby zapobieganie emisjom, przy zaangażowaniu odpowiednich władz i środków.

2.2.10 Aby cele dotyczące jakości oparte na PM_{10} były zachowane, **wzywa**, w świetle tych rozważań, do rezygnacji z dziennej wartości granicznej i ustalenia standardów, które kierunek polityki czystego powietrza przesuną na eliminację emisji, tak lokalnie, jak i na szerszej płaszczyźnie geograficznej.

Konkretyzacja obszarów

2.2.11 **Zgadza się** z zapisem w art. 4, zgodnie z którym ustalenie obszarów ma być dokonane przez państwa członkowskie. Podział nie powinien być zbyt szczegółowy, lecz mieć bardziej ogólny charakter. **Wzywa** w związku z tym do zapewnienia porównywalności wyników pomiarów na obszarze Unii poprzez przestrzenne zlokalizowanie stacji pomiarowych zgodnie z jednolitymi kryteriami (w przypadku istniejących stacji pomiarowych w razie potrzeby ważenie wyników pomiarów dla zniwelowania wpływu czynników czysto lokalnych). Należałoby ustanowić zasady dotyczące lokalizacji i liczby stacji pomiarowych według jednolitych kryteriów zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym.

2.2.12 **Wyraża** w związku z tym zaniepokojenie faktem, że środki dotyczące jedynie węższych obszarów w pobliżu punktu pomiarowego, jak na przykład przekierowanie ruchu kołowego, przyczyniają się do zwiększenia obciążenia innych obszarów i – w najgorszym wypadku – udaremniają wysiłki miast, aby poprzez ograniczenia ruchu na terenach mieszkalnych ograniczyć ryzyko wypadków, poziom hałasu i zanieczyszczenie powietrza. W odniesieniu do środków zmniejszania zanieczyszczenia powietrza dyrektywa powinna priorytetowo traktować środki zmniejszające liczbę osób narażonych na zanieczyszczenia.

Solidarne uregulowania finansowe

2.2.13 **Apeluje o** finansowe wsparcie tych państw członkowskich i ich władz terytorialnych, które są najbardziej obciążone polityką czystego powietrza.

Wysiłki badawcze, włączenie przedstawicieli władz terytorialnych

2.2.14 **Stwierdza z zaniepokojeniem**, że naukowe oceny tego, jaka jest najbardziej udana i skuteczna polityka czystego powietrza, wciąż różnią się między sobą i dlatego **wzywa** do dalszych badań. Należy poszerzyć badania wpływu i skuteczności polityki i jej praktycznego wdrażania.

2.2.15 **Wzywa** z naciskiem, aby biegli z organizacji reprezentujących interesy władz lokalnych i regionalnych byli bezpośrednio zaangażowani w kształtowanie polityki czystego powietrza.

Bruksela, dnia 26 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywy w sprawie Strategii Morskiej) oraz w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – Strategia tematyczna dotycząca ochrony i zachowania środowiska morskiego

(2006/C 206/02)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającą ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywę w sprawie Strategii Morskiej) oraz komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego – Strategia tematyczna dotycząca ochrony i zachowania środowiska morskiego COM (2005) 504 końcowy,

uwzględniając decyzję Rady Unii Europejskiej z dnia 29 listopada 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 i art. 175 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swojego Prezydium z 12 kwietnia 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Rozwoju Zrównoważonego przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię z inicjatywy własnej z 12 października 2005 r. w sprawie: „Polityka morska UE – problem zrównoważonego rozwoju dla władz lokalnych i regionalnych” – CdR 84/2005 fin,

uwzględniając swoją opinię z 9 kwietnia 2003 r. w sprawie komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego: Ku strategii ochrony i zachowania środowiska morskiego (COM(2002) 539 końcowy) – CdR 24/2003 fin ⁽¹⁾,

uwzględniając swoją opinię z 13 czerwca 2001 r. w sprawie komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie szóstego wspólnotowego programu działań na rzecz środowiska naturalnego „Środowisko 2010: nasza przyszłość, nasz wybór” – Szósty program działań na rzecz środowiska naturalnego oraz wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej wspólnotowy program działania na rzecz środowiska naturalnego na lata 2001–2010 (COM(2001) 31 końcowy – 2001/0029 (COD)) – CdR -36/2001 fin ⁽²⁾,

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 317/2005 rev.1), przyjęty 27 lutego 2006 r. przez Komisję ds. Rozwoju Zrównoważonego (sprawozdawca: Michael COHEN, burmistrz Kalkary (MT/PES),

przyjął na 64. sesji plenarnej w dniach 26–27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z 26 kwietnia) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **Ubolewa** nad tym, że na przestrzeni ostatnich lat doszło do znaczącego pogorszenia się stanu środowiska morskiego oraz jego ekosystemów. Ingerencja ludzka oraz nadmierna eksploatacja odbijają się w wysokim stopniu niekorzystnie na stanie naszego środowiska morskiego.

1.2 **Stwierdza**, że szósty program działań na rzecz ochrony środowiska wzywa Komisję Europejską do sporządzenia strategii tematycznej w sprawie zachowania i ochrony środowiska morskiego w celu propagowania i doprowadzenia do rozwią-

nego korzystania z ekosystemów morskich oraz ich zachowania.

1.3 **Oczekuje** przedstawienia zielonej księgi w sprawie stworzenia nowej polityki morskiej UE, zaplanowanej na pierwszą połowę 2006 r. Ma ona uwzględnić gospodarcze, społeczne i ekologiczne znaczenie obszaru morskiego w Europie.

1.4 **Stwierdza**, że strategia stanowi pozytywny i pożądany krok, gdyż uznaje wartość ochrony i zachowania środowiska morskiego oraz zróżnicowania jego ekosystemów.

1.5 **Uważa** strategię za niezbędny filar ekologiczny nowej polityki morskiej UE.

⁽¹⁾ Dz.U. C 244 z 10.10.2003 r., s. 14.

⁽²⁾ Dz.U. C 357 z 14.12.2001 r., s. 44.

1.6 **Podkreśla** fakt, że środowisko morskie oraz jego zachowanie i ochrona wywierają istotny wpływ na gospodarkę lokalną i regionalną oraz że władze lokalne i regionalne mają do odegrania ważną rolę w realizacji celów zawartych w strategii.

2. Pogorszenie stanu europejskiego środowiska morskiego

2.1 **Ma świadomość**, że środowisko morskie jest niezbędne dla utrzymania życia oraz stanowi podstawę różnorodności biologicznej.

2.2 **Zdaje sobie sprawę** z pogarszania się stanu środowiska morskiego w Europie, które jest spowodowane głównie czynnikiem ludzkim, włącznie z zanieczyszczeniem i skażeniem mórz czy wpływem niezrównoważonego rybołówstwa dla celów handlowych.

2.3 **Podkreśla** znaczenie krzewienia zrównoważonego podejścia do wykorzystywania dostępnych zasobów morskich w interesie zarówno dzisiejszych, jak i przyszłych pokoleń.

2.4 **Ma świadomość**, że jeśli nie zostaną na czas podjęte działania naprawcze, istnieje duże ryzyko powstania potencjalnie nieodwracalnych zmian w ekosystemach morskich w Europie.

2.5 **Podkreśla** znaczenie przedsięwzięcia pilnych środków, które zatrzymają i odwrócą proces pogarszania się stanu środowiska morskiego.

2.6 **Zauważa**, że podejście takie jest konieczne zarówno z pobudek czysto ekologicznych, jak i społeczno-gospodarczych.

3. Adekwatne ramy instytucjonalne dla zarządzania gospodarką morską

3.1 **Zauważa**, że środowisko morskie nie pokrywa się z istniejącymi granicami geopolitycznymi.

3.2 **Ma świadomość**, że istnieją potencjalne przeszkody dla polepszenia ochrony środowiska morskiego w Europie, zarówno na szczeblu światowym, jak i wspólnotowym czy krajowym, oraz że istniejące mechanizmy egzekwowania są często słabe i nieadekwatne.

3.3 **Zgadza się** z poglądem, że w celu wykorzystania postępu uczynionego przez obecne instytucje, polityki i konwencje oraz zapewnienia dalszego postępu należy rozwinąć jasną ogólną wizję rozwoju środowiska morskiego oraz powiązanych polityk.

3.4 **Podkreśla** znaczenie opracowania mocnej polityki UE regulującej kwestie związane ze środowiskiem morskim, która miałaby także na celu dążenie do zapewnienia zrównoważonego korzystania z dostępnych zasobów morskich, przyspie-

szając w ten sposób wysiłki w zakresie ochrony środowiska morskiego.

4. Niedostateczne podstawy naukowe

4.1 **Zauważa**, że dobra polityka zależy od zapewnienia wysokiej jakości informacji.

4.2 **Ma świadomość**, że istniejące programy monitorowania i oceny w UE nie są ani zintegrowane, ani kompletne, a w wiedzy na temat stanu środowiska morskiego w Europie istnieje wiele luk.

4.3 **Z zadowoleniem przyjmuje** wezwanie do nowego podejścia do monitorowania i oceny stanu środowiska morskiego, które ma na celu osiągnięcie większego stopnia harmonizacji, szersze rozpowszechnianie i wykorzystywanie danych, jak również wymianę informacji dostępnych na szczeblu krajowym, tak aby zapewnić lepszą skuteczność.

5. Sprostanie wyzwaniom

5.1 **Zgadza się**, że w celu zapobiegania pogarszaniu się stanu środowiska morskiego i dalszej utracie różnorodności biologicznej oraz w celu przywrócenia różnorodności biologicznej środowiska morskiego konieczne jest stworzenie zintegrowanej polityki w sprawie jego ochrony i zachowania.

5.2 **Uważa**, że aby zapewnić skuteczność takiej polityki, trzeba uwzględnić wszystkie interesy oraz wyznaczać jasne cele.

6. Strategia

6.1 **Z zadowoleniem zauważa**, że celem strategii jest ochrona i odnowa europejskich mórz i oceanów oraz zapewnienie, że działalność człowieka będzie prowadzona w sposób zrównoważony.

6.2 **Zapewnia**, że obecne i przyszłe pokolenia mają prawo do biologicznie zróżnicowanego, dynamicznego środowiska morskiego, które jest bezpieczne, czyste, zdrowe i wydajne.

6.3 **Ma świadomość**, że jest to ambitny cel, którego rezultaty mogą być widoczne dopiero w dalszej przyszłości.

6.4 **Potwierdza**, że cele strategii mogą zostać osiągnięte jedynie wtedy, jeśli zaangażowane zostaną wszystkie zainteresowane strony.

6.5 **Podkreśla**, że cele powinny być zdefiniowane na szczeblu ponadnarodowym. **Z zadowoleniem przyjmuje** jednak zamiar – będący w zgodzie z zasadą pomocniczości – zapewnienia, że planowanie i wdrażanie środków pozostanie w gestii regionów nadmorskich, co pozwoli uwzględnić ich indywidualne warunki, problemy i potrzeby.

6.6 **Wyraża jednakże zaniepokojenie**, że w niektórych wypadkach, zwłaszcza gdy region nadmorski graniczy ze sporą liczbą państw spoza UE, rzeczywista realizacja może być utrudniona poprzez brak koordynacji i zobowiązania ze strony zainteresowanych podmiotów.

7. Nowy instrument polityczny

7.1 **Zgadza się**, że należy przyspieszyć podejmowane działania, jeśli Europa ma ochronić i zachować swoje środowisko morskie.

7.2 **Wspiera** zawarte w strategii ramy umożliwiające ściślejszą współpracę, mające na celu zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska morskiego w Europie poprzez ulepszone podstawy wiedzy, zintegrowane i opłacalne działania oraz sprawny system kontroli i oceny.

7.3 **Z zadowoleniem przyjmuje** elastyczne podejście oparte na zasadzie pomocniczości, które – choć ambitne w swoim zasięgu – nie wykorzystuje nadmiernie nakazowych instrumentów, biorąc w ten sposób pod uwagę sytuację poszczególnych regionów.

8. Dyrektywa w sprawie strategii morskiej

8.1 **Uważa**, że mając na uwadze najnowsze dowody gwałtownego pogarszania się europejskiego środowiska morskiego, konieczne jest podjęcie natychmiastowych działań, aby zrealizować planowany cel osiągnięcia dobrego stanu środowiska morskiego w Europie przed wyznaczoną datą 2021 r.

8.2 **Uważa**, że jeśli będzie niezbędna dobra wola, możliwe stanie się osiągnięcie dobrego stanu środowiska w znacznie krótszym okresie.

8.3 **Z zadowoleniem przyjmuje** zamiysł utworzenia europejskich regionów i podregionów nadmorskich w celu zapewnienia wdrożenia środków politycznych.

8.4 **Uważa** jednakże, że do strategii należy od teraz włączyć Morze Czarne – ważny region nadmorski, graniczący z dwoma krajami przystępującymi (Rumunią i Bułgarią) oraz z Turcją, z którą trwają negocjacje akcesyjne.

8.5 **Uważa**, że różne wyspy i terytoria stanowiące część obszaru geograficznego Unii Europejskiej, które znajdują się poza ustanowionymi regionami i podregionami nadmorskimi, także powinny być objęte zakresem tej polityki.

8.6 **Zauważa**, że aby osiągnąć wyznaczone cele, państwa członkowskie i poszczególne regiony muszą ściślej współpracować ze sobą oraz z Komisją Europejską.

8.7 **Stwierdza**, że w sytuacjach, w których wskazane przez państwa członkowskie lub regiony zagadnienia podlegają kompetencji Wspólnoty, Komisja Europejska powinna być nie tylko informowana i uwzględniana w konsultacjach, lecz także trak-

towana jako najbardziej znaczący partner w procesie, koordynujący wdrażanie środków politycznych.

8.8 **Uważa** za niewystarczające dostarczenie Komisji Europejskiej przez państwa członkowskie informacji i dowodów w celu uzasadnienia przekonania, że dane zagadnienie nie może być rozwiązane przez przyjęcie środków na szczeblu krajowym.

8.9 **Zaleca**, aby w podobnych sytuacjach Komisja podjęła się przeprowadzenia koniecznych programów oceny, monitorowania i wdrażania w celu zajęcia się danym zagadnieniem. Komisja powinna także jasno określić konsekwencje wynikające z niezgodności celów i środków zaproponowanych przez państwa członkowskie i z powodu tej niezgodności niezatwierdzonych przez Komisję.

8.10 Co więcej, **uważa za niezbędne**, aby Komisja utrzymała swoją rolę w procesie monitorowania i wdrażania i mogła interweniować w celu koordynowania i ułatwienia wspólnej realizacji celów przez różne państwa i podmioty w ramach regionu nadmorskiego.

8.11 **Wzywa** Komisję Europejską, by dopilnowała, że opracowywane przez państwa członkowskie strategie będą uwzględniały występowanie w podległych im regionach morskich innych skupisk fauny i flory, takich jak algi czy żółwie morskie.

8.12 **Wzywa** Komisję Europejską, by jako czynnik oddziaływania na środowisko morskie brała pod uwagę wprowadzanie do niego organizmów modyfikowanych genetycznie, z trudnymi obecnie do przewidzenia konsekwencjami dla środowiska.

8.13 **Wzywa** państwa członkowskie do ścisłego stosowania się do wymogów art. 4 dyrektywy podczas dokonywania oceny oraz określania celów środowiskowych i programów monitorowania.

8.14 **Uważa**, że w tym kontekście także władze lokalne i regionalne poszczególnych regionów nadmorskich powinny zostać bezpośrednio włączone w przygotowywanie ocen, celów i programów monitorowania.

8.15 **Wyraża wątpliwość** co do ram czasowych przewidzianych przez art. 4, zwłaszcza tych, które dotyczą programu środków do przyjęcia.

8.16 Świadomy tego, iż zadowalające wyniki mogą zostać osiągnięte jedynie w perspektywie długoterminowej, **opowiada się** za wielokrotnym i elastycznym procesem wdrażania, uwzględniającym nowe dane zebrane z programów monitorowania oraz nowe osiągnięcia i wpływ wprowadzanych środków. Dzięki temu, gdyby zaszła taka konieczność, można by natychmiast podejmować krótko- lub średnioterminowe działania zaradcze w celu zniwelowania ewentualnego negatywnego wpływu na stan środowiska morskiego.

8.17 **Zwraca uwagę**, że pomimo groźby wystąpienia poważnych kosztów społeczno-gospodarczych w krótkim i średnim okresie, spodziewane długofalowe korzyści ekologiczne, społeczne i gospodarcze znacznie je przewyższą.

8.18 **Uważa** jednakże, że tego typu krótko- i średnioterminowe obciążenia nie powinny spoczywać wyłącznie na krajowych czy regionalnych szczeblach władzy ani też być ponoszone przez jednostki czy pojedyncze społeczności.

9. Synergia z innymi politykami

9.1 **Ma świadomość** rosnącej potrzeby kompleksowego podejścia w celu osiągnięcia właściwej równowagi między często konkurencyjnymi interesami środowiska naturalnego i gospodarki.

9.2 **Zdaje sobie sprawę** ze znaczenia rozwoju nowej europejskiej polityki morskiej, zwłaszcza w świetle ambitnych celów strategii lizbońskiej i strategii z Göteborga.

9.3 **Zauważa**, że zielona księga w sprawie polityki morskiej zajmie się zagadnieniem stworzenia ogólnych ramowych struktur zarządzania regulujących sposoby wykorzystywania mórz i oceanów oraz działalność zainteresowanych podmiotów. Ważne jest, aby Komisja upewniła się, że europejska polityka morska zajmuje się sprawami ochrony środowiska, zaś ogólne ramowe struktury zarządzania regulują w zadowalający sposób sposoby wykorzystania mórz i oceanów.

9.4 **Zauważa** dalej, że strategia opracowana jest w taki sposób, aby wspierać i rozbudowywać istniejące środki i inicjatywy, które do pewnego stopnia przyczyniają się do ochrony środowiska morskiego, choć nie zostały opracowane specjalnie w tym celu.

9.5 **Z zadowoleniem przyjmuje** rozwój spójnej strategii ramowej, która powinna służyć jako filar ekologiczny przyszłej europejskiej polityki morskiej.

9.6 **Zauważa**, że strategia ta umożliwi Wspólnocie i państwom członkowskim wypełnienie zobowiązań w zakresie ochrony środowiska morskiego, wynikających z porozumień międzynarodowych.

9.7 **Zwraca się z prośbą** do Komisji Europejskiej o zapewnienie, aby państwa członkowskie w ramach strategii morskiej, którą mają opracować, w programach środków konieczne zawarły aspekty zagospodarowania wybrzeży, mając na uwadze okoliczność, że większość oddziaływań na środowisko morskie tam właśnie ma swój początek.

10. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

10.1 **Zaleca**, aby termin osiągnięcia dobrego stanu środowiska morskiego w Europie wyznaczyć najpóźniej na rok 2018.

10.2 **Zaleca** także, aby ostatecznym terminem przygotowania, a następnie wdrożenia programu środków był odpowiednio rok 2013 i 2015.

10.3 **Wzywa** Komisję Europejską do uwzględnienia Morza Czarnego jako regionu nadmorskiego.

10.4 **Oczekuje** od Komisji określenia ambitnych, jasnych, spójnych i porównywalnych kryteriów „dobrego stanu środowiska”, które umożliwią w rezultacie osiągnięcie równie wysokiego poziomu „dobrego stanu środowiska” w tym samym czasie w całej UE.

10.5 **Uważa**, że niezbędne jest ciągłe monitorowanie środków wdrażania oraz regularne publikowanie wyników i danych.

10.6 **Wzywa** Komisję Europejską do monitorowania rzeczywistej realizacji polityki w różnych regionach nadmorskich oraz do podjęcia się roli koordynatora i moderatora, spełniając w ten sposób zadanie pośrednictwa pomiędzy różnymi podmiotami wewnątrz tych regionów.

10.7 **Ma nadzieję**, że Komisja będzie regularnie przedstawiać raporty oceniające realizację strategii oraz wpływ dyrektywy, wskazując na scenariusze najlepszych praktyk.

10.8 **Ufa**, że wszystkie raporty Komisji zostaną przekazane zarówno jemu, jak również Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

10.9 Co więcej, **wierzy**, że wszelkie komentarze Komitetu i jego reakcje zostaną uwzględnione w raportach Komisji.

10.10 **Jest przekonany**, że możliwe jest pozyskanie aktywnego zaangażowania i wsparcia społeczeństwa, jeśli tylko wyposaży się je odpowiednio w informacje.

10.11 **Ma świadomość**, iż krótko- i średnioterminowe koszty mogą wywrzeć wpływ na społeczno-gospodarcze warunki życia społeczności lub jednostek, co z kolei mogłoby niekorzystnie wpłynąć na stopień zaangażowania i poparcia społeczeństwa; dlatego też **wzywa** do stworzenia na szczeblu wspólnotowym programów mających na celu pomoc bezpośrednio dotkniętym osobom i grupom w celu zminimalizowania ewentualnych niepożądanych skutków.

10.12 **Wzywa** podmioty polityczne, włącznie z państwami członkowskimi, Komisją Europejską i sektorem prywatnym, do przyjęcia długofalowego planu w celu sprzyjania znacznemu zwiększeniu funduszy na badania środowiska morskiego i zapewnienia tym samym wystarczających środków na te badania.

10.13 **Sądzi**, że władze lokalne i regionalne, jako najbliższe obywatelom, mogą osiągnąć istotne wyniki

poprzez dostarczanie informacji i uzyskiwanie poparcia społeczeństwa.

10.14 Pod tym względem **podejmuje się** odgrywać znaczącą rolę jako partner Komisji Europejskiej i państw członkowskich oraz **zaleca** podjęcie długofalowej kampanii informacyjnej, finansowanej przez UE i angażującej władze lokalne i regionalne.

Bruksela, 26 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie: „Kłęski naturalne: pożary, powodzie, okresy suszy”

(2006/C 206/03)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego z dn. 4 kwietnia 2006 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 4 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swojego Przewodniczącego z dn. 23 marca 2006 r., zgodnie z art. 40 ust. 2 regulaminu wewnętrznego, o mianowaniu **Ramóna Luisa VALCÁRCEL SISO**, przewodniczącego wspólnoty autonomicznej Murcia (ES-PPE), na sprawozdawcę generalnego opinii w tej sprawie,

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie zwiększenia zdolności ochrony ludności w Unii Europejskiej (COM(2004) 200 końcowy – CdR 241/2003 fin (1))

a także mając na uwadze, co następuje:

- 1) Kłęski naturalne, pożary lasów, powodzie i okresy suszy stanowią wzrastające zagrożenie dla życia ludzkiego, wpływają w znaczący sposób na równomierny rozwój regionów, zagrażają ich zasobom gospodarczym oraz dziedzictwu naturalnemu i kulturowemu, są przyczyną przemieszczania się ludności, osłabiają działalność gospodarczą oraz wpływają na pogorszenie się jakości życia społeczeństw w dotkniętych nimi regionach;
- 2) Katastrofy naturalne nie znają granic; dlatego też współpraca między strefami narażonymi na ich występowanie jest niezbędna;
- 3) Skutki zmian klimatycznych, takie jak pustynnienie, erozja i zasolenie dotyczą wszystkich państw członkowskich, choć w nierównomiernym stopniu. UE powinna uznać zmniejszenie częstotliwości występowania kłesk za podstawowy element zrównoważonego rozwoju;

(1) Dz.U. C 43 z 18.2.2005, str. 38

- 4) Zasada spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej powinna być obecna na różnych etapach planowania, opracowywania i wdrażania polityk wspólnotowych w celu zapobiegania klęskom naturalnym, zarządzania nimi oraz łagodzenia ich skutków w dotkniętych katastrofą regionach i miastach UE;
- 5) Należy przyjąć środki ochrony w obliczu klęsk naturalnych w ramach wszystkich właściwych polityk wspólnotowych, a zwłaszcza w ramach polityk, które wpływają na rolnictwo i środowisko naturalne, infrastrukturę oraz dziedzinę badań i rozwoju;
- 6) Fundusz Solidarności UE okazał się niewystarczający w obliczu klęsk naturalnych; dodatkowo, powagi tej sytuacji nadaje jeszcze brak koordynacji pomiędzy mechanizmami na szczeblu krajowym i regionalnym między różnymi państwami członkowskimi;

przyjął jednogłośnie na 64. sesji plenarnej w dniach 26 – 27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 26 kwietnia 2006 r.) następującą opinię:

UWAGI I ZALECENIA KOMITETU Regionów

Komitet Regionów

1. z niepokojem **zauważa** znaczny wzrost częstotliwości, intensywności i powagi klęsk naturalnych, które miały miejsce na terenie UE w ostatnich latach;
2. **wyraża zadowolenie** z zainteresowania się tą kwestią Parlamentu Europejskiego;
3. **ostrzega** przed innymi rodzajami klęsk naturalnych, takimi jak trzęsienia ziemi, trzęsienia dna morskiego, tsunami, wybuchy wulkanów i inne zjawiska geologiczne, oraz fenomenami związanymi ze zmianami klimatu i globalnym ociepleniem, które powodują podniesienie się poziomu morza na naszych wybrzeżach, zanik plaż, powódzie na obszarach mieszkalnych, niszczenie infrastruktury i wyposażenia; **wskazuje** także na niebezpieczeństwa związane z wystąpieniem obfitych opadów śniegu i wyjątkowo silnych mrozów;
4. **zwraca uwagę**, że regiony i gminy, znajdując się najbliżej obywateli, są pierwszymi ofiarami klęsk i jako pierwsze angażują się w wypadku ich wystąpienia; tak więc ich pełen udział w opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli strategii i akcji podejmowanych w obliczu katastrof jest niezbędny; dlatego też każde państwo członkowskie powinno zatroszczyć się o to, by regiony i samorządy lokalne dysponowały racjonalnymi, dobrze funkcjonującymi instrumentami prawnymi, materialnymi i finansowymi, których potrzebują do wypełniania swoich zadań;
5. **przypomina**, że działania Wspólnoty muszą uzupełniać działania podejmowane przez władze krajowe, regionalne i lokalne oraz **wzywa** Komisję do nowego ukierunkowania działań wspólnotowych na poszczególne szczeble rządowe;
6. **uważa** za niezbędne, aby zasady solidarności, współpracy, koordynacji i wsparcia pomiędzy państwami, regionami i gminami w UE były skuteczne na każdym kroku w celu zapobiegania klęskom naturalnym, unikania ich oraz łagodzenia i naprawiania ich skutków;
7. **podkreśla** konieczność podjęcia poważnych zobowiązań zarówno ze strony administracji publicznej, jak i obywateli, w celu zmniejszenia przyczyn klęsk lub czynników zaostrzających ich skutki i reperkusje;
8. **popiera** apel Parlamentu Europejskiego opracowania europejskiej strategii walki z klęskami naturalnymi (pożarami, powodziami i okresami suszy), wraz z wielorakimi instrumentami finansowymi koniecznymi do jej wprowadzenia, przy zapewnieniu przydziału środków unijnych w dziedzinie ochrony cywilnej, poświęcając szczególną uwagę regionom oddalonym, o niskiej gęstości zaludnienia, regionom ultraperyferyjnym oraz regionom, które z powodów strukturalnych są o wiele bardziej wrażliwe na tego typu klęski;
9. **wzywa** instytucje europejskie do uwzględnienia we wspomnianej strategii trzęsień ziemi i związanych z nimi zjawisk, takich jak wybuchy wulkanów, ze względu na ich potencjalnie katastroficzne skutki;
10. **nalega**, aby strategia zajęła się klęskami naturalnymi w sposób zintegrowany, uwzględniając środki zapobiegawcze (analizę i korektę ryzyka), środki planowania i wdrażania (podział zadań, mobilizacja zasobów itp.) oraz środki odbudowy i monitorowania;
11. **zwraca uwagę** na to, jak ważne jest, aby wspomniana strategia uwzględniała na wszystkich etapach środki informacyjne, szkoleniowe i uświadamiające kierowane do obywateli, dotyczące zagrożeń klęskami i planów działania, szczególną uwagę poświęcając dzieciom i młodzieży oraz grupom, które potrzebują ochrony w przypadku sytuacji wyjątkowej, takim jak osoby starsze czy osoby o ograniczonej sprawności fizycznej;
12. **podkreśla** ważną rolę środków masowego przekazu w tworzeniu opinii publicznej, która dysponowałaby wystarczającymi informacjami i byłaby w stanie skutecznie zapobiegać stratom powodowanym przez klęski oraz zmniejszać szkody;
13. **zaleca** skoncentrowanie wysiłków w celu wprowadzenia, przy wykorzystaniu najnowszych technologii, systemów informacyjnych, niezbędnych dla poprawy przewidywania, monitorowania i oceny wszelkiego rodzaju klęsk; **popiera** zwłaszcza propozycje Parlamentu Europejskiego nadania impulsu programowi GALILEO oraz poszerzenia zakresu działania Globalnego Monitoringu Środowiska Naturalnego i Bezpieczeństwa (GMES) na wszystkie klęski naturalne;

14. **uważa**, że VII program ramowy badań i rozwoju powinien zwiększyć badania nad zapobieganiem klęskom dzięki finansowaniu działań skierowanych na opracowanie modeli prognostycznych, oraz badania nad poprawą systemów wczesnego ostrzegania;

15. **zaleca**, aby w krajowych i regionalnych planach rozwoju obszarów wiejskich dawać pierwszeństwo krokom mającym zapobiegać przyczynom klęsk (przeciwdziałanie erozji, zalesianie właściwymi gatunkami, zaopatrzenie w wodę, oczyszczanie i nadzorowanie lasów czy środki rolno-ekologiczne skierowane na oszczędności wody);

16. **przypomina**, że w celu zmniejszenia częstotliwości występowania i zasięgu pożarów działania UE muszą koncentrować się na zwalczaniu ich przyczyn, poprzez tworzenie odpowiednich środków zapobiegania oraz nadzorowania lasów; **wzywa** Komisję do czuwania nad właściwym zastosowaniem istniejącej już w tej dziedzinie legislacji wspólnotowej;

17. **z ubolewaniem stwierdza**, że środki zapobiegania pożarom programu Forest Focus nie należą do priorytetów programu LIFE Plus;

18. **zwraca uwagę** na pogorszenie się sytuacji w przypadku klęski suszy, której intensywność i czas trwania zwiększają się sukcesywnie na wielu terenach UE, na których ostatnio w drastyczny sposób zmniejszyły się zasoby wodne, co łączy się z poważnymi reperkusjami społecznymi, ekologicznymi i gospodarczymi;

19. **wyraża zadowolenie** z inicjatywy przedstawionej przez kilka państw członkowskich w łonie Rady Ministrów ds. Środowiska Naturalnego UE, dotyczącej zarządzania zagrożeniami związanymi z klęską suszy; **wzywa** Komisję Europejską do przyjęcia środków niezbędnych dla poprawy poziomu ochrony w przypadku okresów suszy i zmniejszenia potencjalnego ryzyka dla obywateli, gospodarki i środowiska naturalnego;

20. **zaleca** utworzenie europejskiego centrum monitorowania okresów suszy i pustynnienia, zintegrowanego z działaniami podejmowanymi w ramach VII programu ramowego badań i rozwoju, a także przyjęcie środków podnoszenia świadomości w kwestii zrównoważonego zużycia wody;

21. **jest zdania**, że mając na względzie rozmiary i nasilenie klęsk naturalnych w ostatnich latach, zachodzi potrzeba wzmocnienia środków zapobiegawczych w ramach planowania przestrzennego, jak również zwiększenia znaczenia zintegrowanych działań terytorialnych na obszarach wiejskich;

22. **z zadowoleniem przyjmuje** wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie oceny zagrożenia powodziowego i zarządzania nim; **ostrzega**, że nie wolno zapomnieć o poważnych powodziach, które mają miejsce w basenie Morza Śródziemnego, związanych z ulewnymi deszczami i zalewaniem terenu. Jednocześnie należy uwzględnić fakt, że w innych państwach członkowskich sytuacja w odniesieniu do powodzi jest zupełnie inna i wymaga dostosowania do niej rozwiązań.

23. **domaga się** zapewnienia odpowiedniej koordynacji istniejących i przyszłych dyrektyw w sprawie obchodzenia się z zasobami naturalnymi/lub zjawiskami naturalnymi w zależności od specyficznych warunków każdego kraju

24. **zwraca się z prośbą** o wzmocnienie wspólnotowego mechanizmu ochrony cywilnej; w tym kontekście **popiera** propozycję Parlamentu Europejskiego umocnienia ośrodka monitoringu i informacji (MIC) mechanizmu wspólnotowego oraz zaleca opracowanie dla każdego rodzaju klęsk kompatybilnych modeli działania lub zwalczania katastrof, które umożliwiłyby lepszą koordynację mechanizmów krajowych i regionalnych odpowiedzialnych za zarządzanie klęskami;

25. **uważa**, że należałoby rozważyć utworzenie europejskich sił ochrony ludności; uważa za wskazane, aby państwa członkowskie poszukiwały rozwiązań gwarantujących odpowiednią interoperacyjność pomiędzy siłami cywilnymi a wojskowymi, przy czym zaleca włączenie jednostek wojskowych dla sytuacji kryzysowych we wspólnotowy system ochrony cywilnej;

26. **ogólnie z zadowoleniem przyjmuje** wniosek dotyczący nowego Funduszu Solidarności, rozciągający zakres jego zastosowania na poważne kryzysy będące wynikiem wypadków przemysłowych i technologicznych, zagrożenia dla zdrowia publicznego oraz na akty terroryzmu; **wzywa** jednakże Komisję do rozważenia progu odpowiadającego 1 miliardowi EUR lub 0,5% dochodu krajowego brutto, do zapewnienia wystarczającej elastyczności, przejrzystości i prostoty procesu oraz do zwrócenia uwagi na specjalne potrzeby dotkniętych kryzysem obszarów i regionalny wymiar niektórych klęsk naturalnych;

27. **wzywa** do jednoznacznego uznania klęski suszy za obszar podlegający Funduszowi Solidarności, mając na uwadze fakt, że stanowi ona długotrwały problem strukturalny, który bardzo trudno daje się dostosować do ustalonych terminów składania wniosków, i który ma poważne konsekwencje dla rozwoju społeczno-gospodarczego w dotkniętych klęską regionach; **wzywa** także do utrzymania wsparcia ze strony funduszu w wypadku lokalnych sytuacji wyjątkowych;

28. **wskazuje** na fakt, iż fundusze strukturalne stanowią istotne narzędzie finansowania środków zapobiegawczych oraz zarządzania w obliczu klęsk; **uważa** za niezbędne w tym kontekście skorygowanie niedostatecznej synergii między funduszami strukturalnymi a Funduszem Solidarności, dzięki praktycznemu zastosowaniu teoretycznego podejścia „od odbudowy do rozwoju”, pociągającego za sobą uczestnictwo władz lokalnych i regionalnych w strukturach zarządzających klęskami naturalnymi;

29. **wzywa**, aby w kolejnym okresie programowania finansowego na lata 2007-2013 zapewnić niezbędną elastyczność i rozłożenie zasobów pomiędzy funduszami, jak i ewentualne wykorzystanie środków uwolnionych przez zasadę N+2 funduszy strukturalnych, tak aby umożliwić regionom zwiększenie zasobów dostępnych w wypadku klęski, jeśli uznają to za stosowne;

30. **przypomina**, że prawdziwa strategia ochrony przed klęskami w rolnictwie nie może ograniczać się do zastosowania środków doraźnych, lecz musi uwzględniać zarówno kształcenie, informowanie i zapobieganie, przy wykorzystaniu dla celów finansowania działań programu Forest Focus, politykę rozwoju obszarów wiejskich lub Europejski Fundusz Społeczny, jak i utworzenie publicznego ubezpieczenia finansowanego przez UE;

31. **uważa**, że inicjatywa INTERREG okazała się bardzo skuteczna przy wymianie wzorców w dziedzinie zapobiegania klęskom naturalnym i **wskazuje** w tym kontekście na przykłady zawarte w załączniku oraz przyjmuje zadowoleniem zwiększenie budżetu przyznanego współpracy terytorialnej przyjęte w kontekście porozumienia w sprawie nowych ram finansowych na lata 2007-2013;

32. **zwraca uwagę** na to, że tworzenie ugrupowań współpracy transgranicznej jako jednostek wyposażonych w osobowość prawną może usprawnić prowadzenie działań w obszarze ochrony cywilnej;

33. **popiera** żądanie Parlamentu Europejskiego wykorzystania pomocy państwowej lub pożyczek Europejskiego Banku Inwestycyjnego w obliczu klęsk naturalnych;

34. **wzywa** Komisję, Parlament i Radę, aby brały pod uwagę opinie władz lokalnych i regionalnych w momencie planowania jakichkolwiek inicjatyw związanych ze zwalczaniem klęsk naturalnych, zapewniając istnienie sprawnego procesu wcześniejszych konsultacji z podmiotami bezpośrednio odpowiedzialnymi za zarządzanie klęskami.

Bruksela, 26 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

ZAŁĄCZNIK

wzorce w dziedzinie zapobiegania klęskom naturalnym

1. ESCAPE – Europejskie rozwiązania poprzez współpracę i planowanie w sytuacji zagrożenia (zalewanie obszarów przybrzeżnych)

W celu ograniczenia skutków powodzi, partnerzy z najbardziej dotkniętych nią obszarów w Wielkiej Brytanii, Holandii i Belgii uruchomili projekt ESCAPE (*European Solutions by Co-operation and Planning in Emergencies*). Projekt ten wykraczał poza zapobieganie i zarządzanie ryzykiem i służył poprawie polityki planowania przestrzennego, strategii zarządzania ryzykiem, planów interwencyjnych oraz świadomości społecznej, tak aby można było zminimalizować spowodowane przez powódź straty w nadbrzeżnych miejscowościach.

Do głównych przedsięwzięć projektu należała kampania zwiększająca świadomość na temat powodzi. Aby uświadomić dzieciom i dorosłym, miejscowej ludności i fachowcom znaczenie zagrożeń związanych z powodzią, wykorzystano projekcje wideo, konferencje oraz dzienniki. Ponadto kampania wyjaśniała, czego można się spodziewać od rządów i w jaki sposób ludzie mogą pomóc sobie sami. Innym ważnym przedsięwzięciem było wypracowanie elastycznego, wielofunkcyjnego planu interwencyjnego na rzecz ochrony miejscowej ludności, turystów i przedsiębiorstw w przypadku powodzi. Transgraniczne ramy planowania interwencyjnego są udostępnione partnerom do wykorzystania.

W ramach projektu ESCAPE ustanowiono i przetestowano w warunkach zalewania obszarów przybrzeżnych system informacji o wysokim stanie wód (*High Water Information System – HIS*), zapewniający monitorowanie pływów morza, siły wiatru i wysokości fal. System ten został zintegrowany z systemem wspierania decyzji (*Decision Support System – DSS*), który pozwala oszacować czas niezbędny do przeprowadzenia ewakuacji z obszaru klęski i zaleca trasy ewakuacji przy wykorzystaniu takich danych jak przepustowość dróg i czynniki demograficzne. Władze lokalne, regionalne i krajowe, odpowiedzialne zarówno za planowanie interwencyjne jak i planowanie przestrzenne, mogą wykorzystywać systemy HIS i DSS do przewidywania skutków i czasu zalewania obszarów przybrzeżnych. <http://www.interregnorthsea.org/projekt-details.asp?id=1-16-31-7-526-02>

2. AWARE – Zwracanie uwagi na ostrzeżenia i gotowość w sytuacjach zagrożenia

Jeden z wniosków wyciągniętych z projektu ESCAPE wskazywał na fakt, że sytuacje zagrożenia nie uznają granic, w związku z czym planowanie interwencyjne także nie powinno zatrzymywać się na granicach. Można uznać, że AWARE (*Attention to warning and readiness in emergencies*) jest następcą projektu ESCAPE. Podczas gdy ESCAPE ogranicza się do powodzi, AWARE obejmuje także inne dziedziny. Cechą charakterystyczną projektu jest rozszerzenie współpracy w razie katastrof naturalnych i wywołanych przez człowieka, z myślą o poprawie jakości planowania interwencyjnego i zwiększenia świadomości zagrożenia wśród ludności cywilnej.

AWARE koncentruje się na zwiększeniu świadomości w celu ograniczenia zagrożenia mieszkańców regionów przygranicznych w trakcie i po katastrofie poprzez poprawę źródeł i kanałów informacyjno-komunikacyjnych. Aby lepiej uświadomić ludziom, mediom, władzom i służbom ratowniczym grożące niebezpieczeństwa oraz wyjaśnić jak należy się zachowywać i reagować w przypadku zaistnienia katastrofy, zostaną przeprowadzone dwie kampanie na rzecz trwałego uświadomienia ich odbiorców, skierowane do młodzieży i profesjonalistów. W dalszej kolejności powstanie raport w sprawie ustaleń dokonanych z mediami odnośnie relacjonowania katastrof w różnych krajach i studium wykonalności dotyczące instrumentu pozwalającego władzom informowanie w przypadku katastrofy krewnych i przyjaciół osób poszkodowanych o ich aktualnym miejscu pobytu. AWARE koncentruje się także na treści i strukturze informacji i komunikacji pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi w regionach przygranicznych przed, w trakcie i po katastrofie. Ma to na celu nakłonienie władz lokalnych do brania pod uwagę transgranicznych konsekwencji ich decyzji i zapewnienie, że będą one informować władze po drugiej stronie granicy. Dzieląc się swoją wiedzą i doświadczeniami poprzez wymianę informacji i wyciągniętych wniosków, partnerzy opracują raport zawierający zalecenia w sprawie wirtualnego transgranicznego systemu zarządzania kryzysowego i zorganizują dwa międzyregionalne spotkania ekspertów na temat zarządzania kryzysowego i pomocy w sytuacji katastrof. Ostatecznym celem projektu jest poprawa jakości pomocy w razie katastrof na obszarach przygranicznych poprzez wymianę personelu pomiędzy regionami uczestniczącymi w projekcie oraz ćwiczenia przeprowadzane w skali regionalnej i transgranicznej (wyłącznie na poziomie władz publicznych) z udziałem czynnika transgranicznego lub międzyregionalnych obserwatorów. www.projekt-aware.com

3. Łańcuch Bezpieczeństwa - inicjatywa dotycząca planowania interwencyjnego na wypadek powodzi, obejmująca cały Region Morza Północnego

Z uwagi na to, że katastrofy nie zatrzymują się na granicach regionalnych czy też krajowych, nie powinno tego robić także zarządzanie zagrożeniami i zarządzanie kryzysowe. Komisja Europejska uznała, iż jest to problem i obecnie opracowuje kilka inicjatyw na rzecz europejskiego podejścia do planowania interwencyjnego we współpracy z państwami członkowskimi. Łańcuch Bezpieczeństwa (*Chain of Safety*) ma na celu wniesienie do tych inicjatyw wkładu Regionu Morza Północnego poprzez uruchomienie projektu przewidującego stworzenie struktury planowania interwencyjnego na wypadek powodzi, w oparciu o model łańcucha bezpieczeństwa, który obejmowałby cały Region Morza

Północnego. Zadaniem projektu jest ułatwienie współpracy, wymiany doświadczeń i wzajemnej pomocy w Regionie Morza Północnego w przypadku powodzi poprzez połączenie wiedzy i doświadczenia w dziedzinie zalewania obszarów przybrzeżnych poprzez łańcuch bezpieczeństwa łączący cały Region Morza Północnego na rzecz zoptymalizowania współpracy wewnątrzregionalnej pomiędzy Regionami Morza Północnego w celu zmniejszenia liczby ofiar i zminimalizowania zniszczeń spowodowanych zalewaniem obszarów przybrzeżnych. Ogólnym celem projektu jest określenie planu interwencyjnego na wypadek powodzi, obejmującego cały obszar Morza Północnego. Odbychałoby się to we współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami, tak aby można było połączyć wzorce i doświadczenia uczestniczących regionów.

Działania w ramach projektu Łańcuch Bezpieczeństwa można podzielić trzy główne obszary tematyczne, którymi są: analiza porównawcza istniejących regionalnych i krajowych planów działania na wypadek powodzi w Regionie Morza Północnego; określenie wspólnego podejścia do Łańcucha Bezpieczeństwa w Regionie Morza Północnego i lista niezbędnych i dostępnego wyposażenia służącego realizacji wspólnego planu interwencyjnego na wypadek powodzi.

4. Poprawa bazy danych naukowych NEDIES (Natural and Environmental Disaster Information Exchange System) Wspólnego Centrum Badawczego

Ochrona obywateli i środowiska w Europie stoi w obliczu ciągłych wyzwań, jakie stwarza szereg niebezpieczeństw wynikających z naturalnych zagrożeń. Stąd też nauka wyciągnięta z systematycznej analizy rozwoju dawnych katastrof i okoliczności, które ułatwiły ich zaistnienie mają ogromne znaczenie dla przyszłego ograniczenia zagrożeń i ustalania priorytetów odnośnie zarządzania obszarami nentralgicznymi. Szerokie zastosowanie i upowszechnianie wyciągniętej nauki jest kolejnym niezmiernie ważnym krokiem w kierunku zwalczania występowania niepożądanych wydarzeń oraz, w szczególności, osłabienia ich konsekwencji. W tym celu Wspólne Centrum Badawcze (JRC) prowadzi System Wymiany Informacji o Katastrofach Naturalnych i Ekologicznych (NEDIES), którego zadaniem jest opracowywanie i rozprzestrzenianie wyciągniętych nauk z myślą o zapobieganiu klęskom naturalnym i wypadkom technologicznym, a także o przygotowaniu się i odpowiednim reagowaniu na nie. Sprawozdania w sprawie klęsk naturalnych objętych systemem NEDIES są dostępne poprzez portal internetowy.

W celu poprawy i rozszerzenia bazy danych NEDIES, która zawiera informacje o katastrofach (w tym nauki wyciągnięte z doświadczeń), należy lepiej ukształtować i pogłębić zrozumienie okoliczności katastrofy co sprawi, że możliwe będzie dostarczenie szczegółowych i cennych danych do podejmowania decyzji. W ramach badań zleconych przez JRC i Komisję Europejską Wydział Uniwersytetu Zelandii (Holandia) opracowuje projekt obejmujący instrumenty analizy i mapy rozwoju katastrofy w czasie, działania z zakresu zarządzania klęskami podjęte przed, w trakcie i po katastrofie, zaangażowane podmioty, otoczenie i pozostałe parametry wpływające na skuteczność zarządzania, przez co staną się dostępne dane o odpowiedniej strukturze, ułatwiające wyciągnięcie nauki z doświadczeń. Wyniki tej analizy zostaną włączone do „łańcucha bezpieczeństwa”. Tym samym, na każdym etapie staną się widoczne współzależne konsekwencje.

5. INTERREG IIIA – Włochy/Słowenia: SIMIS – projekt połączonego systemu monitorowania rzeki Isonzo-Soča

Projekt ten ma na celu poprawę systemu monitorowania basenu Isonzo, zwiększając tym samym ochronę przeciwpowodziową ludności. Służy on także poprawie ponadnarodowych środków bezpieczeństwa, wzmocnieniu współpracy pomiędzy regionem Friuli-Wenecja Julijska a Słowenią oraz zastosowaniu innowacyjnych środków technicznych. Dla realizacji tych celów, połączono ze sobą centra operacyjne Palmanova i Lublijana, i ustanowiono wspólne protokoły dotyczące interwencji w przypadku zagrożenia. Przeprowadzono także dokładną analizę basenu hydrologicznego i utworzono zaawansowane technicznie zespoły monitorujące w najbardziej nentralgicznych punktach basenu w celu przewidywania powodzi i zapobiegania ich wystąpieniu. <http://www.simis.si>

6. Międzyregionalny protokół o współpracy transgranicznej w zakresie ochrony ludności – Friuli-Wenecja Julijska, Karyntia, Słowenia

Wydziały ochrony ludności regionu autonomicznego Friuli-Wenecja Julijska oraz regionu Karyntia – Republika Słowenii, świadome mogących dotknąć ludność zagrożeń naturalnych lub wywołanych działalnością człowieka, jak również świadome konieczności zapewnienia jej w porę wzajemnej pomocy w sytuacjach krytycznych, pragnąc rozwinąć i wesprzeć współpracę transgraniczną w sektorze ochrony ludności, deklarują wolę dążenia do możliwie ścisłej współpracy i synergicznej koncentracji działań niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa ludności regionów sąsiadujących, dóbr, osad i środowiska w sytuacji krytycznej lub w razie ryzyka jej wystąpienia, w tym w razie pożarów lasów. W protokołach o współpracy transgranicznej określono wspólny tryb działania w zakresie przewidywania klęsk żywiołowych i zapobiegania im, wymiany danych w czasie rzeczywistym i sprawnego przekazywania informacji dotyczących sytuacji krytycznych, jak też przekazywania wzajemnej pomocy w warunkach zagrożenia i koordynacji pomocy dla ludności sąsiednich regionów dotkniętej klęską.

W celu realizacji działań prognostycznych, zapobiegawczych oraz wymiany leżących we wspólnym interesie informacji z zakresu ochrony ludności, region autonomiczny Friuli-Wenecja Julijska i region Karyntia Republika Słowenii ustanawiają współpracę między odpowiednimi głównymi centrami operacyjnymi, które zapewnią szybką wzajemną komunikację istotnych informacji, wymianę wiedzy i przeprowadzanie wspólnych szkoleń. Postanawiają także powiązać z sobą własne główne centra operacyjne poprzez wdrożenie efektywnego systemu przekazywania danych między tymi centrami, tak aby można było w czasie rzeczywistym dokonywać wymiany danych pochodzących z sieci monitoringu meteorologicznego dla mórz, sejsmicznego i hydrometeorologicznego, funkcjonujących się na odpowiednich terytoriach, oraz za pomocą wideokonferencji ustanowić łączność między głównymi centrami operacyjnymi.

Regiony zobowiązują się do bezzwłocznego informowania się nawzajem za pośrednictwem głównych centrów operacyjnych o bliskim zagrożeniu lub o zaistniałej sytuacji krytycznej, które mogłyby stanowić niebezpieczeństwo dla ludności sąsiednich regionów, dla dóbr, osad i środowiska znajdujących się w pobliżu terytoriów przygranicznych. Ustanawiają program okresowych spotkań między komórkami technicznymi odpowiednich struktur. Zapoczątkowują ponadto wymianę wiedzy na temat postępu technicznego w odpowiednich dziedzinach nauki, mającego znaczenie dla ochrony ludności, wdrażając także wspólne projekty na rzecz sukcesywnych badań i nowych zastosowań w dziedzinie przewidywania zagrożeń naturalnych i zapobiegania im. Organizują wspólne szkolenia i ćwiczenia w celu wzajemnego korzystania ze swoich metod działań w sytuacjach krytycznych. Kiedy sytuacja taka zaistnieje na ich terytorium i zagrożi ludności sąsiednich regionów, mogą one za pośrednictwem głównych centrów operacyjnych zwrócić się o wzajemną pomoc. Pomoc taka, zależnie od dostępnych zasobów, może polegać na wysłaniu specjalistów technicznych, ekip wolontariuszy wyposażonych w odpowiednie środki i sprzęt, statków powietrznych i artykułów pomocy dla dotkniętej katastrofą ludności terenów przygranicznych oraz na podjęciu wszelkich innych działań zmierzających do opanowania sytuacji krytycznej. Regiony postanawiają współpracować ze sobą w realizacji działań mających na celu gaszenie pożarów lasów na obszarach przygranicznych. Pomoc wzajemną świadczy się bezinteresownie.

7. DESERTNET Działania mające na celu walkę z pustynnieniem europejskiego regionu śródziemnomorskiego i ich monitoring

Desertnet zajmuje się badaniami i monitoringiem narażonych na pustynnienie obszarów Basenu Morza Śródziemnomorskiego oraz ich zrównoważonym zarządzaniem. Projekt ma na celu doprowadzenie do racjonalnego wykorzystania informacji i doświadczenia w dziedzinie techniki i nauki, zdobytego i rozwiniętego w związku z zagrożonymi obszarami wymienionymi w programach regionalnych i krajowych. W celu przyczynienia się do realizacji jednorodnego systemu na rzecz wymiany danych i informacji oraz kontroli procesu pustynnienia, planuje się utworzenie platformy usług, sieci działań pilotażowych i użytkowników oraz międzyregionalnego centrum monitoringu walki z pustynnieniem.

Desertnet umożliwił utworzenie sieci działań pilotażowych mającej na celu zainicjowanie procesu ujednolicenia metod, opartego na porównywaniu doświadczeń kilku regionów. Sieć ta przybrała konkretne kształty dzięki powstaniu platformy usług, która umożliwiła powołanie do życia bazy danych dotyczących metod, modeli oraz danych dostępnych w regionach partnerskich. Struktura ta powinna także umożliwić w przyszłości uproszczenie zarządzania działaniami i współpracą w ramach projektów lub innych inicjatyw. Stanowić ona będzie w istocie punkt odniesienia dla najpowszechniej przyjętych i podzielanych metod. W przyszłości partnerzy będą wspierać platformę usług dzięki m.in. wzrostowi liczby użytkowników. Jej zwiększenie się powinno sprawić, że platforma byłaby wirtualnym miejscem wymiany wiedzy, w której poza użytkownikami uczestniczyłyby krajowe komitety ds. walki z pustynnieniem.

Regiony partnerskie to: włoskie regiony Ligurii, Kalabrii, Toskanii, Sycylii, Emilii-Romanii, Basilicaty i Sardynii oraz hiszpańskie regiony autonomiczne Murcji i Andaluzji (www.desertnet.org).

8. ROBINWOOD – Rewitalizacja obszarów wiejskich i górzystych poprzez rozwój zrównoważony przy wykorzystaniu zintegrowanej gospodarki leśnej

Robinwood jest projektem współfinansowanym przez Komisję Europejską w ramach programu Interreg III C Południe. Celem projektu jest rozwój społeczno-ekonomiczny obszarów poprzez rewitalizację łańcucha podaży drewna. W związku z projektem ma zostać zastosowane innowacyjne podejście w oparciu o zrównoważoną gospodarkę leśną, łączącą w sobie aspekty związane z planowaniem, środowiskiem naturalnym, energetyką, rozwojem terytorialnym, gospodarką i zatrudnieniem.

Projekt Robinwood obejmuje pięć głównych tematów:

— koordynacja i zarządzanie programem

— utrzymanie gleby – mające na celu znalezienie z pomocą gospodarki leśnej rozwiązań na rzecz zapobiegania erozji, osunięciom ziemi i powodziom,

- zasoby leśne – dążenie do lepszej gospodarki leśnej poprzez wymianę wzorców i rozwiązań w zakresie certyfikacji lasów, zarządzania i planowania gospodarki leśnej. Projekt ten przewiduje opracowanie przez regiony partnerskie planu operacyjnego gospodarki leśnej, który oceni ekonomiczne i ekologiczne zrównoważenie procesów gospodarki leśnej.
- energia – dążenie do wzrostu zużycia biomasy leśnej do wytwarzania z trwałego zasobu energii, która byłaby neutralna pod względem powstawania dwutlenku węgla.
- komunikacja – wprowadzanie nowych osiągnięć w tym zakresie na obszarach wiejskich i górzystych regionów partnerskich. Komunikacja jest zasadniczym instrumentem wspierania „doskonałości” i rozprzestrzeniania wzorców wśród regionalnych partnerów.

W projekcie uczestniczą następujące regiony: Liguria (Włochy), Brandenburgia (Niemcy), autonomiczny region Murcia (Hiszpania), Walia (Wielka Brytania), Pomorze Wschodnie (Polska), Wschodnia Słowacja (autonomiczne regiony Koszyce i Preszów – Słowacja).

Opinia Komitetu Regionów w sprawie „Polityka spójności a miasta: wkład miast i aglomeracji miejskich we wzrost zatrudnienia w regionach”

(2006/C 206/04)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając pismo Komisji Europejskiej do Przewodniczącego Petera Strauba z dnia 25 stycznia 2006 r. zawierające wniosek o sporządzenie przez KR opinii w sprawie: *Polityka spójności a miasta: wkład miast i aglomeracji miejskich we wzrost zatrudnienia w regionach*;

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z 10 listopada 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Polityki Spójności Terytorialnej przygotowania opinii w tej sprawie;

uwzględniając dokument roboczy służb Komisji: *„Polityka spójności a miasta: udział obszarów miejskich we wzroście gospodarczym i tworzeniu miejsc pracy w regionach”*;

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku w sprawie rozporządzenia Rady ustanawiającego ogólne zasady dla Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności COM(2004) 492 końcowy – 2004/0163 (AVC) (CdR 232/2004 fin) ⁽¹⁾;

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, COM(2004) 495 końcowy – 2004/0167 (COD); (CdR 233/2004) ⁽¹⁾;

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji „Polityka spójności wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne wytyczne Wspólnoty na lata 2007 – 2013”, COM(2005) 299 końcowy (CdR 140/2005 fin);

uwzględniając konkluzje z nieformalnego posiedzenia Rady Ministrów w sprawie społeczności zrównoważonych; Bristol, 6 – 7 grudnia 2005 r.;

uwzględniając raport Parlamentu Europejskiego w sprawie miejskiego wymiaru w kontekście rozszerzenia (2004/2258);

uwzględniając projekt opinii (CdR 38/2006 rev.1) przyjęty dnia 23 lutego 2006 r. przez Komisję ds. Polityki Spójności Terytorialnej (sprawozdawca: Dr Michael HÄUPL (AT/SPE), Burmistrz Wiednia);

przyjął na 64. sesji plenarnej w dniach 26 – 27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 26 kwietnia 2006 r.) następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **przypomina** na wstępie fakt, że 78% ludności Unii Europejskiej zamieszkuje w miastach, w dużych aglomeracjach lub na obszarach miejskich. Ponad 60% ludności zamieszkuje obszary miejskie o populacji przekraczającej 50 tys. mieszkańców. Na terenach miejskich koncentrują się zarówno wielkie potencjalne możliwości jak i różnorodne trudności;

1.2 **przypomina** w związku z tym o zamierzeniu Komisji Europejskiej przedstawionym w „Trzecim Raporcie w sprawie spójności gospodarczej i społecznej: Nowe partnerstwo dla spójności: zbieżność konkurencyjność, współpraca” ⁽²⁾ polegającym na wysunięciu na plan pierwszy kwestii związanych

z miastami poprzez ich kompleksowe ujęcie w programach regionalnych;

1.3 **podkreśla** szczególne znaczenie wymiaru miejskiego we wszystkich politykach wspólnotowych, a nie tylko w polityce spójności UE. Jedynie w sytuacji, gdy pozytywne skutki tej polityki staną się widoczne i odczuwalne dla mieszkańców miast, Unii Europejskiej uda się zdobyć (lub odzyskać) akceptację polityczną w wymiarze niezbędnym dla dalszego pomyślnego rozwoju naszego projektu;

1.4 **popiera** zawartą w „Raporcie na temat wymiaru miejskiego w związku z rozszerzeniem Unii” ⁽³⁾ inicjatywę Parlamentu Europejskiego na rzecz wzmocnienia wymiaru miejskiego we wszystkich politykach wspólnotowych oraz w polityce państw członkowskich, a także postulaty przedstawione w tym raporcie;

⁽¹⁾ Dz.U. C 231 z 20.9.2005.

⁽²⁾ „Trzeci raport w sprawie spójności gospodarczej i społecznej: nowe partnerstwo dla spójności: zbieżność, konkurencyjność, współpraca”, COM(2004) 107 końcowy, przyjęty przez Komisję Europejską 18 lutego 2004 r.

⁽³⁾ Uchwała Parlamentu Europejskiego „Wymiar miejski w związku z rozszerzeniem” z 13 października 2005 r. P6_TA-PROV(2005) 0387, Sprawozdawca: Jean Marie BEAUPUY, jeszcze nie opublikowana w Dz. U.

1.5 **podkreśla** decydujący wkład miast w realizację nowej strategii lizbońskiej z 2005 r. Wzrost nie jest jednak celem samym w sobie. Jest on przede wszystkim środkiem wspierania wzrostu zatrudnienia, spójności społecznej i rozwoju zrównoważonego w dziedzinie ochrony środowiska. Przyczyniając się do zachowania europejskiego modelu socjalnego chroni on jakość życia obywateli Europy. Zatrudnienie jest najważniejszą sprawą dla obywateli UE. Koncentrując się obecnie na wzroście gospodarczym i poprawie wydajności pracy nie można tracić z pola widzenia pozostałych wymiarów strategii lizbońskiej;

1.6 **zwraca uwagę**, że miasta zawsze odgrywały rolę laboratorium badającego wszelkiego rodzaju rozwój. Przeważająca część postępu społecznego i technologicznego wzięła swój początek w miastach. Z przemianami strukturalnymi charakterystycznymi dla miast wiążą się zarówno szanse jak i zagrożenia, tak dla poszczególnych osób jak i dla społeczeństwa. Miasta nauczyły się radzić sobie ze wspomnianymi przemianami strukturalnymi i reagować na nie. Przywykły one także do kompensowania niedostatków rynkowych, wynikających częściowo z przemian strukturalnych. Z uwagi na to, że realizacja celów lizbońskich wymaga w wielu sektorach dostosowania struktur do nowych wyzwań, rola miast staje się w tym kontekście kluczowa;

1.7 **zauważa zatem z dezaprobatą**, że z powodu „odgórnego podejścia” przyjętego przy opracowywaniu i wdrażaniu strategii lizbońskiej przeważająca większość europejskich miast nie została zaangażowana przy opracowywaniu krajowych programów reform państw członkowskich. Wprawdzie niektóre miasta wzięły formalnie udział w tym procesie, nie miało to jednak następstw finansowych. Jak wykazuje badanie, ogólnie z tego typu zaangażowaniem miast mamy do czynienia częściowo, gdy w danym państwie członkowskim (jak np. w Holandii) istnieje ministerstwo zajmujące się konkretnie problemami urbanistyki, lub też gdy chodzi o miasta będące jednocześnie regionami (jak np. Berlin, Hamburg, Wiedeń, itp.). Konsekwencją wspomnianego braku zaangażowania poziomu miejskiego jest niewykorzystanie części potencjału miast i ich zdolności do tworzenia synergii w ramach współpracy pomiędzy podmiotami publicznymi, prywatnymi i społecznymi. Do tych samych wyników dochodzi w zasadzie przeprowadzona przez KR analiza pt. „Wdrażanie partnerstwa lizbońskiego na rzecz wzrostu i zatrudnienia: wkład regionów i miast”⁽¹⁾. Według tego opracowania jedynie 17% miast i regionów jest zadowolonych ze swojego zaangażowania w opracowywanie krajowych programów reform;

1.8 **stwierdza**, że miasta uczestniczyły generalnie w sposób bardziej aktywny w opracowywaniu krajowych strategicznych ram odniesienia zgodnie z art. 25 i 26 projektu rozporządzenia w sprawie ogólnych funduszy strukturalnych⁽²⁾. Jednakże wyraźne uwzględnienie wymiaru miejskiego w krajowych strategicznych ramach odniesienia i wynikających z nich programów operacyjnych w dalszym ciągu nie jest czymś oczywistym;

1.9 **krytycznie ocenia fakt**, że w projekcie strategicznych wytycznych w zakresie spójności na lata 2007 – 2013⁽³⁾ nie uwzględniono w zasadzie miejskiego wymiaru polityki spójności. Wymiar miejski omawia się jedynie w ramach „specyfiki terytorialnej”. Wyniki procesu konsultacji w sprawie strategicznych wytycznych w zakresie spójności na lata 2007 – 2013 także wskazują na powyższy niedostatek. Wielokrotnie zwracano uwagę na potrzebę silniejszego zaakcentowania decydującej roli miast w kontekście wzrostu i zatrudnienia. Jednocześnie wytyczne powinny uznać także w sposób formalny zasadnicze znaczenie miast. Istnieje niebezpieczeństwo, że bez jasnych uregulowań wspólnotowych, wprowadzających obligatoryjny charakter zaangażowania miast, w okresie 2007 – 2013 zamiast wzmocnienia miejskiego wymiaru polityki spójności może nawet dojść do jego osłabienia;

1.10 **przyjmuje zatem z zadowoleniem** wyciągając wnioski z tej krytyki inicjatywę Komisji Europejskiej wyrażoną w dokumencie roboczym „Polityka spójności a miasta. Wkład miast we wzrost i zatrudnienie w regionach”⁽⁴⁾ odnośnie wzmocnienia roli miast w przyszłej polityce spójności. Niniejszy dokument znakomicie unocznia kluczowe znaczenie miast dla dalszego rozwoju Europy, państw członkowskich i regionów. Decydujący wkład, jaki mogą wnieść miasta na rzecz wzrostu i zatrudnienia, spójności społecznej i zrównoważonego rozwoju nabiera pełnego wyrazu;

1.11 **docenia** szczególnie fakt, że Komisja Europejska przedstawia w swoim dokumencie wymiar miejski w całej jego złożoności. To kompleksowe podejście jest zasadniczą wartością dokumentu i w każdym wypadku powinno zostać utrzymane. Złożoność ukazaną poprzez przykłady i dane liczbowe uwzględnić można tylko zastosowaniu podejścia integrującego wszystkie obszary polityki. Wymiaru miejskiego nie można ograniczać do polityki spójności, lecz należy go wyraźnie mieć na uwadze we wszystkich politykach wspólnotowych;

1.12 **podkreśla szczególnie**, że wkład miast został w dokumencie przedstawiony przy pomocy 50 kierunków konkretnych działań. Pozostają one obecnie do dyspozycji miast jako wskazówki odnośnie środków, które należy zastosować w przyszłości;

1.13 **popiera** wprowadzony przez Komisję Europejską proces konsultacji w sprawie dokumentu roboczego oraz zamiar Komisji co do ujęcia najważniejszych wyników tego procesu w ostatecznej wersji Strategicznych wytycznych Wspólnoty w dziedzinie spójności i opublikowania zmienionego dokumentu roboczego w formie komunikatu;

(1) „Wdrażanie partnerstwa lizbońskiego na rzecz wzrostu i zatrudnienia: wkład regionów i miast” badanie ankietowe dotyczące zaangażowania regionów i miast w przygotowanie krajowych programów reform DI CdR 45/2005.

(2) Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady wprowadzającego ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (COM (2004) 492 końcowy) z 14 lipca 2004 r.

(3) Komunikat Komisji: „Polityka spójności wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne wytyczne Wspólnoty na lata 2007 – 2013” COM(2005) 299 końcowy (CdR 140/2005) z 5 lipca 2005 r.

(4) Dokument roboczy służb Komisji: „Polityka spójności a miasta. Wkład miast we wzrost i zatrudnienie w regionach” z 23 listopada 2005 r., dostępny na stronie internetowej: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/consultation/urban/index_de.htm.

1.14 **współdziała** w umocnieniu wymiaru miejskiego poprzez zorganizowanie, wspólnie z Komisją Europejską i Komitetem Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego, forum miast w dniu 26 kwietnia 2006 r.;

1.15 **przyjmuje z zadowoleniem** fakt, że wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego Fundusz Spójności umożliwia wspieranie ekologicznej komunikacji miejskiej z Funduszu Spójności;

2. Propozycje Komitetu Regionów w sprawie dokumentu roboczego Komisji: „Polityka spójności a miasta. Wkład miast we wzrost i zatrudnienie w regionach”

Komitet Regionów

2.1 **gratuluje** Komisji Europejskiej precyzyjnego i szczegółowego przedstawienia następujących tematów: zrównoważony rozwój miast w europejskiej polityce regionalnej; rola miast – dlaczego miasta są ważne; atrakcyjne miasta; wsparcie dla innowacji; inicjatywy przedsiębiorców i gospodarka oparta na wiedzy; tworzenie większej liczby lepszych miejsc pracy; różnice pomiędzy miastami; zarządzanie rewaloryzacją miast i jej finansowanie;

2.2 **z zadowoleniem przyjmuje sytuację**, gdy wytyczne dotyczące działań skłaniają państwa członkowskie do wspierania przedsięwzięć miast;

2.3 **wzywa**, by w strategicznych wytycznych Wspólnoty ustanowić czwarty priorytet, a mianowicie priorytet zogniskowany na miastach i regionach miejskich, zmierzający do stworzenia bezpiecznych, spójnych i zrównoważonych (pod względem gospodarczym, społecznym, ekologicznym i handlowym) społeczności, nawet na najbardziej poszkodowanych obszarach miejskich;

2.4 **wskazuje** na zróżnicowaną sytuację miast, zwłaszcza w zależności od ich wielkości, położenia geograficznego, na przykład obszarów peryferyjnych, podziału kompetencji wewnątrz państwa oraz od tego, czy chodzi o miasta w nowych czy też starych państwach członkowskich. Ponadto **proponuje** uwzględnić takie ważne kryterium, jak różnice pomiędzy miastami w poszczególnych państwach członkowskich wynikające z poziomu urbanizacji i rozwoju gospodarczego tych krajów;

2.5 **podziela** punkt widzenia Komisji Europejskiej, iż ogólne wzmocnienie kompetencji miast jest warunkiem ich pomyślnego rozwoju i przyczynia się zatem w znaczący sposób do rozwoju regionalnego. W związku z tym miasta muszą zostać wyposażone w systemy i instrumenty umożliwiające im reagowanie na zmiany gospodarcze i społeczne, a także w niezbędne środki finansowe, które mogą im zostać przydzielone poprzez ogólne dofinansowanie oraz oddelegowanie odpowiednich funkcji administracyjnych na niższe szczeble, tak jak przewiduje nowe rozporządzenie w sprawie EFRR (art. 36, 41 i 42);

2.6 **podkreśla**, że w celu osiągnięcia celów strategii lizbońskiej wraz ze zwiększeniem wzrostu i wydajności, kluczowe jest uznanie znaczenia wkładu, jaki wnoszą miasta i obszary miejskie dzięki swojej demograficznej masie krytycznej, centrom doskonałości w zakresie szkolnictwa wyższego i nauki oraz zdolności zastosowania odkryć na skalę przemysłową. **Domaga się** zatem, by polityce spójności nadać także wymiar miejski, który uznawałby potencjał miast jako sił napędowych innowacji i gospodarki opartej na wiedzy;

2.7 **wskazuje**, zwłaszcza w związku z poprawą warunków ramowych środowiska biznesu oraz innowacji, że miasta mogą wypełniać te ważne funkcje sterujące tylko wtedy, gdy dysponują niezbędnymi zasobami. Dotyczy to, oczywiście, wszystkich wymienionych obszarów działań;

2.8 **podkreśla** znaczenie skoordynowanej i uwzględniającej realia „funkcjonalnych regionów” procedury osiągnięcia trwałej poprawy poprzez wdrożenie konkretnych kierunków działań. Jedynie partnerska współpraca ponad granicami administracyjnymi stwarza rozwiązania i możliwości wykorzystania istniejącego potencjału. Wspomnianą współpracę, która w praktyce nie zawsze okazuje się prosta, należy wspierać przy pomocy specjalnych bodźców w ramach polityki wspólnotowej, takich jak promowanie projektów rozwoju strategicznego obejmujących rozległy obszar. Szczególnie ważne jest zarówno stworzenie nowych sieci współpracy pomiędzy aglomeracjami miejskimi a regionami miejskimi, jak i wzmocnienie sieci już istniejących. Na specjalną uwagę zasługuje współpraca prowadzona obecnie poprzez inicjatywę Interreg III, która dojdzie do skutku w okresie 2007 – 2013 za pomocą celu „współpraca terytorialna”;

2.9 **podkreśla** ważną rolę, jaką w walce ze zmianami klimatu odgrywają miasta ze względu na liczbę swoich mieszkańców i zdolność wywoływania zmian na wielką skalę, np. w takich dziedzinach, jak transport publiczny i innowacyjne zużycie energii w budownictwie; **proponuje** zatem, by do programów funduszy strukturalnych wprowadzić wymóg dotyczący środowiska naturalnego;

2.10 **podkreśla** wagę rekultywacji i zagospodarowania „nieużytków poprzemysłowych” i przestrzeni publicznej, jako wkładu w rewaloryzację istniejących miast i zmniejszenie rozproszenia ludności. Miasta potrzebują w tym celu wsparcia ze strony zarówno szczebla krajowego jak i europejskiego. Tak więc, aby sprostać swoim specyficznym problemom, aglomeracje i regiony miejskie potrzebują wspólnotowego wsparcia finansowego, udzielanego poprzez programy ad hoc skierowane na ożywienie podupadłych stref miejskich oraz na wspieranie inicjatyw kontynuujących zadania podjęte w ramach programu URBAN;

2.11 **jest świadomy** znaczenia polityki różnorodności obejmującej wszystkie obszary zarządzania publicznego. Jest ona nieodzownym warunkiem pełnego wykorzystania szczególnego potencjału imigrantów, który obecnie pozostaje w znacznej mierze niewykorzystanym zasobem;

2.12 **wskazuje szczególnie** na znaczenie, jakie dla efektywności systemów miejskich i atrakcyjności miast mają usługi bytowe. Należy zwrócić przy tym uwagę na prawo swobodnego wyboru władz gminnych i regionalnych odnośnie formy świadczenia usług o charakterze użyteczności publicznej, jako przejaw zasady pomocniczości. **Apeluje**, aby prawodawstwo europejskie stworzyło możliwości produkcji własnej, ewentualnie bezpośredniego powierzenia świadczenia usług przedsiębiorstwu wewnętrznemu. W uregulowaniach odnośnie zamówień publicznych i pomocy publicznej opowiada się on za bardziej elastycznym traktowaniem miast i regionów;

2.13 **zaleca**, aby we wszystkich obszarach działań uwzględnić w specjalny sposób potrzeby kobiet, młodzieży, osób starszych oraz osób szczególnej troski;

2.14 **uważa**, że miasta muszą się stać miejscami bardziej „przyjaznymi kobietom” poprzez wsparcie dla przedsiębiorczości kobiet, środki działania zmierzające do ułatwiania kobietom obejmowania stanowisk kierowniczych w biznesie i sektorze publicznym w miastach oraz do wspierania ich w takiej roli, poprzez odpowiednie usługi lokalne i socjalne;

2.15 **zachęca** do uzupełnienia dokumentu fragmentem własnego autorstwa na temat zdrowia. Zagadnienie to zostało już poruszone przy okazji omawiania trzech zasadniczych tematów – dostępność i mobilność, dostęp do usług i instytucji oraz środowisko naturalne i fizyczne. Niemniej jednak ze względu na swoje znaczenie powinno ono zostać uwzględnione także w wyraźnych kierunkach działań;

2.16 **podkreśla** szczególne znaczenie zapewnienia oferty opieki nad dziećmi w placówkach czynnych w godzinach odpowiadającym potrzebom. Oferta taka umożliwia osobom wychowującym dzieci wykonywanie pracy, stwarza istotną podstawę dla dalszego kształcenia dzieci, stanowi ważny wkład w integrację różnych kultur i w integrację dzieci szczególnej troski;

2.17 **zauważa zatem z dezaprobatą** odnośnie do wytycznych działania w dziedzinie „Środki dla MŚP i dla mikroprzedsiębiorstw”, że uproszczenie dostępu do finansowania poprzez przejście ryzyka zostało obwarowane bardzo restrykcyjnymi przepisami i jest możliwe tylko pod warunkiem spełnienia bardzo wymagających kryteriów. Podkreśla, że należy zwiększyć pomoc dla mikroprzedsiębiorstw;

2.18 **wskazuje** na to, że szkolnictwo i polityka oświatowa w pełnym swoim wymiarze, włącznie z „kształceniem ustawicznym”, powinny być uwzględniane nie tylko ze względu na ich wpływ na wzrost i zatrudnienie, ale także z punktu widzenia solidarnej wspólnoty, która na pierwszy plan wysuwa udział wszystkich ludzi w procesach ogólnospołecznych, a nie tylko ekonomicznych;

2.19 **ma świadomość**, że z powodu wzrostu udziału osób starszych zyskają na znaczeniu takie dziedziny, jak pielęgnacja i opieka oraz „usługi społeczne”. W przesunięciach zachodzących w obrębie piramidy wiekowej kryją się wielkie przyszłe wyzwania dla miast. Stwarzają one jednak także szanse wzrostu zatrudnienia np. w zawodach związanych z pielęgnacją;

2.20 **podkreśla**, że znaczna liczba imigrantów w europejskich aglomeracjach i regionach miejskich stanowi dla tych ostatnich poważne wyzwanie; tworzy jednak również nową niszę rynkową, w której obszary te muszą szukać nowych szans wzrostu. Wykorzystanie takich szans powinno być zadaniem różnych administracji publicznych;

2.21 **podkreśla** wzrost znaczenia, zwłaszcza w miastach, gospodarki społecznej jako rozwijającego się rynku pracy oprócz sektora pierwszego (prywatnego) i drugiego (państwowego). **Apeluje** o wyraźne uwzględnienie potrzeby wspierania możliwości rynkowych przedsiębiorstw gospodarki społecznej („sektora trzeciego”) w wytycznych działania, np. poprzez stworzenie dostępu do kredytów lub państwowych gwarancji kredytowych;

2.22 **zwraca w szczególności uwagę**, że zrównoważone tworzenie miejsc pracy i zwalczanie bezrobocia ma kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju UE. Tylko dzięki wyraźnym sukcesom w tej dziedzinie możliwe stanie się zdobycie (lub odzyskanie) społecznej akceptacji dla UE. Miasta, jako centra przemian strukturalnych, dotknięte są w sposób szczególnie problemami bezrobocia;

2.23 **apeluje**, aby polityka rynku pracy państw członkowskich w większym stopniu uwzględniała potrzeby regionów miejskich i aby wypracowano w tym celu odpowiednie koncepcje wspólnie z funkcjonalnymi, miejskimi i regionalnymi rynkami pracy. Za podstawę mogłyby służyć umowy i porozumienia ustanawiające politykę rynku pracy na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, na przykład układy terytorialne na rzecz zatrudnienia. Dzięki nim wzmocnione zostaną powiązania pomiędzy polityką regionalną, gospodarczą i polityką rynku pracy na poziomie miejskim. Proces ten powinien otrzymać wsparcie ze strony środków unijnych;

2.24 **zgadza się** z Komisją Europejską, że istnienie znacznej liczby obcokrajowców w miastach stwarza nowe możliwości oraz że w celu zwiększania swojej konkurencyjności miasta muszą przyciągać i wspierać ludzi dysponujących szerokim wachlarzem umiejętności, imigranci z kolei często zapełniają istotne luki na rynku pracy; **popiera** zatem zalecenie przedstawione przez Komisję Europejską w jej niedawnym raporcie na temat funkcjonowania postanowień przejściowych w zakresie swobody przepływu osób, tj. „zaleca, by państwa członkowskie dokładnie rozważyły, czy ograniczenia te nadal są potrzebne, w świetle sytuacji na swoich rynkach pracy i wyników niniejszego raportu”;

2.25 **krytycznie ocenia fakt**, że decydującego znaczenia nabiera jakość tworzonych miejsc pracy. Wzrost zatrudnienia wynika ostatnio przeważnie z pracy w niepełnym wymiarze godzin i z nowych form zarobkowania. W poszczególnych sektorach spada jakość oferowanych miejsc pracy i/lub oferuje się stosunki pracy nie spełniające norm prawnych. Z tych form zatrudnienia, które często nie zapewniają pracownikom stabilnej sytuacji finansowej, wynikają nowe problemy społeczne. Wzywa się sektor prywatny i przedsiębiorstwa do tworzenia miejsc pracy umożliwiających trwałe zatrudnienie. Uelastycznienie rynku pracy kosztem bezpieczeństwa socjalnego i bezpieczeństwa pracy sprzeczne jest z koncepcją zrównoważonego rozwoju i z tego też powodu administracje publiczne muszą dopilnować, aby do tego nie doszło;

2.26 **akcentuje** fakt, że uniknięcie wykluczenia społecznego i wynikających stąd problemów – od izolacji do przestępczości – jest fundamentalnym warunkiem zapewnienia jakości życia w mieście. Administracje publiczne muszą zwrócić szczególną uwagę na te grupy, które są najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym. Należy tu wspomnieć przede wszystkim o imigrantach;

2.27 **podkreśla**, że włączenie do krajowych i regionalnych programów operacyjnych inicjatyw wspólnotowych takich jak – w szczególności – URBAN i EQUAL nie może się wiązać ze zmniejszeniem innowacyjnego znaczenia programów i inicjatyw UE. Należy – wręcz przeciwnie – promować innowacyjny charakter inicjatyw miejskich w ramach nowej polityki spójności i wspierać budowanie sieci pomysłów oraz ich zastosowanie w praktyce;

2.28 W tym celu **wzywa** Komisję, by inicjatywy miejskie – jako sposób realizacji jednej z wytycznych UE, a także ze względu na ich symboliczny charakter i możliwość ich przeniesienia (te cechy należy zachować w następnym okresie programowania) – można było między sobą porównać, a skuteczność działań w tym zakresie zmierzyć pod względem jakościowym i ilościowym;

3. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

3.1 **wzywa** Komisję Europejską do uwzględniania wymiaru miejskiego we wszystkich politykach wspólnotowych. Potrzebne jest do tego podejście, które wskazuje, analizuje i uwzględnia konkretne problemy związane z realiami miejskimi oraz wpływ polityk wspólnotowych na miasta. Aby to osiągnąć, niezbędne wydaje się zaangażowanie władz miejskich we wszystkie fazy opracowywania polityk i programów, a także w ich realizację i ocenę;

3.2 **wskazuje** na konieczność lepszej koordynacji wymiaru miejskiego pomiędzy wszystkimi służbami Komisji Europej-

skiej, w szczególności pomiędzy Dyrekcją Generalną ds. Rozwoju Regionalnego, Dyrekcją Generalną ds. Środowiska, Dyrekcją Generalną ds. Transportu, Dyrekcją Generalną ds. Zatrudnienia i Dyrekcją Generalną ds. Zdrowia. We wszystkich programach UE wymiarowi miejskiemu poświęca się wiele uwagi zarówno w kontekście finansowym jak i terytorialnym;

3.3 **podkreśla** także konieczność ściślejszych konsultacji pomiędzy Komisją Europejską Parlamentem Europejskim oraz Radą, w celu wypracowania bardziej przejrzystego programu działań UE wobec miast;

3.4 **zaleca** Komisji Europejskiej wzmocnienie „grupy roboczej złożonej z przedstawicieli różnych służb” poprzez włączenie ekspertów reprezentujących miasta oraz utworzenie na bazie wielu służb „zespołu zadaniowego”, podobnego do intergrupy „Urban-logement” w Parlamencie Europejskim. Zaleca się ponadto stworzenie forów stałego dialogu z miastami na temat dotyczących je polityk UE, tak jak to ma już miejsce w odniesieniu do ochrony środowiska naturalnego;

3.5 **wzywa** Komisję Europejską i państwa członkowskie do zadeklarowania „dialogu terytorialnego” wzorowanego na dialogu socjalnym i dialogu obywatelskim, który umożliwiłby różnym władzom regionalnym i miejskim oraz ich krajowym i europejskim stowarzyszeniom przedstawienie oraz wspólne kształtowanie zajmowanego przez nie stanowiska w procesie opracowywania, negocjowania i zatwierdzania polityk i działań dotyczących miast i regionów. Prowadzony od 2003 r. przez Komisję Europejską przy udziale Komitetu Regionów dialog ze stowarzyszeniami samorządów terytorialnych⁽¹⁾ jest zaledwie pierwszym krokiem w tym kierunku;

3.6 **opowiada się** za organizowaniem przez Radę i państwa członkowskie spotkań wysokiego szczebla przed każdym wiosennym szczytem. Poza uczestnikami „dialogu terytorialnego” w spotkaniu tym powinni uczestniczyć, w szczególności, przedstawiciele Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów i sieci miast. Ponadto **proponuje się** doroczne posiedzenia ministrów państw członkowskich odpowiedzialnych za politykę miejską, które powinny być poprzedzone spotkaniami z przedstawicielami sieci miast i krajowych oraz europejskich stowarzyszeń władz lokalnych, takich jak Rada Gmin i Regionów Europy. W trakcie tych posiedzeń grupa robocza złożona z przedstawicieli różnych służb Komisji Europejskiej powinna systematycznie składać sprawozdania o stanie swoich prac;

3.7 **wzywa** rządy państw członkowskich do uwzględniania w większym stopniu wymiaru miejskiego w politykach krajowych. Należy w szczególności zapewnić wyposażenie miast w środki finansowe, jakie są im niezbędne do wypełniania ich zadań. Powinno się także pogłębić dialog z miastami i ich stowarzyszeniami i nadać mu trwałą formę sformalizowanych konsultacji;

⁽¹⁾ „Dialog ze stowarzyszeniami samorządów terytorialnych na temat opracowywania polityk Unii Europejskiej”, COM (2003) 811 końcowy z 19 grudnia 2003 r.

3.8 **wskazuje na** kluczowe znaczenie badań i rozwoju dla osiągnięcia celów strategii lizbońskiej. **Wzywa** zatem, aby znacząca rola miast znalazła swoje odbicie w 7. programie ramowym w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji w formie włączenia zagadnień miast do głównego nurtu polityki. Do tej pory wymiar miejski uwzględniany jest w znaczącym stopniu tylko w kontekście takich zagadnień jak środowisko i transport. Wobec tego niezbędne jest prowadzenie badań z perspektywy miejskiej we wszystkich obszarach tematycznych i konkretnych programach. Istotne jest silniejsze wspieranie powiązań miast i ich szkół wyższych oraz instytucji badawczych za pomocą odpowiednich środków. W ten sposób można osiągnąć synergię przy rozwoju miast oraz większe zrozumienie społeczne dla badań i rozwoju. Takim środkiem mógłby być np. konkurs o tytuł „Europejskiego miasta nauki”;

3.9 VII Ramowy Program Badań i Rozwoju Technologicznego powinien podkreślić rolę miast jako platform wymiany informacji i wiedzy, przyczynić się do podziału środków i prowadzenia polityk w dziedzinie innowacyjności odpowiadających potrzebom społeczeństwa ogólnie, a obywatele w szczególności oraz zapewnić wsparcie dla międzynarodowych badań w dziedzinie rozwoju miejskiego;

3.10 **podkreśla** wagę pomocniczości i znaczenie udziału szczebla niższego niż krajowy w procesie tworzenia i realizacji polityki spójności. Decentralizacja zarządzania funduszami strukturalnymi nie może prowadzić do centralizacji polityki spójności na szczeblu państw członkowskich;

3.11 **wzywa** Komisję Europejską do uwzględnienia zasady proporcjonalności przy wdrażaniu opracowanych przez miasta mechanizmów zarządzania i kontroli działań;

3.12 **domaga się** większego i bardziej przejrzystego udziału władz lokalnych w przygotowaniu, opracowaniu i wdrażaniu Krajowych Planów Reform, a także włączenia przez państwa członkowskie do rocznych sprawozdań dla Komisji Europejskiej osobnego rozdziału poświęconego sposobom wdrażania tych programów na szczeblu lokalnym;

3.13 **przyjmuje z zadowoleniem** włączenie wymiaru miejskiego do wniosków Komisji Europejskiej w sprawie rozporządzeń odnośnie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności na lata 2007 – 2013;

3.14 **wzywa** do wzmocnienia wymiaru miejskiego w strategicznych wytycznych w zakresie spójności na okres 2007 – 2013. Komisja Europejska musi zapewnić faktyczny udział wymiaru miejskiego. Można to zrobić poprzez jednoznaczne umieszczenie wymiaru miejskiego w raportach z wykonania sporządzanych przez państwa członkowskie oraz w raporcie rocznym Komisji Europejskiej, które to raporty przewidziane są w art. 27 i 28 projektu ogólnego rozporządzenia ⁽¹⁾ w sprawie Funduszu Spójności;

3.15 **podkreśla** podstawowe znaczenie perspektywicznych i strategicznych działań władz miejskich podejmowanych wobec problemów z zatrudnieniem, głównie dzięki propozycjom tworzenia alternatywnych miejsc pracy w tzw. „nowych zagłębiach zatrudnienia”; **zaleca** więc, by w trakcie wdrażania i prowadzenia programów w dziedzinie zatrudnienia nie tylko uwzględniano wymiar miejski, ale by przyznano miastom kompetencje, instrumenty zarządzania i niezbędne środki budżetowe;

3.16 **przyjmuje z zadowoleniem instrumenty** JEREMIE, JASPERS i JESSICA, będące wspólnymi inicjatywami Komisji Europejskiej i Grupy ds. Programu Przedsiębiorczości i Innowacji. Równoprawny dostęp wszystkich szczebli władzy państwowej do wspomnianych systemów finansowania stanowi ważnych warunków powodzenia ich działań;

3.17 **zaleca** opracowanie, stałą aktualizację i rozpowszechnianie danych i analiz ilustrujących złożone realia miast i umożliwiających lepszą ocenę panującej w nich sytuacji. Należy w szczególności wpierać takie inicjatywy jak ESPON lub STADTEAUDIT (audyt miast);

3.18 **popiera** dalszy rozwój sieci pomiędzy miastami dla wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk. W związku z tym powinno się wykorzystać istniejące sieci, jak np. URBACT wraz z projektem pilotowym „European Urban Knowledge Network” (Europejska Sieć Wiedzy o Miastach), dla rozbudowania międzyregionalnych, miejskich priorytetów współpracy, Eurocities itp. Należy również uwzględnić inicjatywy ze strony krajowych i europejskich stowarzyszeń reprezentujących interesy miast;

3.19 **zaleca** Komisji żądanie wydzielenia przez państwa objęte wsparciem z Funduszu Spójności znacznej części tych środków na projekty dotyczące zrównoważonej komunikacji miejskiej.

Bruksela, 26 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

⁽¹⁾ Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady wprowadzającego ogólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności (COM (2004) 492 końcowy) z 14 lipca 2004 r.

Opinia Komitetu Regionów w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – „Dialog na temat społeczeństwa obywatelskiego między UE i krajami kandydującymi”

(2006/C 206/05)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając Komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – „Dialog na temat społeczeństwa obywatelskiego między UE i krajami kandydującymi” (COM(2005) 290 końcowy),

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 29 czerwca 2005 r. dotyczącą zwrócenia się do Komitetu o wydanie opinii w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z dnia 29 września 2005 r. powierzającą Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych opracowanie opinii na temat strategii Komisji Europejskiej odnośnie do postępów w procesie rozszerzenia,

uwzględniając swoją opinię w sprawie perspektyw finansowych: komunikat Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego zatytułowany: „Budowanie naszej wspólnej przyszłości – Wyzwania polityczne i środki budżetowe w rozszerzonej Unii w latach 2007 – 2013” COM(2004) 101 końcowy, CdR 162/2004 fin ⁽¹⁾ (sprawozdawca: Albert BORE, członek rady miejskiej Birmingham (UK/PSE)),

uwzględniając swoją opinię w sprawie zaleceń Komisji Europejskiej w sprawie postępów Turcji na drodze do członkostwa w UE, COM(2004) 656 końcowy, CdR 495/2005 (sprawozdawca: Helene LUND, członkini rady miejskiej Farum (DK/PSE)),

uwzględniając swoją opinię w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady dotyczącej zasad, priorytetów i warunków partnerstwa europejskiego z Chorwacją, COM(2004) 275 końcowy, CdR 499/2004, (sprawozdawca: Isidoro GOTTARDO, radny regionu Friuli-Wenecja Julijska (IT/PPE)),

uwzględniając wyniki konsultacji publicznej przeprowadzonej drogą internetową przez Komisję Europejską w sprawie planowanego programu „Obywatele dla Europy” na okres 2007 – 2013, którego celem jest promowanie aktywnego obywatelstwa europejskiego,

uwzględniając decyzję Rady nr 2004/100/WE z dnia 26 stycznia 2004 r. ustanawiającą wspólnotowy program działań na rzecz promowania aktywnego obywatelstwa europejskiego (udział społeczeństwa obywatelskiego),

uwzględniając projekt opinii (CdR 50/2006) przyjęty w dniu 28 lutego 2006 r. przez Komisję ds. Stosunków Zewnętrznych i Współpracy Zdecentralizowanej (sprawozdawca: Isidoro GOTTARDO, radny regionu Friuli – Wenecja Julijska (IT/PPE)),

a także mając na uwadze:

podstawową rolę, jaką odgrywa społeczeństwo obywatelskie w krajach kandydujących w rozpowszechnianiu projektu integracji europejskiej wśród obywateli i we wspieraniu organów władzy krajowej, regionalnej i lokalnej zaangażowanych w działalność gospodarczą, społeczną i polityczną niezbędną do pomyślnego przeprowadzenia procesu akcesyjnego,

⁽¹⁾ Dz.U. C 164 z 5.7.2005, str. 4.

konieczność nawiązania dialogu między społeczeństwami obywatelskimi UE i krajów kandydujących w celu przyspieszenia i pogłębienia procesu wzajemnego poznawania w dziedzinie społecznej i politycznej oraz w celu wzajemnego poszanowania kultur,

korzyści płynące z zapewnienia zdecentralizowanego podejścia do budowania sieci opartych na społeczeństwie obywatelskim poszczególnych państw, których celem jest wzajemne poznanie i informowanie o procesie integracji europejskiej,

na 64. sesji plenarnej w dniach 26 – 27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 27 kwietnia) przyjął następującą opinię:

1. Stanowisko Komitetu Regionów

1.1 Uwagi ogólne

Komitet Regionów

1.1.1 **z zadowoleniem przyjmuje** komunikat Komisji Europejskiej mający na celu wdrożenie „trzeciego filaru” jej strategii, opierającego się na dialogu na temat społeczeństw obywatelskich i skierowanego do Turcji, Chorwacji oraz do innych krajów kandydujących do członkostwa w Unii Europejskiej;

1.1.2 w szczególności **popiera** zasadę, zgodnie z którą instytucje europejskie powinny poświęcać uwagę obywatelom krajów kandydujących, co w przeszłości, przy rozważaniu decyzji, konsekwencji i możliwości związanych z poprzednimi procesami rozszerzenia było ewidentnie odsuwane na dalszy plan; w związku z tym integracja postrzegana była jako proces, któremu obywatele się poddali, a nie – w którym uczestniczyli;

1.1.3 **w nawiązaniu do** decyzji Rady z 3 października 2005 r., która podkreśla potrzebę zapewnienia zgody obywateli na proces przystępowania do Unii, **uważa**, że informowanie o konsekwencjach postępującego rozszerzenia Wspólnoty nie może się ograniczać do obywateli krajów kandydujących, lecz powinno obejmować również podmioty społeczno-gospodarcze z krajów członkowskich. Zdolność Wspólnoty do przyjmowania nowych członków, która jest jednym z zasadniczych kryteriów członkostwa w UE, mierzona jest również stopniem akceptacji obywateli dla kolejnych rozszerzeń;

1.1.4 **potwierdza** wybór Komisji dotyczący włączenia samorządowych władz regionalnych i lokalnych w dialog polityczny, który powinien być prowadzony ze wszystkimi krajami kandydującymi w trakcie procesu przygotowawczego przed ich przystąpieniem do Unii; **uważa się** w związku z tym za uprzywilejowanego rozmówcę w ramach trzeciego filaru strategii Komisji, ponieważ jego bezpośrednim zadaniem jest działanie na rzecz pogłębienia dialogu między społeczeństwami obywatelskimi; dlatego też **wnioskuje** o bezpośrednie zaangażowanie go w przyszłą działalność Komisji związaną z dialogiem społeczeństw obywatelskich, w szczególności w zakresie informacji i komunikacji;

1.1.5 **podkreśla** zachwianie proporcji w komunikacie Komisji Europejskiej, która poświęciła niemal cały dokument jedynie Turcji; **uważa**, że bardziej wskazane byłoby opracowanie komunikatu obejmującego trzeci filar w perspektywie horyzontalnej, tj. obejmującego wszystkie kraje kandydujące do przystąpienia, nie tylko Turcję i Chorwację;

1.1.6 **zwraca** szczególną **uwagę** na przedstawione w komunikacie niejednolite podejście do kwestii finansowej, które mimo iż jest wstępnym zarysem, określa minimalne ramy referencyjne dla działalności związanej z Turcją, natomiast nie przewiduje podobnego rozwiązania dla Chorwacji;

1.1.7 **uważa**, że należy pozostawić państwom członkowskim Unii Europejskiej możliwość wyboru zasad planowania działań komunikacyjnych i integracyjnych kierowanych do obywateli krajów kandydujących zamieszkujących na ich terytorium, natomiast **twierdzi**, że właściwym zadaniem dla Komisji Europejskiej byłoby opracowanie – w odniesieniu do źródeł, znaczenia i potencjału procesu integracji europejskiej – wspólnego podejścia obejmującego wszystkie obecne oraz potencjalne kraje kandydujące i wdrażanego poprzez program informacyjny skierowany do obywateli wszystkich krajów kandydujących, a także w szczególności sposób uwzględniającego rolę władz regionalnych i lokalnych;

1.1.8 **podkreśla** w związku z tym, że należy koniecznie przyznać odpowiednie środki finansowe i powierzyć „europejskiej sieci społeczeństw obywatelskich” – aktywnie działającej w społeczeństwie obywatelskim krajów kandydujących oraz w szkołach i uczelniach wyższych tych państw – zadanie przedstawienia obywatelom każdego z krajów kandydujących historii, instytucji, źródeł i perspektyw procesu integracji europejskiej, a w szczególności znaczenia obywatelstwa europejskiego, które stanie się uzupełnieniem obywatelstwa krajowego, gdy proces akcesyjny zostanie zakończony;

1.1.9 **proponuje** również ustanowienie i zinstytucjonalizowanie spotkań przedstawicieli regionalnych i lokalnych władz samorządowych Unii Europejskiej oraz ich odpowiedników w krajach kandydujących; jak dotąd nie przeprowadzono jeszcze podobnych działań ani w przypadku Chorwacji, ani krajów Bałkanów Zachodnich będących potencjalnymi kandydatami zgodnie z pierwszymi wzorami układów o stabilizacji i stowarzyszeniu.

1.2 Działania bieżące i nowe działania: Turcja

1.2.1 **podtrzymuje swoje przekonanie** o celowości utworzenia wspólnego komitetu konsultacyjnego z samorządowymi władzami tureckimi, ale **stwierdza** z niepokojem, że kraje władze tureckie nie podjęły jeszcze odpowiednich kroków w celu rzeczywistego utworzenia wspólnego komitetu z KREM;

1.2.2 **przyjmuje do wiadomości** propozycję Komisji dotyczącą zaangażowania organizacji pozarządowych w proces integracji obywateli tureckich w państwach członkowskich Unii, ale **podkreśla**, że aby przyczynić się do rozwoju tego procesu, konieczne jest przyjęcie zdecentralizowanego podejścia angażującego samorządowe władze lokalne;

1.2.3 **podkreśla** znaczenie specjalnego rocznego sprawozdania Komisji na temat przestrzegania praw mniejszości w Turcji i **uważa**, iż należy przeznaczyć określoną część budżetu przedakcesyjnego na organizacje pozarządowe i stowarzyszenia przedstawicieli lokalnych, działających na rzecz ochrony praw mniejszości oraz języków mniejszości i języków regionalnych;

1.2.4 **pozytywnie odnosi się do** podejścia Komisji mającego na celu wspieranie organizacji ochrony praw kobiet i równouprawnienia oraz **podkreśla** konieczność wspierania i monitorowania aktywnego i rzeczywistego udziału kobiet w konkretnym życiu politycznym na szczeblu lokalnym;

1.2.5 **z zadowoleniem przyjmuje** udział studentów tureckich w programach wspólnotowych *Jean Monnet*, jednak **uważa**, że konieczne jest zdecentralizowanie i rozszerzenie, także z wykorzystaniem nowych technologii, zasięgu tego podejścia, aby włączyć do programów oddalone geograficznie uniwersytety, jak również osoby, które kończą naukę na niższych stopniach systemu edukacji;

1.2.6 **wyraża zadowolenie** z rozwoju wymiany międzykulturowej, która może stać się fundamentem dialogu z UE i **zachęca** Komisję Europejską, w szczególności jej przedstawicielstwo w Ankarze, do przyjęcia zdecentralizowanego podejścia, które w wystarczającym stopniu uwzględni oddalone geograficznie organizacje pozarządowe, w tym organizacje wywodzące się z regionów Turcji, w których używane są języki mniejszości; Komisja powinna wspierać ochronę tych języków, m.in. przez zastosowanie programów wspólnotowych *Kultura i Media*;

1.2.7 **popiera** pogląd, zgodnie z którym należy wspierać dialog między wspólnotami i stowarzyszeniami religijnymi, i **oczekuje**, że będzie odpowiednio informowany w tym zakresie za pośrednictwem komunikatów dotyczących dialogu między społeczeństwami obywatelskimi;

1.2.8 **uważa**, że wskazane jest aktywne zaangażowanie we wspieranie debat publicznych on-line poprzez udział w inicjatywach teleinformatycznych, które zostaną uruchomione przez Komisję na stronie internetowej poświęconej informacjom o Turcji.

1.3 Działania bieżące i nowe działania: Chorwacja

1.3.1 **wyraża ubolewanie**, że tekst Układu o Stabilizacji i Stowarzyszeniu z Chorwacją, nie przewiduje utworzenia wspólnego komitetu konsultacyjnego KR-u oraz regionalnych i lokalnych samorządowych władz chorwackich, a także **zwraca uwagę** Komisji na potrzebę wsparcia stanowiska KR-u, aby uniknąć popełnienia podobnego błędu w przypadku innych potencjalnych krajów kandydujących z regionu Bałkanów Zachodnich;

1.3.2 **stwierdza**, że udział Chorwacji w programach wspólnotowych zwiększył się i **oczekuje** wzmocnienia instrumentu jakim jest partnerska współpraca między miastami Chorwacji i Unii Europejskiej poprzez program „Obywatele dla Europy” oraz partnerstwo regionów Chorwacji i UE – w szczególności regionów objętych Celem I położonych w państwach członkowskich, które przystąpiły do UE w 2004 r. – również z wykorzystaniem programu *Leonardo da Vinci*;

1.3.3 **poddaje pod rozwagę** Komisji konieczność zwrócenia szczególnej uwagi na promowanie w chorwackim społeczeństwie obywatelskim idei poszanowania języków mniejszości i dwujęzyczności oraz praw mniejszości;

1.3.4 **pozytywnie odnosi się do** podejścia Komisji Europejskiej mającego na celu włączenie do jej projektów finansowania programów telewizyjnych, które mają przekazywać szerokiej publiczności informacje na temat Unii, programów realizowanych przez europejskie media regionalne i lokalne; **podkreśla**, że aby tego rodzaju przedsięwzięcie było skuteczne, konieczne jest wykorzystanie języków regionalnych lub udział mniejszości narodowych;

1.3.5 **uważa**, że w ramach nowych działań podejmowanych przy aktywnym udziale chorwackiego społeczeństwa obywatelskiego, konieczne będzie wspieranie współpracy transgranicznej, w szczególności poprzez promowanie euroregionów i dialogu między religiami;

1.3.6 **przyjmuje do wiadomości** wyrażoną przez rząd chorwacki chęć opracowania „strategii narodowej na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego” oraz stworzenia Rady na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, której zadaniem byłoby zagwarantowanie odpowiedniej przejrzystości przy ocenie przydziału krajowych środków przeznaczonych na działania chorwackiego społeczeństwa obywatelskiego.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

2.1 Zalecenia ogólne

Komitet Regionów

2.1.1 **uważa, że** wskazane jest, aby poczynszy od 2006 r. Komisja opracowywała roczny przekrojowy dokument dotyczący stanu dialogu między społeczeństwami obywatelskimi, który zachowywałby lepiej proporcje, uwzględniał w większym stopniu różnice między realiami w poszczególnych krajach kandydujących oraz zawierał odrębne sprawozdanie na temat dialogu między wspólnotami i stowarzyszeniami religijnymi;

2.1.2 **wnosi** o załączanie do wszystkich przyszłych komunikatów dotyczących dialogu między społeczeństwami obywatelskimi ram finansowych dla poszczególnych krajów kandydujących, odnoszących się do rocznego finansowania działań na rzecz rozwoju dialogu między społeczeństwami obywatelskimi;

2.1.3 **proponuje** Komisji rozważenie możliwości stworzenia „europejskiej sieci społeczeństwa obywatelskiego”, tak by obywatele krajów kandydujących i państw UE mogli nawzajem poznać, poprzez szkoły i uniwersytety, historię, różne kultury i proces integracji europejskiej, w duchu poszanowania różnic kulturowych, narodowych, regionalnych i lokalnych UE;

2.1.4 dialog powinien skupiać się na pozytywnych aspektach integracji europejskiej;

2.1.5 **wzywa** Komisję do wykorzystania sieci nadawców publicznych Circom oraz telewizji prywatnych działających w europejskich regionach i miastach oraz w krajach kandydujących do realizowania programów telewizyjnych przeznaczonych dla szerokiej publiczności w celu rozwijania dialogu między społeczeństwami obywatelskimi UE i krajów kandydujących; ponadto **zachęca** Komisję do podjęcia działań, dzięki którym dziennikarze tureckiej i chorwackiej prasy krajowej, regionalnej i lokalnej, w tym prasy mniejszości narodowych, będą mogli uczestniczyć w pracach Komitetu podczas sesji plenarnych;

2.1.6 **uważa**, że należy zwrócić szczególną uwagę na przestrzeganie zasad równouprawnienia oraz na rolę stowarzyszeń kobiet i w związku z tym proponuje, aby Komisja potraktowała priorytetowo przedstawione przez organizacje pozarządowe projekty propagujące przestrzeganie zasad równouprawnienia i zwiększenie udziału kobiet w życiu społecznym i politycznym. W związku z tym Komitet **zachęca** Komisję Europejską do opracowania dla krajów kandydujących specjalnych programów w celu zwalczania zjawiska bezpośredniej i pośredniej dyskryminacji zarówno w życiu ekonomicznym, społecznym i politycznym, jak też w dziedzinie edukacji i mediów;

2.1.7 **zwraca uwagę** na fakt, że Chorwacja jest obecnie wyłączona ze wspólnotowego programu wsparcia dla organizacji działających w dziedzinie aktywnego obywatelstwa europejskiego (uczestnictwo obywatelskie).

2.2 Turcja

2.2.1 **przyjmuje do wiadomości** oszacowanie przez Komisję nakładów finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów programów w dziedzinie dialogu między społeczeństwami obywatelskimi w 2006 r., które wynoszą 40 mln EUR; w tej kwestii **sądzi**, że **wskazany** jest śródkresowy przegląd wykorzystania udostępnionych środków oraz **uważa**, że podejście uwzględniające konkretne potrzeby jest właściwsze niż przydzielanie środków według stałego podziału procentowego zaplanowanego w komunikacie Komisji, z wyjątkiem ustalonej wcześniej – w perspektywie wieloletniej – kwoty dofinansowania przeznaczonej na wspieranie organizacji pozarządowych i stowarzyszeń przedstawicieli lokalnych, których działalność skoncentrowana jest na ochronie praw mniejszości i ich języków;

2.2.2 **wzywa** tureckie władze krajowe do podjęcia niezbędnych kroków w celu stworzenia wspólnego komitetu konsultacyjnego tureckich władz lokalnych i KR-u;

2.2.3 **wzywa** Komisję do finansowania programu *Jean Monnet* i działań w ramach akcji *Jean Monnet* – „Wiedza o integracji europejskiej na studiach uniwersyteckich”, w tym również poza dużymi tureckimi ośrodkami miejskimi i uniwersyteckimi; w związku z tym **uważa** za wskazane przygotowanie podobnych programów skierowanych również do osób kształcących się na poziomie niższym niż uniwersytecki;

2.2.4 **zaleca**, w celu włączenia do działań organizacji pozarządowych działających w oddalonych geograficznie regionach Turcji, jeszcze większe zacieśnienie współpracy ze stowarzyszeniami reprezentującymi samorządowe władze lokalne oraz media regionalne i lokalne;

2.2.5 **zachęca** Komisję Europejską, by zdecydowanie wezwała władze tureckie do podjęcia działań, dzięki którym kobiety będą w odpowiednim stopniu reprezentowane w lokalnych strukturach politycznych; **uważa** w związku z tym **za pożądane** stworzenie dorocznego europejskiego wyróżnienia przyznanego za aktywność kobiet w zakresie polityki lokalnej w Turcji;

2.2.6 **proponuje**, w celu wspierania praktyki nawiązywania partnerstwa między miastami tureckimi i miastami Unii, aby Komisja skorzystała z pomocy członków KR-u, którzy mogliby każdego roku objąć patronatem pewną liczbę administracji miejskich i pomóc im nawiązać partnerstwo z odpowiednią liczbą europejskich administracji lokalnych, na przykład podczas corocznej konferencji organizowanej przy jego udziale przez Komisję;

2.2.7 **wzywa** Komisję Europejską do włączenia Komitetu do inicjatyw teleinformatycznych, do promowania internetowych debat publicznych w ramach tworzenia strony internetowej, która będzie zawierać informacje na temat rozszerzenia i działań wspieranych w ramach dialogu społeczeństwa obywatelskiego w Turcji.

2.3 Chorwacja

2.3.1 **wzywa** Komisję Europejską do określenia, począwszy od roku programowania 2006, finansowania działań dotyczących dialogu między społeczeństwami obywatelskimi poprzez przydział środków na wydatki w tym zakresie w ramach rocznej dotacji przewidzianej w programie pomocy przedakcesyjnej;

2.3.2 **przypomina** o swoim zainteresowaniu dialogiem z chorwackimi regionalnymi i lokalnymi władzami samorządowymi oraz **wnosi** o uwzględnienie w układach o stabilizacji i stowarzyszeniu zawieranych z innymi krajami Bałkanów Zachodnich oficjalnego utworzenia z nim wspólnego komitetu konsultacyjnego;

2.3.3 **proponuje** utworzenie specjalnych programów partnerstwa między władzami publicznymi regionów chorwackich i europejskimi regionami objętymi Celem 1 (począwszy od 2007 r., cel konwergencji) w celu wymiany najlepszych praktyk w zakresie wykorzystania wspólnotowych funduszy przedakcesyjnych oraz, szczególnie, opracowanie specjalnych programów partnerstwa między regionami w ramach programu kształcenia *Leonardo da Vinci*;

2.3.4 **proponuje** stworzenie programu informacyjnego na rzecz wzajemnego poznania oraz propagowania europejskiego przesłania na szczeblu lokalnym, w tym także w językach mniejszości narodowych, dzięki zaangażowaniu regionalnych mediów chorwackich, z uwzględnieniem mediów reprezentujących mniejszości narodowe;

2.3.5 **wzywa** Komisję Europejską do popierania pracy społeczeństwa obywatelskiego reprezentującego mniejszości narodowe w Chorwacji i do opracowania rocznego sprawozdania na temat przestrzegania praw mniejszości narodowych, ze zwróceniem, w razie potrzeby, szczególnej uwagi na praktykowanie dwujęzyczności w administracji lokalnej i regionalnej;

2.3.6 **proponuje**, aby począwszy od 2007 r. Chorwacja została włączona do wspólnotowego programu wsparcia dla

organizacji działających w dziedzinie aktywnego obywatelstwa europejskiego (uczestnictwo obywatelskie);

2.3.7 **sugeruje**, aby Komisja Europejska zwróciła się do rządu chorwackiego o umożliwienie przedstawicielowi społeczeństwa obywatelskiego UE udziału w roli obserwatora w utworzonej przez ten rząd Radzie na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

Bruksela, 27 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie

- komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Wspólna agenda na rzecz integracji – ramy integracji obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej”
- komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów „Związek pomiędzy migracją i rozwojem: konkretne kierunki działania w zakresie partnerstwa UE z krajami rozwijającymi się”
- wniosku Komisji dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych norm i procedur dla państw członkowskich dotyczących powrotu nielegalnych imigrantów z państw trzecich

(2006/C 206/06)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie: „Związek pomiędzy migracją i rozwojem: konkretne kierunki działania w zakresie partnerstwa UE z krajami rozwijającymi się”, COM(2005) 390 końcowy oraz komunikat Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie: „Wspólna agenda na rzecz integracji – ramy integracji obywateli państw trzecich w Unii Europejskiej”, COM(2005) 389 końcowy,

uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych norm i procedur dla państw członkowskich dotyczących powrotu nielegalnych imigrantów z państw trzecich, COM(2005) 391 końcowy,

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z dnia 1 września 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Przewodniczącego Komitetu z dnia 23 września 2005 r. o powierzeniu przygotowania opinii w tej sprawie Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych,

uwzględniając art. 63 Traktatu WE,

uwzględniając dyrektywę Rady 2004/83/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie minimalnych norm uznawania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców za uchodźców lub osoby, które z innych względów wymagają ochrony międzynarodowej, statusu tych osób oraz zakresu przyznawanej pomocy,

uwzględniając dyrektywę Rady 2004/81/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentu pobytowego wydawanego obywatelom państw trzecich, którzy są ofiarami handlu ludźmi lub podlegali działaniom ułatwiającym nielegalną imigrację, którzy współpracują z właściwymi władzami,

uwzględniając dyrektywę Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi,

uwzględniając swoją opinię w sprawie: „Zielona księga w sprawie podejścia UE do zarządzania migracją ekonomiczną” (CdR 82/2005 fin),

uwzględniając swoją opinię w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie imigracji, integracji i zatrudnienia (CdR 223/2003 fin), Dz.U. UE nr C 109 z dn. 30.04.2004, str. 0046-0049,

uwzględniając projekt opinii (CdR 51/2006 rev1) przyjęty dnia 2 marca 2006 r. przez Komisję ds. Komisji ds. Sprawowania Rządów w Europie oraz Przestrzeni Bezpieczeństwa, Wolności i Sprawiedliwości (sprawozdawca: **Andreas SCHIEDER** (AT/PES)),

przyjął na 64. sesji plenarnej w dniach 26 - 27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 27 kwietnia) następującą opinię:

I. **KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ KOMITETU REGIONÓW W SPRAWIE: „WSPÓLNA AGENDA NA RZECZ INTEGRACJI – RAMY INTEGRACJI OBYWATELI PAŃSTW TRZECICH W UNII EUROPEJSKIEJ”, COM(2005) 389 KOŃCOWY**

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że omawiany komunikat stanowi reakcję Komisji na przedstawione jej zaproszenie Rady Europejskiej do złożenia propozycji dotyczących spójnych europejskich ram w zakresie integracji obywateli państw trzecich;

1.2 **stwierdza**, że w swoim pierwszym dokumencie Komisja koncentruje się przede wszystkim na propozycjach konkretnych działań na rzecz konsekwentnego wprowadzania wspólnych podstawowych zasad integracji, jak również na mechanizmach wsparcia wspólnotowego (nowe możliwości działania na szczeblu wspólnotowym i krajowym, nowe sposoby zapewniania spójności pomiędzy działaniami podejmowanymi przez UE oraz działaniami na szczeblu krajowym);

1.3 **stwierdza**, że zamieszczona w komunikacie tabela zawierająca przykładowe działania zarówno na szczeblu krajowym, jak i wspólnotowym, opiera się na wspólnych zasadach integracji (przyjętych przez Radę Europejską w listopadzie 2004 r.), „Podręczniku integracji”, działaniach przygotowa-

wczych programu INTI oraz na przygotowaniach do ustanowienia Europejskiego Funduszu Integracji;

1.4 **ubolewa**, że kolejność złożonych przez Komisję propozycji nie odzwierciedla ich uszeregowania pod względem ważności. Zgodnie z jej wolą ustaleniem priorytetów powinny zająć się same państwa członkowskie;

1.5 **przyjmuje z zadowoleniem** pogląd Komisji, że integracja jest procesem dwustronnym;

1.6 **uznaje za istotne** przewidywane wzmożenie działań na rzecz zwiększania „zdolności społeczeństwa przyjmującego w zakresie dostosowania się do różnorodności” (poprawa zrozumienia i rozpowszechnianie wiedzy na temat kwestii międzykulturowych, akceptacja imigrantów), jak również zwiększania „roli instytucji prywatnych w zarządzaniu różnorodnością” oraz „współpracy z mediami” (wspieranie tworzenia dobrowolnych kodeksów postępowania);

1.7 **przyjmuje z zadowoleniem** fakt, że integracja dokonywać się ma w oparciu o poszanowanie podstawowych wartości Unii Europejskiej. Należy tutaj wymienić przede wszystkim wymiar obywatelski w programach wprowadzających;

1.8 **przyjmuje z zadowoleniem** uwagę, którą poświęca się w komunikacie edukacji oraz **podkreśla** konieczność wprowadzenia w tym obszarze specyficznych instrumentów i środków, które pozwolą na pełne włączenie imigrantów w system edukacji kraju przyjmującego i tym samym w jego społeczeństwo;

1.9 **podkreśla**, że zatrudnienie postrzegać należy jako kluczowy element procesu integracji. Przede wszystkim ważne są innowacyjne pomysły na rzecz zwalczania dyskryminacji, uznawania wykształcenia i doświadczenia zawodowego – za pośrednictwem procedur wspólnych dla wszystkich państw członkowskich, uczestnictwa partnerów społecznych w realizacji działań, wspierania zdolności szkoleniowych małych przedsiębiorstw, organizacji zawodowych i związków zawodowych, jak również pozytywne środki wspierające zatrudnianie imigrantów. Podkreśla, że ustanowione powinny zostać ogólnounijne, jednakowe, jasne i niedyskryminujące kryteria oceny systemów kształcenia poszczególnych krajów i doświadczenia zawodowego obywateli z państw członkowskich UE;

1.10 **podkreśla**, że integracja jest dynamicznym, dwukierunkowym procesem wzajemnego dostosowywania się. Inicjatywy wprowadzające i doradztwo sprzyjające budowaniu zaufania odgrywają zatem istotną rolę;

1.11 **przypomina, że ważne jest**, by na wartości podstawowe UE uwrażliwiać zarówno imigrantów, jak i ludność mieszkającą;

1.12 **podkreśla**, że istotnym elementem procesu integracji jest rozwijanie dostępu do rynku pracy i możliwości szkolenia zawodowego oraz uznawanie świadectw i doświadczenia zawodowego;

1.13 **z zadowoleniem przyjmuje** fakt, że przewiduje się zwiększanie zdolności porozumiewania się publicznych i prywatnych usługodawców z obywatelami państw trzecich poprzez służby tłumaczeniowe, umiejętności międzykulturowe, zarządzanie międzykulturowe oraz programy doradztwa;

1.14 **przyznaje**, że należałoby wspierać częste kontakty pomiędzy imigrantami a członkami społeczeństwa przyjmującego, wspólne fora dyskusyjne, dialog międzykulturowy, nauczanie o imigrantach i ich kulturze oraz poprawę warunków bytowych w środowiskach miejskich;

1.15 **zwraca uwagę**, że możliwość pielęgnowania różnych kultur i religii jest zagwarantowana Kartą Praw Podstawowych i należy jej przestrzegać, chyba że koliduje to z innymi nienaruszalnymi prawami gwarantowanymi na szczeblu UE, z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka lub z prawem krajowym;

1.16 **podkreśla** znaczenie udziału imigrantów w procesie demokratycznym oraz kształtowaniu polityk i środków integracyjnych, zwłaszcza na poziomie lokalnym;

1.17 **przyjmuje z zadowoleniem** fakt, że lista przykładowych działań jest obszerna i obejmuje wszystkie znaczące

obszary integracji. Pod tym względem może ona stanowić cenny punkt wyjścia do ujednoczenia polityk integracji w państwach członkowskich;

1.18 **zwraca uwagę** na potrzebę określania jasnych celów. Powinny one podlegać kontroli przy pomocy wskaźników i mechanizmów oceny, by umożliwić efektywniejsze dostosowanie działań, ocenę postępów integracji oraz wymianę informacji;

1.19 **postrzega** współpracę i wymianę informacji **jako niezwykle istotne** (krajowe punkty kontaktowe ds. integracji, „podręcznik integracji”, strony internetowe poświęcone zagadnieniom integracji).

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **podkreśla**, że wybór rodzajów i sposobów realizacji tych działań może nastąpić zgodnie z sytuacją i tradycjami poszczególnych państw, jednak propozycje Komisji traktowane są jako główne elementy wszystkich polityk integracji w państwach członkowskich;

2.2 **zwraca uwagę** na konieczność położenia nacisku na aspekt równości płci oraz na sytuację młodych imigrantów i dzieci z rodzin imigrantów;

2.3 **przyznaje**, iż uzyskanie podstawowej znajomości języka społeczeństwa przyjmującego, jego historii oraz instytucji należy uznać za konieczny warunek integracji;

2.4 **apeluje** o podjęcie wysiłków w systemie edukacji na rzecz umożliwienia imigrantom skutecznego i aktywnego udziału w społeczeństwie, np. poprzez programy nauczania uwzględniające wymiar międzykulturowy oraz szczególne wspieranie w zakresie nauczania młodych imigrantów. Ponadto należy podkreślić znaczenie nauczania przedszkolnego, jak również konieczność opracowania projektów ułatwiających okres przechodzenia ze szkoły do pracy – w tym celu należy zachęcić państwa członkowskie do stworzenia odpowiednich programów;

2.5 **podkreśla**, że poza koniecznością „skutecznej walki z przestępczością wśród młodocianych migrantów”, jak to ujmuje Komisja, należy także wspierać skuteczną politykę prewencji i informowania z wyprzedzeniem;

2.6 **podkreśla**, że należy wspierać dostęp imigrantów do publicznych i prywatnych dóbr i usług jako podstawową przesłankę integracji;

2.7 **zwraca uwagę**, że akceptacja odmiennych sposobów życia i poglądów ma nieprzekraczalną granicę, którą jest poszanowanie praw człowieka i wspierana przez prawodawstwo międzynarodowe oraz prawodawstwo UE walka z jakimkolwiek rodzajem dyskryminacji, zwłaszcza z nierównością płci. Powinno się udzielić specjalnej ochrony imigrantkom oraz zapewnić im pełen dostęp – na równych prawach – do zatrudnienia, edukacji i życia politycznego w demokratycznym społeczeństwie europejskim. Jednocześnie należy szanować ich wolną wolę, m.in. zapobiegając małżeństwom z przymusu, zwalczając przemoc domową, zabezpieczając ich prawa seksualne i reprodukcyjne, czy też zakazując poniżających praktyk, takich jak np. obrzezanie. Praw człowieka nie można negocjować, a ich nieprzestrzeganie nie może być usprawiedliwane żadną tradycją i/lub kulturą; dlatego też należy opracować i zrealizować określone środki informacji, zapobiegania, wsparcia i uświadamiania w celu zwalczania wszelakich dyskryminujących i/lub poniżających praktyk lub zwyczajów, zmierzając w ten sposób w kierunku równości szans imigrantów obojga płci;

2.8 **podkreśla** fakt, że treść komunikatu ma często charakter niewiążący i analitycznie niewyraźny. Ogólne wrażenie jest takie, iż w komunikacie na pierwszym planie znajdują się „łagodne działania” (jak dialog, fora, przekazywanie informacji itd.), przy czym nie należy niedoceniać znaczenia takich działań. Działania strukturalnie ważne dla integracji, jak np. udział imigrantów w życiu politycznym, stanowią jedynie tło (zasada 9);

2.9 **zaleca** jasne rozdzielenie i zaklasyfikowanie działań według odpowiednich zakresów odpowiedzialności politycznej, prawnej, strukturalnej i instytucjonalnej oraz odpowiednich podmiotów społeczeństwa przyjmującego, jak również według znaczenia tych działań. Pod tym względem należałoby w dalszym ciągu rozwijać wspólne podstawowe zasady i umocnić je jako instrument;

2.10 **popiera** kroki w kierunku spójnego podejścia na szczeblu UE. Należy skonsolidować ramy prawne w dziedzinie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich łącznie z ich prawami i obowiązkami;

2.11 **stwierdza**, że tematykę równości płci podkreśla się w treści komunikatu jako istotną kwestię. Z tego względu w omawianym dokumencie należałoby posługiwać się językiem równości płci;

2.12 **apeluje**, by każdy przyszły instrument polityki imigracyjnej należący do uregulowań dotyczących wjazdu i pobytu uwzględniał kwestie równego traktowania oraz prawa imigrantów i kobiet - imigrantów;

2.13 **podkreśla** znaczenie – przede wszystkim w kontekście udziału – zaangażowania zainteresowanych stron oraz pomysłu utworzenia europejskiego forum integracji organizacji koordynujących (konsultacja, zalecenia, ścisła łączność z krajowymi punktami kontaktowymi). Do współudziału zaprosić należałoby Parlament Europejski (PE), Europejski Komitet Ekonomiczno-

Społeczny (EKES) oraz Komitet Regionów (KR). Europejskie forum integracji powinno zostać zaangażowane w konferencję przygotowującą dotyczącą przyszłych wydań kolejnych wersji podręcznika integracji. Roczne sprawozdanie na temat migracji i integracji należy kontynuować i rozwijać;

2.14 **podkreśla**, że wiele z obiecywanych działań (inicjatywy powitalne, doradztwo, informowanie społeczności lokalnej, szkolenia, itp.) jest przewidzianych do realizacji na szczeblu lokalnym. Należy zatem zapewnić władzom lokalnym odpowiednie zasoby. To samo dotyczy również szczebla regionalnego (tworzenie instrumentów informacyjnych, programów wprowadzających, kulturalnych, itp.);

2.15 **apeluje** o zapewnienie gminom i regionom środków finansowych odpowiednich na potrzeby realizacji działań integracyjnych;

2.16 **proponuje** stworzyć bazę danych (zawierającą np. informacje dotyczące uznawania wykształcenia i dyplomów, informacje o potrzebach imigrantów, itp.);

2.17 **podkreśla**, że w dziedzinie integracji władze lokalne i regionalne mają do odegrania ogromną i nieodzowną rolę oraz mogą wnieść znaczną wiedzę i umiejętności. Z tego względu należy je angażować w znacznym zakresie na możliwie najwcześniejszym etapie opracowywania strategii oraz na przestrzeni realizacji całego procesu;

2.18 **apeluje** o zapewnienie środków i zachęt umożliwiających samym imigrantom wykorzystanie oferowanych rozwiązań (np. zachęt do poszukiwania pracy i wykształcenia);

2.19 **podkreśla** konieczność poprawy metod obliczania liczby imigrantów, tak aby odpowiednio dostosować i rozbudować środki integracji, które mają zostać wprowadzone w życie.

II. KOMUNIKAT KOMISJI DO RADY, PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO ORAZ KOMITETU REGIONÓW „ZWIĄZEK POMIĘDZY MIGRACJĄ I ROZWOJEM: KONKRETNE KIERUNKI DZIAŁANIA”, COM(2005) 390 KOŃCOWY

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **stwierdza**, że komunikat obejmuje działania na rzecz poprawy wpływu imigracji na rozwój. Jego podstawą jest komunikat z grudnia 2002 r. W centrum uwagi znalazła się migracja z południa na północ;

1.2 **zauważa**, że obok wpływu imigracji na rozwój krajów pochodzenia, ważne jest także przestudiowanie wpływu pomocy rozwojowej na emigrację, gdyż jedna stanowi podstawę drugiej. Na dłuższą metę przepływ imigrantów można kontrolować jedynie pomagając krajom pochodzenia w tworzeniu odpowiednich szans dla swoich obywateli;

1.3 **zauważa**, że komunikat koncentruje się wyraźnie na wspieraniu czasowego i pozornego powrotu w celu transferu wiedzy i doświadczenia z korzyścią dla krajów pochodzenia i ich rozwoju (tzw. obieg mózgow zamiast drenażu mózgow);

1.4 **przyjmuje z zadowoleniem** fakt, iż szczególną wagę przywiązuje się do włączenia polityki migracyjnej do polityki rozwoju, wykorzystania powracających emigrantów dla rozwoju, ułatwienia transferu kapitału oraz przekazów finansowych i współfinansowania projektów opartych na przekazach;

1.5 **pochwala** fakt, że komunikat bardzo ogólnie opowiada się za utrzymywaniem kontaktów między krajami pochodzenia a imigrantami. (Staje się to także coraz bardziej widoczne w polityce wobec obywatelstwa w poszczególnych państwach członkowskich);

1.6 **podkreśla** znaczenie silniejszego postrzegania imigrantów jako „budowniczych mostów” do swoich krajów pochodzenia. Podejście takie służyć powinno jako argument na rzecz uzupełnienia edukacji prowadzonej w języku kraju przyjmującego poprzez alfabetyzację i zajęcia w języku ojczystym;

1.7 **jest zdania**, że z dyskusji dotyczącej zielonej księgi w sprawie legalnej imigracji widać wyraźnie, iż w przyszłości główny nacisk położony będzie na forsowanie tymczasowego zatrudnienia i imigracji wysoko kwalifikowanej siły roboczej.

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **jest zdania**, że przepływy finansowe mogą przyczynić się do urzeczywistnienia celów rozwojowych. Są to jednak transfery prywatne, w związku z czym nie mogą one zastąpić oficjalnej pomocy rozwojowej (ODA). Fakt ten należy w odpowiedni sposób wziąć pod uwagę;

2.2 **podkreśla**, że koszty i warunki wysyłania przekazów są niezadowolające. Niezbędne są środki, które sprawią, że transfery staną się tańsze, szybsze i bezpieczniejsze. Można je zrealizować w krótkim okresie. Jednakże wpływ na rozwój określić należy jako cel długoterminowy;

2.3 **proponuje** następujące środki:

- wspieranie tańszych, szybszych i bezpieczniejszych sposobów wysyłania przekazów,
- poprawę jakości danych,
- przejrzystość,
- ramy prawne,
- ramy techniczne,
- dostęp do usług finansowych;

2.4 **przyjmuje z zadowoleniem** postulat wspomagania krajów rozwijających się w ich wysiłkach na rzecz zlokalizo-

wania swojej diaspory i rozwoju kontaktów z nią. Poprzez stworzenie baz danych należy umożliwić rządów krajów pochodzenia wykorzystanie elit swojej diaspory. Gdyby zaistniała takowa potrzeba, można by zaprosić takie elity do powrotu. Jednakże należy wyraźnie stwierdzić, że rejestrowanie diaspory w bazach danych może się odbywać wyłącznie na zasadach dobrowolności;

2.5 **przyznaje**, że ograniczona czasowo imigracja powinna zwiększać potencjał kraju pochodzenia. Nie może to jednak służyć za ogólną zasadę dotyczącą robotników sezonowych;

2.6 **podkreśla**, że zgodnie z obecnie obowiązującym prawem (dyrektywą Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi), wspomniana tu migracja powrotna oraz czasowy lub pozorny powrót są niemożliwe, ponieważ imigranci posiadający nieograniczone prawo do osiedlania się tracą ten status, jeśli pozostają przez dłuższy czas poza krajem przyjmującym. **Przyjmuje** zatem **z zadowoleniem** zapowiedziane w komunikacie sprawdzenie, w jaki sposób można zapewnić, by obywatele państw trzecich nie tracili prawa zamieszkania w UE, chociaż w ramach programu powrotu czasowo powracają do kraju pochodzenia;

2.7 **proponuje** ustanowienie wspólnej normy, która umożliwi imigrantom posiadającym pozwolenie stałego pobytu (lub mającym do niego prawo) na powrót do swojego kraju pochodzenia – na okres czasu uważany przez nich za niezbędny – bez ryzyka utraty statusu obywateli kraju trzeciego (statusu rezydentów długoterminowych lub rezydentów mających prawo stałego pobytu);

2.8 **uznaje**, że komunikat w sprawie związku pomiędzy migracją i rozwojem odzwierciedla rozszerzanie się międzynarodowej dyskusji na temat postrzegania imigrantów jako czynnika rozwoju (przekazy, transfer wiedzy, itp.). Patrząc z tej perspektywy, czasowa migracja odgrywa pozytywną rolę, jednakże należałoby przy tym najpierw przeanalizować środki, które opierają się na założeniu, że powrót jest dobrowolny lub wiąże się z systemem zachęt;

2.9 **apeluje zatem**, by w tym kontekście ponownie zastanowić się nad znaczeniem transnarodowości dla polityki integracji;

2.10 **docenia**, że komunikat przyjmuje interesującą perspektywę, w której kraje pochodzenia są postrzegane jako podmioty zainteresowane zarządzaniem migracją. Jednakże owe pozytywne aspekty tymczasowej migracji i tymczasowego powrotu wymagałyby nieograniczonego prawa powrotu imigrantów będących rezydentami długoterminowymi (diametralne przeciwieństwo w stosunku do dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi, która przewiduje automatyczną utratę uzyskanego już prawa pobytu w przypadku nieobecności na terytorium UE);

2.11 **przyjmuje z zadowoleniem** fakt, że w komunikacie położono nacisk na forsowanie migracji tymczasowej pod warunkiem, że wynika ona z wyboru i systemu zachęt. Migracja tymczasowa może być pozytywnym instrumentem w rozwoju krajów trzeciego świata;

2.12 **uważa**, że tymczasowa migracja może funkcjonować skutecznie tylko wtedy, gdy imigrantom zezwala się na ponowny wjazd do kraju przyjmującego po tymczasowym powrocie do kraju ich pochodzenia. Dlatego też **wzywa** państwa członkowskie, które obecnie nie zezwalają na wielokrotny wjazd, do ponownego rozważenia tego zakazu;

2.13 **uznaje**, że zatrudnienie sezonowe stanowi krótkookresową korzyść dla pracownika, jako że stwarza ono czasową możliwość zarabiania pieniędzy i zdobywania doświadczenia zawodowego. Jednakże pracownicy wracają do krajów pochodzenia bez nadziei poprawy swojej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Zdaniem Komitetu Regionów pierwszeństwo należy dać perspektywie bardziej długookresowej;

2.14 **przyjmuje z zadowoleniem** wsparcie dla programów powrotu. Mogą one jednak przynieść wyniki tylko w przypadku skutecznej polityki rozwoju, m.in. poprzez wzmocnienie skoordynowanych działań w zakresie współpracy zdecentralizowanej;

2.15 **apeluje** zatem o dostateczne inwestycje w infrastrukturę oraz nakłady na szkolenia, jak również kontrolowanie spożytkowania zasobów w miejscu ich wykorzystania;

2.16 **zaleca**, by w zakresie migracji pracowników sezonowych, potencjalnie bardziej narażonej na ryzyko wykorzystania, przewidziano odpowiednie środki mające zażegnać takie ryzyko;

2.17 **zauważa**, że choć propozycje przedstawione w komunikacie zawierają środki perspektywiczne i prowadzące do celu, to równocześnie jednak potrzeba dalszej pracy nad rozwiązaniem tych sprzeczności;

2.18 **podkreśla**, że nie wolno dopuścić, by koncepcje restrykcyjne zdobyły dominującą pozycję w UE;

2.19 **podkreśla**, iż trzeba zapobiec realizacji negatywnego scenariusza, w którym legitymizuje się rozbudowane środki zmuszające do powrotu w imię promocji rozwoju, natomiast nie wprowadza się żadnego systemu szerszych możliwości legalnej imigracji dla wszystkich poziomów kwalifikacji (zob. wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie wspólnych norm i procedur dla państw członkowskich dotyczących powrotu nielegalnych imigrantów z państw trzecich COM(2005) 391);

2.20 **podkreśla**, że należy przyznać podstawowe znaczenie pomocy na rzecz rozwoju dla krajów będących źródłem emigracji, pobudzając poprzez specjalne umowy i programy współpracę z tymi krajami we wszystkich dziedzinach;

2.21 **podkreśla**, że w dziedzinie integracji władze lokalne i regionalne mają do odegrania ogromną i nieodzowną rolę oraz mogą wnieść rozległą wiedzę i umiejętności. Z tego względu należy je angażować w znacznym zakresie na możliwie najwcześniejszym etapie opracowywania strategii oraz na przestrzeni realizacji całego procesu.

III. WNIOSEK KOMISJI DOTYCZĄCY DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY W SPRAWIE WSPÓLNYCH NORM I PROCEDUR DLA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH DOTYCZĄCYCH POWROTU NIELEGALNYCH IMIGRANTÓW Z PAŃSTW TRZECICH, COM(2005) 391 KOŃCOWY

1. Stanowisko Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **podkreśla**, że skuteczna polityka w zakresie powrotów jest niezbędnym elementem przemyślanej i wiarygodnej polityki w sprawie migracji;

1.2 **zwraca uwagę**, że dyrektywa powinna zapewnić uczciwą i przejrzystą procedurę;

1.3 **stwierdza**, że zasadę dobrowolnego powrotu (stosowanie zachęt) powinno się urzeczywistniać poprzez zharmonizowaną dwustopniową procedurę (wydanie decyzji o powrocie oraz wydanie nakazu deportacji);

1.4 **przyjmuje z zadowoleniem** ustanowienie ogólnounijnego zakazu ponownego wjazdu może także stać się podstawą wspólnej bazy danych (SIS II).

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

2.1 **apeluje**, by zasad praworządności i prawa do sprawiedliwego procesu nie poświęcać w imię ksenofobii i koncentrowania się na względach czysto ekonomicznych;

2.2 **podkreśla**, że przy wprowadzaniu minimum gwarancji proceduralnych trzeba szczególnie przestrzegać proporcjonalności środków przymusu. Ponieważ imigranci powracający do kraju pochodzenia często muszą się liczyć z ciężkimi represjami, należy przyjąć niezbędne środki gwarantujące ochronę praw człowieka, nadając absolutny priorytet ochronie w obliczu ewentualnego wydalenia do kraju pochodzenia;

2.3 **ubolewa**, że nie pomyślano, na przykład, o specjalnych uregulowaniach na rzecz ochrony kobiet, dziewcząt i nieletnich, a także osób niepełnosprawnych;

2.4 **wzywa** do tego, by wspólnotową ochroną objąć również ofiary i świadków handlu ludźmi i innych przestępstw popełnianych w związku z migracją;

2.5 **podkreśla**, że prawa człowieka zapisane w prawie wspólnotowym, a przede wszystkim w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz ujęte w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, powinny stanowić podstawę tworzonych norm prawnych. Poprzez wyraźne i wiążące odniesienie do konkretnych artykułów konwencji i karty należy zagwarantować uwzględnianie wspomnianych zagadnień przy wdrażaniu dyrektywy przez państwa członkowskie. Sformułowania „zmiękczające” (np. należyście, stosownie do) kryją w sobie niebezpieczeństwo związane z nadmierną swobodą interpretacji;

2.6 **zwraca uwagę**, że samego tylko nielegalnego pozostawania na terytorium państwa członkowskiego nie można traktować jako decydującego dowodu na ryzyko ucieczki. Takie postępowanie stanowiłoby niedopuszczalny uprzedni osąd sprzeczny z art. 6 (Prawo do rzetelnego procesu sądowego) Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności;

2.7 **podkreśla** znaczenie ochrony ofiar i świadków handlu ludźmi. Osób tych nie powinno się jedynie traktować instrumentalnie do celów postępowania karnego. Przed wydaniem decyzji o powrocie należy raczej uwzględnić sytuację panującą w kraju pochodzenia, by nie umożliwiać sprawcom wspomnianych czynów wywierania nacisków i niebezpiecznych pogroźek;

2.8 **opowiada się za tym**, by pod sformułowaniem „zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa państwa” uzasadniającym nałożenie zakazu ponownego wjazdu kryły się wyłącznie szczególnie poważne wykroczenia przeciwko żywotnym interesom państw członkowskich. Wykroczenia tylko w niewielkim stopniu oddziałujące na dobro ogółu, jak na przykład niekwalifikowany nielegalny pobyt, nie powinny być obłożone wspomnianą sankcją;

2.9 **zaleca**, by osobom nieposiadającym wystarczających środków zapewniano pomoc w pokrywaniu kosztów procesu, niezależnie od przewidywań dotyczących jej konieczności. Nie

sposób należy ocenić konieczności takowej pomocy finansowej z wyprzedzeniem, w trakcie toczącego się postępowania. Dlatego też fakt braku środków powinien być decydującym czynnikiem warunkującym udzielenie pomocy;

2.10 **akcentuje** wymóg proporcjonalności stosowanych środków przymusu (tymczasowego zatrzymania), ponieważ imigranci powracający do kraju pochodzenia często muszą liczyć się z ciężkimi represjami. Choć poszczególne osoby mogą się skłaniać ku skrajnym zachowaniom, to właśnie w tej dziedzinie nie wolno tracić z oczu praw człowieka;

2.11 **stwierdza wyraźnie**, że państwa członkowskie powinny być zobowiązane do zagwarantowania odpowiedniej opieki medycznej w trakcie tymczasowego zatrzymania;

2.12 **opowiada się** za zastosowaniem Konwencji praw dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. w całej jej treści. Na podkreślenie zasługują zwłaszcza prawa do swobody myśli, sumienia i wyznania, kwestie ochrony sfery życia prywatnego, ochrony przed przemocą, złym traktowaniem i zaniedbaniem, prawo do opieki zdrowotnej, prawo do edukacji, dostępu do szkolnictwa oraz kształcenia zawodowego, jak również kwestie ochrony mniejszości;

2.13 **podkreśla**, że aby zapewnić funkcjonowanie mechanizmów przewidzianych w obowiązującej dyrektywie należy zagwarantować, by doręczanie nakazów innych państw członkowskich było uznawane i możliwe na terytorium poszczególnych państw członkowskich. Cel ten należy zrealizować za pomocą dwustronnych lub wielostronnych umów obejmujących również niezbędną współpracę pomiędzy odpowiednimi władzami;

2.14 **opowiada się** za stworzeniem centralnego systemu informatycznego do przechowywania danych osobowych. Władze wykonawcze w poszczególnych państwach członkowskich powinny mieć dostęp do tego systemu oraz powinny być zobowiązane do przekazywania niezbędnych danych.

Zalecenie 1

Artykuł 5

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 5</p> <p>Związki rodzinne i najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka</p> <p>Przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie należy uwzględniać rodzaj i trwałość związków rodzinnych obywatela państwa trzeciego, czas trwania jego pobytu w państwie członkowskim oraz występowanie powiązań rodzinnych, kulturowych i społecznych z jego państwem pochodzenia. Ponadto uwzględniają one najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka stosownie do podpisanej przy ONZ w 1989 r. Konwencji o prawach dziecka.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 5</p> <p>Związki rodzinne i najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka</p> <p>Przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie należy uwzględniają rodzaj i trwałość związków rodzinnych <u>zgodnie z art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności</u>, czas trwania jego pobytu w państwie członkowskim oraz występowanie powiązań rodzinnych, kulturowych i społecznych z jego państwem pochodzenia. Ponadto uwzględniają <u>dbają</u> one o najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka stosownie do podpisanej przy ONZ w 1989 r. Konwencji <u>zgodnie z podpisaną przy ONZ w 1989 r. Konwencją</u> o prawach dziecka.</p>

Uzasadnienie

Komitetowi Regionów szczególnie zależy, by prawa człowieka zapisane w uregulowaniach wspólnotowych, a przede wszystkim w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, stanowiły podstawę tworzonych norm prawnych. Poprzez wyraźne i wiążące odniesienie do konkretnego artykułu konwencji gwarantuje się uwzględnianie wspomnianych zagadnień przy wdrażaniu dyrektywy przez państwa członkowskie. Sformułowania „zmiękczone” (należycie, stosownie do) kryją w sobie niebezpieczeństwo związane z nadmierną swobodą interpretacji.

Zalecenie 2

Artykuł 6 ust. 2

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 6</p> <p style="text-align: center;">Decyzja o powrocie imigranta</p> <p>2. Decyzja o powrocie imigranta gwarantuje odpowiedni termin dobrowolnego wyjazdu wynoszący maksymalnie cztery tygodnie, poza przypadkami, w których istnieje uzasadnione podejrzenie, że dana osoba mogłaby w tym czasie zbiec. W przypadku gdy istnieje takie ryzyko, na okres do wspomnianego terminu dobrowolnego wyjazdu mogą zostać nałożone określone zobowiązania, obejmujące np. regularne stawiennictwo w danych urzędach, zdeponowanie gwarancji finansowej, dostarczenie dokumentów bądź zobowiązanie do przebywania w określonym miejscu.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 6</p> <p style="text-align: center;">Decyzja o powrocie imigranta</p> <p>2. Decyzja o powrocie imigranta gwarantuje odpowiedni termin dobrowolnego wyjazdu wynoszący maksymalnie cztery tygodnie, poza przypadkami, w których istnieje uzasadnione podejrzenie, że dana osoba mogłaby w tym czasie zbiec. W przypadku gdy istnieje takie ryzyko, na okres do wspomnianego terminu dobrowolnego wyjazdu mogą zostać nałożone określone zobowiązania, obejmujące np. regularne stawiennictwo w danych urzędach, zdeponowanie gwarancji finansowej, dostarczenie dokumentów bądź zobowiązanie do przebywania w określonym miejscu.</p> <p><u>2a. Ryzyka ucieczki nie zakłada się jedynie na podstawie faktu nielegalnego pobytu obywatela państwa trzeciego na terytorium państwa członkowskiego.</u></p>

Uzasadnienie

Proponowane uzupełnienie służy wyjaśnieniu, że samego tylko nielegalnego pozostawiania na terytorium państwa członkowskiego nie można traktować jako decydującego dowodu na ryzyko ucieczki. Takie postępowanie stanowiłoby niedopuszczalny uprzedni osąd sprzeczny z art. 6 (Prawo do rzetelnego procesu sądowego) Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Zalecenie 3

Artykuł 6 ust. 5

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 6</p> <p style="text-align: center;">Decyzja o powrocie imigranta</p> <p>5. Państwa członkowskie mogą w dowolnym momencie postanowić o przyznaniu obywatelowi państwa trzeciego przebywającemu nielegalnie na ich terytorium swojego własnego dokumentu pobytowego lub innego dokumentu upoważniającego do pobytu z przyczyn rodzinnych, humanitarnych lub innych. W takim przypadku nie wydaje się decyzji o powrocie imigranta, natomiast jeśli taka decyzja została już wydana, jest ona wycofywana.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 6</p> <p style="text-align: center;">Decyzja o powrocie imigranta</p> <p>5. Państwa członkowskie mogą w dowolnym momencie postanowić o przyznaniu obywatelowi państwa trzeciego przebywającemu nielegalnie na ich terytorium swojego własnego dokumentu pobytowego lub innego dokumentu upoważniającego do pobytu z przyczyn rodzinnych, humanitarnych lub innych. W takim przypadku nie wydaje się decyzji o powrocie imigranta, natomiast jeśli taka decyzja została już wydana, jest ona wycofywana.</p> <p><u>5a Państwa członkowskie chronią ofiary i świadków handlu ludźmi. W takich przypadkach nie wydaje się decyzji o powrocie imigranta tak długo – bądź jeżeli taka decyzja została już wydana, jest ona wycofywana – dopóki nie zostanie ustalone, iż ofiary i świadkowie handlu ludźmi można odesłać do bezpiecznego dla nich kraju trzeciego. Aby ułatwić odpowiednie prowadzenie działań w obronie praw imigrantów przez państwa członkowskie, Unia Europejska będzie musiała przewidzieć dla nich różnorodne mechanizmy pomocy finansowej.</u></p>

Uzasadnienie

Proponując powyższą zmianę, Komitet Regionów pragnie podkreślić znaczenie ochrony wskazanej wyżej prześladowanej grupy. Ofiar i świadków handlu ludźmi nie powinno się jedynie traktować instrumentalnie dla celów postępowania karnego. Przed wydaniem decyzji o powrocie należy raczej uwzględnić sytuację panującą w kraju pochodzenia, by nie umożliwić sprawcom wspomnianych czynów wywierania nacisków i niebezpiecznych pogroźek.

Unia Europejska powinna być współodpowiedzialna za wszelkie działania w dziedzinie walki z nielegalną imigracją, która w obecnej sytuacji nie jest indywidualnym problemem każdego kraju, lecz wyzwaniem dla Unii jako całości. Perspektywy budżetowe Unii Europejskiej na lata 2007 – 2013 przewidują mechanizmy pomocy gospodarczej w ramach programu na rzecz obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Określone części tego programu będą poświęcone polityce imigracyjnej i integracyjnej i będą mogły częściowo dotyczyć omawianych spraw.

Zalecenie 4

Artykuł 8 ust. 2

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;"><i>Artykuł 8</i></p> <p style="text-align: center;">Odroczenie wykonania</p> <p>1. Państwa członkowskie mogą odroczyć wykonanie decyzji o powrocie imigranta na czas, jaki uznają za stosowny, uwzględniając znaczące dla poszczególnych przypadków okoliczności.</p> <p>2. Państwa członkowskie odraczają wykonanie nakazu deportacji w okolicznościach podanych poniżej, dopóki okoliczności te mają miejsce:</p> <p>a. obywatel państwa trzeciego jest niezdolny do odbycia podróży albo nie może zostać przetransportowany do państwa pochodzenia z uwagi na jego stan zdrowia fizycznego lub psychicznego;</p> <p>b. z przyczyn technicznych, takich jak np. brak możliwości transportu lub innych trudności, nie jest możliwe wykonanie deportacji w sposób humanitarny gwarantujący danemu obywatelowi państwa trzeciego pełne poszanowanie jego praw człowieka i godności;</p> <p>c. brak pewności, że niepełnoletni bez opiekunów w miejscu wyjazdu lub po przybyciu do państwa powrotu zostanie przekazany członkowi rodziny, równoważnemu przedstawicielowi, np. opiekunowi prawnemu niepełnoletniego, lub kompetentnemu urzędnikowi państwa, do którego powraca niepełnoletni, po sprawdzeniu warunków, w których niepełnoletni znajdzie się po powrocie.</p> <p>3. W przypadku odroczenia wykonania decyzji o powrocie lub nakazu deportacji, tak jak to przewidziano w ust. 1 i 2, na danego obywatela państwa trzeciego – w celu uniknięcia ryzyka ucieczki – mogą zostać nałożone określone zobowiązania, takie jak regularne stawianictwo w danych urzędach, zdeponowanie gwarancji finansowej, złożenie dokumentów bądź zobowiązanie do przebywania w określonym miejscu.</p>	<p style="text-align: center;"><i>Artykuł 8</i></p> <p style="text-align: center;">Odroczenie wykonania</p> <p>1. Państwa członkowskie mogą odroczyć wykonanie decyzji o powrocie imigranta na czas, jaki uznają za stosowny, uwzględniając znaczące dla poszczególnych przypadków okoliczności.</p> <p>2. Państwa członkowskie odraczają wykonanie nakazu deportacji w okolicznościach podanych poniżej, dopóki okoliczności te mają miejsce:</p> <p>a. obywatel państwa trzeciego jest niezdolny do odbycia podróży albo nie może zostać przetransportowany do państwa pochodzenia z uwagi na jego stan zdrowia fizycznego lub psychicznego;</p> <p>b. z przyczyn technicznych, takich jak np. brak możliwości transportu lub innych trudności, nie jest możliwe wykonanie deportacji w sposób humanitarny gwarantujący danemu obywatelowi państwa trzeciego pełne poszanowanie jego praw człowieka i godności;</p> <p>c. brak pewności, że niepełnoletni bez opiekunów w miejscu wyjazdu lub po przybyciu do państwa powrotu zostanie przekazany członkowi rodziny, równoważnemu przedstawicielowi, np. opiekunowi prawnemu niepełnoletniego, lub kompetentnemu urzędnikowi państwa, do którego powraca niepełnoletni, po sprawdzeniu warunków, w których niepełnoletni znajdzie się po powrocie.</p> <p><u>2.a W każdym wypadku państwa członkowskie powinny odroczyć wykonanie decyzji o nakazie deportacji niepełnoletniego do momentu, gdy zagwarantowane zostanie, że w miejscu wyjazdu lub po przybyciu do państwa powrotu niepełnoletni taki zostanie przekazany członkowi rodziny, równoważnemu przedstawicielowi, np. opiekunowi prawnemu niepełnoletniego lub kompetentnemu urzędnikowi państwa, do którego powraca niepełnoletni, po dokonaniu oceny nadrzędnego interesu niepełnoletniego i sprawdzeniu warunków, w których niepełnoletni znajdzie się po powrocie.</u></p> <p>3. W przypadku odroczenia wykonania decyzji o powrocie lub nakazu deportacji, tak jak to przewidziano w ust. 1 i 2, na danego obywatela państwa trzeciego – w celu uniknięcia ryzyka ucieczki – mogą zostać nałożone określone zobowiązania, takie jak regularne stawianictwo w danych urzędach, zdeponowanie gwarancji finansowej, złożenie dokumentów bądź zobowiązanie do przebywania w określonym miejscu.</p>

Uzasadnienie

Byłoby poważnym naruszeniem, czymś sprzecznym z wszystkimi międzynarodowymi konwencjami praw człowieka, zwłaszcza nowojorską Konwencją Praw Dziecka, gdyby pozostawiono w gestii państw członkowskich możliwość organizowania powrotu niepełnoletnich bez przeprowadzenia takiej kontroli, która ma zasadnicze znaczenie dla oceny nadrzędnego interesu nieletniego (jest to fundamentalne kryterium, które powinna uwzględniać każda decyzja w zakresie nieletnich).

Zalecenie 5

Artykuł 9 ust. 3

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 9 ust. 3</p> <p style="text-align: center;">Zakaz ponownego wjazdu</p> <p>3. Zakaz ponownego wjazdu może zostać cofnięty, w szczególności w przypadku gdy:</p> <p>a) wobec danego obywatela państwa trzeciego po raz pierwszy wydano decyzję o powrocie lub nakaz deportacji;</p> <p>b) obywatel państwa trzeciego stawiał się w przedstawicielstwie konsularnym państwa członkowskiego;</p> <p>c) obywatel państwa trzeciego zwrócił wszystkie koszty związane z przeprowadzeniem poprzedniej procedury powrotu.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 9 ust. 3</p> <p style="text-align: center;">Zakaz ponownego wjazdu</p> <p>3. Zakaz ponownego wjazdu może zostać cofnięty <u>w każdej chwili</u>, w szczególności w przypadku gdy:</p> <p>a) wobec danego obywatela państwa trzeciego po raz pierwszy wydano decyzję o powrocie lub nakaz deportacji;</p> <p>b) obywatel państwa trzeciego stawiał się w przedstawicielstwie konsularnym państwa członkowskiego;</p> <p>c) obywatel państwa trzeciego zwrócił wszystkie koszty związane z przeprowadzeniem poprzedniej procedury powrotu.</p>

Uzasadnienie

Proponowana zmiana doprecyzowuje powyższy przepis. W szczególności wyraźne powiązanie cofnięcia zakazu ponownego wjazdu ze zwróceniem kosztów związanych z przeprowadzeniem procedury powrotu, o którym mowa w lit. c), mogłoby prowadzić do niesłusznej pozytywnej dyskryminacji osób zamożnych czy wręcz dysponujących znacznymi środkami finansowymi band przemytników. Dla Komitetu Regionów kwestia wymogu stawienia się w przedstawicielstwie konsularnym także pozostaje otwarta.

Zalecenie 6

Artykuł 12 ust. 3

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 12</p> <p style="text-align: center;">Środki zaskarżenia</p> <p>3. Państwa członkowskie gwarantują danemu obywatelowi państwa trzeciego możliwość uzyskania porady prawnej, zastępstwo prawne oraz, jeśli zachodzi taka konieczność, pomoc językową. Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków, w zakresie, w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 12</p> <p style="text-align: center;">Środki zaskarżenia</p> <p>3. Państwa członkowskie gwarantują danemu obywatelowi państwa trzeciego możliwość uzyskania porady prawnej, zastępstwo prawne oraz, jeśli zachodzi taka konieczność, pomoc językową. Pomoc prawna jest udzielana osobom, które nie posiadają wystarczających środków; w zakresie, w jakim jest ona konieczna dla zapewnienia skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości.</p>

Uzasadnienie

Komitet Regionów zaleca, by osoby nieposiadające wystarczających środków miały zapewnioną pomoc prawną niezależnie od przewidywań dotyczących jej konieczności. Nie sposób należycie ocenić konieczności takowej pomocy finansowej z wyprzedzeniem, w trakcie toczącego się postępowania. Dlatego też fakt braku środków powinien być decydującym czynnikiem warunkującym udzielenie pomocy.

Zalecenie 7

Artykuł 14 ust. 1

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 14</p> <p style="text-align: center;">Tymczasowe zatrzymanie</p> <p>1. W przypadkach, w których są uzasadnione powody, aby zakładać, że istnieje niebezpieczeństwo ucieczki, a także w przypadkach, w których zastosowanie mniej drastycznych środków przymusu, takich jak np. regularne stawiennictwo w danych urzędach, zdeponowanie gwarancji finansowej, złożenie dokumentów, zobowiązanie do przebywania w wyznaczonym miejscu bądź inne środki mające zapobiec temu ryzyku, nie byłoby wystarczające, państwa członkowskie stosują wobec obywatela państwa trzeciego, który podlega bądź będzie podlegał nakazowi deportacji lub decyzji o powrocie, środek polegający na zatrzymaniu tymczasowym.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 14</p> <p style="text-align: center;">Tymczasowe zatrzymanie</p> <p>1. W przypadkach, w których są uzasadnione powody, aby zakładać, że istnieje niebezpieczeństwo ucieczki, a także w przypadkach, w których zastosowanie mniej drastycznych środków przymusu, takich jak np. regularne stawiennictwo w danych urzędach, zdeponowanie gwarancji finansowej, złożenie dokumentów, zobowiązanie do przebywania w wyznaczonym miejscu bądź inne środki mające zapobiec temu ryzyku, nie byłoby wystarczające, państwa członkowskie stosują wobec obywatela państwa trzeciego, który podlega bądź będzie podlegał nakazowi deportacji lub decyzji o powrocie, środek polegający na zatrzymaniu tymczasowym. <u>Ma tu zastosowanie art. 6 ust. 2a.</u></p>

Uzasadnienie

Proponowane uzupełnienie służy wyjaśnieniu, że samego tylko nielegalnego pozostawiania na terytorium państwa członkowskiego nie można traktować jako decydującego dowodu na ryzyko ucieczki. Takie postępowanie stanowiłoby niedopuszczalny uprzedni osąd sprzeczny z art. 6 (Prawo do rzetelnego procesu sądowego) Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Zalecenie 8

Artykuł 15 ust. 1

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 15</p> <p style="text-align: center;">Warunki tymczasowego zatrzymania</p> <p>1. Państwa członkowskie gwarantują obywatelom państwa trzeciego, wobec których zastosowano tymczasowe zatrzymanie, humanitarny sposób traktowania i poszanowanie ich godności osobistej, a także praw podstawowych oraz traktowanie zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym. Obywatele ci, jeśli o to poproszą, mają prawo bezzwłocznego skontaktowania się z zastępcami prawnymi, członkami rodziny i odpowiednimi władzami konsularnymi, jak również z odnośnymi organizacjami międzynarodowymi i organizacjami pozarządowymi.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 15</p> <p style="text-align: center;">Warunki tymczasowego zatrzymania</p> <p>1. Państwa członkowskie gwarantują obywatelom państwa trzeciego, wobec których zastosowano tymczasowe zatrzymanie, humanitarny sposób traktowania i poszanowanie ich godności osobistej, <u>z uwzględnieniem postanowień art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności a także praw podstawowych</u> oraz traktowanie zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym. <u>Szczególną uwagę zwraca się na proporcjonalność koniecznych środków przymusu.</u> Obywatele ci, jeśli o to poproszą, mają prawo bezzwłocznego skontaktowania się z zastępcami prawnymi, członkami rodziny i odpowiednimi władzami konsularnymi, jak również z odnośnymi organizacjami międzynarodowymi i organizacjami pozarządowymi.</p>

Uzasadnienie

Proponowana zmiana służy doprecyzowaniu zobowiązania przewidzianego w art. 3 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, by nikogo nie poddawać torturom bądź karać czy też traktować w sposób nieludzki lub poniżający.

Komitet Regionów szczególnie akcentuje wymóg proporcjonalności stosowanych środków przymusu, ponieważ imigranci powracający do kraju pochodzenia często muszą liczyć się z ciężkimi represjami. Choć poszczególne osoby mogą się skłaniać ku skrajnym zachowaniom, to właśnie w tej dziedzinie nie wolno tracić z oczu praw człowieka.

Zalecenie 9

Artykuł 15 ust. 2

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 15</p> <p style="text-align: center;">Warunki tymczasowego zatrzymania</p> <p>2. Podczas tymczasowego zatrzymania zatrzymany przebywa w specjalnie do tego celu przeznaczonych obiektach. Państwo członkowskie, w przypadku gdy nie może zapewnić obiektów przeznaczonych specjalnie do celów zatrzymania tymczasowego i w związku z tym jest zmuszone do skorzystania z pomieszczeń więziennych, zapewnia, że obywatele państwa trzeciego przez cały okres zatrzymania tymczasowego są fizycznie odseparowani od zwykłych więźniów.</p> <p>Szczególną uwagę zwraca się na sytuację osób wymagających opieki. Państwa członkowskie gwarantują, że tymczasowo zatrzymane osoby niepełnoletnie nie są umieszczane w zwykłych pomieszczeniach więziennych. Niepełnoletni bez opiekunów przebywają w pomieszczeniach innych niż osoby dorosłe, chyba że wymaga tego najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 15</p> <p style="text-align: center;">Warunki tymczasowego zatrzymania</p> <p>2. Podczas tymczasowego zatrzymania zatrzymany przebywa w specjalnie do tego celu przeznaczonych obiektach. Państwo członkowskie, w przypadku gdy nie może zapewnić obiektów przeznaczonych specjalnie do celów zatrzymania tymczasowego i w związku z tym jest zmuszone do skorzystania z pomieszczeń więziennych, zapewnia, że obywatele państwa trzeciego przez cały okres zatrzymania tymczasowego są fizycznie odseparowani od zwykłych więźniów. <u>W przypadku problemów natury fizycznej lub psychicznej państwo członkowskie zapewnia odpowiednią opiekę medyczną. Szczególną uwagę poświęca się opiece nad osobami, które doznały urazów.</u></p> <p><u>Państwo członkowskie w szczególny sposób uwzględni specyficzne potrzeby kobiet. W związku z tym w każdym wypadku podczas tymczasowego zatrzymania zapewnia ono oddzielne pomieszczenia dla kobiet i mężczyzn.</u></p> <p>Szczególną uwagę zwraca się na sytuację osób wymagających opieki. <u>Państwa członkowskie dbają o poszanowanie postanowień Konwencji praw dziecka z dnia 20 listopada 1989 r.</u> Państwa członkowskie gwarantują <u>w szczególności</u>, że tymczasowo zatrzymane osoby niepełnoletnie nie są umieszczane w zwykłych pomieszczeniach więziennych. Niepełnoletni bez opiekunów przebywają w pomieszczeniach innych niż osoby dorosłe, chyba że wymaga tego najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.</p>

Uzasadnienie

Proponowane zmiany powinny jasno wskazać, iż państwa członkowskie zobowiązane są do zagwarantowania odpowiedniej opieki medycznej w trakcie tymczasowego zatrzymania.

Potrzeba wyraźnego zapisu dotyczącego praw kobiet i dziewcząt.

Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. wymaga zastosowania w całej swojej treści. Na podkreślenie zasługują zwłaszcza prawa do swobody myśli, sumienia i wyznania, kwestie ochrony sfery życia prywatnego, ochrony przed użyciem przemocy, złym traktowaniem i zaniedbaniem, prawo do opieki zdrowotnej, prawo do edukacji, dostępu do szkolnictwa oraz kształcenia zawodowego, jak również kwestie ochrony mniejszości.

Zalecenie 10

Artykuł 11 ust. 1

Tekst wniosku Komisji Europejskiej COM(2005) 391 końcowy – 2005/0167 (COD)	Poprawka
<p style="text-align: center;">Artykuł 11</p> <p style="text-align: center;">Forma</p> <p>1. Decyzje o powrocie imigrantów i nakazy deportacji wydaje się w formie pisemnej.</p> <p>W decyzji i/lub nakazie państwa członkowskie podają powody rzeczowe i prawne i informują w formie pisemnej danego obywatela państwa trzeciego o istniejących środkach odwoławczych.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 11</p> <p style="text-align: center;">Forma</p> <p>1. Decyzje o powrocie imigrantów i nakazy deportacji wydaje się w formie pisemnej.</p> <p>W decyzji i/lub nakazie państwa członkowskie podają powody rzeczowe i prawne i informują w formie pisemnej danego obywatela państwa trzeciego o istniejących środkach odwoławczych</p> <p><u>1a. Państwa członkowskie uznają i umożliwiają doręczanie pism urzędowych i decyzji innych państw członkowskich w ramach wspomnianego wyżej postępowania.</u></p>

Uzasadnienie

Dla zapewnienia funkcjonowania mechanizmów dyrektywy konieczne jest, by doręczanie nakazów innych państw członkowskich było uznawane i możliwe na terytorium poszczególnych państw członkowskich. Cel ten należy zrealizować za pomocą dwustronnych lub wielostronnych umów obejmujących również niezbędną współpracę pomiędzy odpowiednimi władzami.

Zalecenie 11

Nowy artykuł 16a

Bruksela,
COM(2005) 391 końcowy

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wspólnych norm i procedur dla państw członkowskich dotyczących powrotu nielegalnych imigrantów z państw trzecich

Wyżej wymieniony dokument obejmuje obecnie rozdziały od I do VI.

Komitet Regionów opowiada się za jego uzupełnieniem poprzez dodanie rozdziału V (a) o następującej treści:

Rozdział V a)

CENTRALNY SYSTEM INFORMATYCZNY

Artykuł 16 a)

Centralny system informatyczny do przechowywania danych osobowych

1. Państwa członkowskie przechowują i aktualizują w scentralizowanym systemie informatycznym UE istotne z proceduralnego punktu widzenia dane osobowe dotyczące obywateli państw trzecich przebywających nielegalnie, którzy zostali lub powinni zostać wydaleny przez poszczególne państwa członkowskie.
2. Władze wykonawcze w poszczególnych państwach członkowskich mają dostęp do tego systemu oraz zobowiązane są do przekazywania danych, o których mowa w ust. 1.

Bruksela, 27 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i kształcenia zawodowego: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności

(2006/C 206/07)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek dotyczący zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie mobilności transnarodowej we Wspólnocie w celach edukacji i kształcenia zawodowego: Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności (COM(2005) 450 końcowy),

uwzględniając decyzję Rady z dnia 10 października 2005 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu w tej sprawie zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję swego Przewodniczącego z 10 listopada 2005 r. o powierzeniu Komisji ds. Kultury i Edukacji przygotowania opinii w tej sprawie,

uwzględniając opinię Komisji ds. Kultury, Edukacji i Badań Naukowych przyjętą dnia 1 marca 2006 r. (CdR 34/2006 rev.1) (sprawozdawca: Luciano Caveri, Przewodniczący Regionu Autonomicznego Valle d'Aosta (IT/ALDE)),

przyjął na 64. sesji plenarnej w dniach 26-27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 27 kwietnia) następującą opinię:

1. Uwagi Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1.1 **przyjmuje do wiadomości**, że w strategii lizbońskiej Europa określiła uczenie się przez całe życie jako podstawę rozwoju osobistego i zawodowego. Edukacja i kształcenie nie tylko na etapie przygotowania do zawodu – lecz także na przestrzeni całego życia zawodowego – będą miały decydujące znaczenie dla innowacji technologicznej i konkurencyjności oraz dla stworzenia miejsc pracy i przygotowania do nich pracowników;

1.2 **podkreśla**, że planowanie i realizacja procesu uczenia się jako aktywnego procesu badań – a nie biernego procesu przyswajania treści – zwiększa jego skuteczność. Programy szkoleniowe dla dorosłych okazują się bardziej skuteczne, jeżeli zmiany z nich wynikające rozwijają zdolności i kompetencje potrzebne w dzisiejszym społeczeństwie, tak by umożliwić uczącym się – zarówno jako jednostkom, jak i jako obywatelom – świadome kierowanie swą karierą i przyszłością zawodową. Udział w programach szkoleniowych nabiera zatem wartości wtedy, gdy jednostka aktywnie planuje swą drogę zawodową i życiową w sposób umożliwiający indywidualny rozwój oraz wniesienie wkładu do rozwoju społeczeństwa;

1.3 **podkreśla**, że doświadczenia z zakresu edukacji, kształcenia zawodowego i pracy za granicą stanowią szczególnie instrument zachęcający do rozważenia indywidualnych procesów i strategii poznawczych, który w czasie próby doprecyzowania i dostosowania kompetencji do odmiennego kontekstu

doskonali strategie zarządzania własnymi zasobami intelektualnymi, zwiększa i wzmacnia autonomię oraz umiejętności komunikacyjne;

1.4 **stwierdza**, że – jeżeli są one odpowiednio przygotowane, ukierunkowane i wspierane – szkolenie i praca za granicą mają wartość edukacyjną wybiegającą znacznie poza zwykłe uwieńczenie kształcenia zawodowego i obejmują o wiele szerszy zakres. Jeżeli istotnie przez kulturę nie rozumiemy jedynie pewnego zakresu wiedzy, lecz całość zachowań, wartości i praktycznej wiedzy określonej grupy osób, cóż może w większym stopniu – niż doświadczenie nabyte za granicą – stanowić podstawę budowania prawdziwej kultury Unii Europejskiej?

1.5 **przyjmuje do wiadomości**, że warunkiem wstępnym międzykulturowego podejścia do innych realiów jest otwartość na wymianę i empatia, jako że uprzywilejowaną dziedziną porównania różnic i uznania złożoności każdej z kultur jest praca i kształcenie. W istocie możliwe jest pokonanie uprzedzeń i stereotypów dzięki wartości przypisywanej pracy i kształceniu, różnorodnym i elastycznym formom organizacji oraz kontaktom interpersonalnym;

1.6 **uważa**, że udoskonalenie doświadczeń w zakresie mobilności stworzy warunki umożliwiające pełne uznanie roli jednostek w podnoszeniu poziomu wiedzy oraz kwalifikacji w kraju ich pochodzenia i we wnoszeniu nowej wiedzy, bodźców kulturalnych, tradycji oraz języków do kraju ich goszczącego;

1.7 **z zadowoleniem przyjmuje** wniosek Komisji, jako że w ramach przedstawionego tu sposobu myślenia służy on podniesieniu ogólnego poziomu kształcenia w Europie, proponując model, który – w oparciu o uznanie podstawowego znaczenia jednostki – gwarantuje jak najlepsze wykorzystanie i jak największy wpływ możliwości edukacyjnych na osoby indywidualne oraz społeczeństwo;

1.8 **podkreśla**, że wartość przypisywana przez jednostki doświadczeniu wymiany powinna odpowiadać wartości, jaką kraje pochodzenia i kraje goszczące przypisują tym doświadczeniom, a także całości programów mobilności. Wskazówki zawarte w Europejskiej Karcie na rzecz Jakości Mobilności stanowią zatem warunek wstępny do zapewnienia pozytywnego doświadczenia uczestników zarówno w kraju goszczącym, jak i w kraju pochodzenia po ich powrocie. Model ten może zostać tym lepiej przyjęty, im bardziej doświadczenia mobilności zarządzane i koordynowane będą w kontekście lokalnym i regionalnym;

1.9 **uważa**, że to właśnie społeczności oraz władze lokalne i regionalne zapewnić mogą dokładne i obszerne informacje, zachęcić osoby indywidualne do korzystania z możliwości pobytu za granicą w celu nauki i połączenia go z ich osobistymi planami rozwoju zawodowego oraz dostosowania rezultatów takiego pobytu i nabytych umiejętności, tak aby mogły zostać spożytkowane w miejscu pracy w kraju pochodzenia. Administracja lokalna może zatem odgrywać bardzo ważną rolę w określeniu jakości i skuteczności programów mobilności;

1.10 **zwraca uwagę**, że to władze regionalne i lokalne mogą najskuteczniej zagwarantować przeprowadzenie działań podnoszących ogólną świadomość społeczną – w tym szczególnie ludzi młodych – na temat możliwości stworzonych przez mobilność w zakresie rozwoju kulturowego i zawodowego. Mobilność pozwala w istocie na pokonanie nie tylko przeszkód ekonomicznych, lecz także kulturowych, stojących na drodze do pełnego spełnienia się zawodowego jednostki;

1.11 ponadto **uważa**, że poszczególnym uczestnikom należy zapewnić nie tylko odpowiednie przygotowanie językowe, pedagogiczne i praktyczne, ale także ukierunkowane wsparcie mające na celu opracowanie ich osobistego planu rozwoju kulturalnego i zawodowego. W istocie obecnie – bardziej niż kiedykolwiek wcześniej – programy europejskiej mobilności zawodowej powinny być w pełni ukierunkowane na jednostkę i stanowić środek wykorzystywany w dziedzinie zatrudnienia. W tym celu konieczne będzie dostarczenie osobom powracającym z zagranicy pomocy w dziedzinie dostosowania zdobytych doświadczeń pod kątem umiejętności, które mogą zostać wykorzystane w miejscu pracy, także poprzez wprowadzenie w życie istniejących instrumentów uznawania i promowania wyuczonych umiejętności (na przykład Europass Mobility);

1.12 **stwierdza**, że oprócz roli w zakresie koordynacji i kontaktu z organami krajów goszczących, ukierunkowanej na ochronę jakości wsparcia logistycznego i edukacyjnego, kluczowe okazuje się również wprowadzenie monitoringu i oceny wpływu wszystkich doświadczeń w dziedzinie mobilności – na społeczeństwo, system edukacyjny i produkcyjny. Z tego punktu widzenia fundamentalne znaczenie zdaje się mieć stworzenie synergii obejmujących przedsiębiorstwa, ośrodki kształcenia, szkoły i uniwersytety, tak by wykorzystywały one we własnym zakresie wiedzę formalną i nieformalną zdobytą przez uczestników;

1.13 **podkreśla**, że nie należy lekceważyć faktu, iż przy wprowadzaniu w życie Europejskiej Karty na rzecz Jakości Mobilności, między władzami lokalnymi oraz wyspecjalizowanymi służbami różnych państw członkowskich rozwijają się wymiana wiedzy i dialog, które umożliwiają określenie wspólnego sposobu działania. Procesy te niewątpliwie zaowocują korzystnymi projektami w bardzo różnorodnych dziedzinach – począwszy od lokalnego i regionalnego rozwoju gospodarczego, a skończywszy na kształceniu i wymianie pracowników – prowadząc w ten sposób do nawiązania nowych relacji opartych na zaufaniu i współpracy, co będzie stanowiło podstawę wzajemnego uznania;

2. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

Załącznik, pkt 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>1. Informacje i wskazówki</p> <p>Kandydaci zainteresowani wzięciem udziału w procesie mobilności powinni mieć dostęp do rzetelnych źródeł informacji i wskazówek na temat istniejących możliwości w zakresie mobilności i warunków na jakich można z niego skorzystać.</p>	<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>1. Informacje i wskazówki</p> <p>Kandydaci zainteresowani wzięciem udziału w procesie mobilności powinni mieć dostęp do rzetelnych źródeł informacji i wskazówek na temat istniejących możliwości w zakresie mobilności i warunków na jakich można z niego skorzystać.</p> <p><u>Szczebel lokalny i regionalny odgrywa kluczową rolę w dostępie do informacji, a zatem – gdy jest to właściwe – w programy mobilności uczestników należy włączyć kontakty z władzami lokalnymi i regionalnymi.</u></p>

Uzasadnienie

Potencjalni uczestnicy programów wymiany zwracają się przede wszystkim do szczebla lokalnego i regionalnego w celu uzyskania informacji i wskazówek. Jest to szczebel najbardziej zbliżony do obywateli i najbardziej świadomy potrzeb swej ludności, a zatem potrafi on także najlepiej wskazać istniejące możliwości, zaplanować działania i usługi w zakresie ukierunkowania i wsparcia zainteresowanych, w celu zagwarantowania jak największego udziału obywateli i jak największej skuteczności programów.

Zalecenie 2

Załącznik, pkt 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>3. Personalizacja</p> <p>Mobilność w celach edukacji lub kształcenia powinna w jak największym możliwym stopniu być zgodna z osobistym tokiem nauki, kwalifikacjami i motywacją uczestników, a także rozwijać je i uzupełniać.</p>	<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>3. Personalizacja</p> <p>Mobilność w celach edukacji lub kształcenia powinna w jak największym możliwym stopniu być zgodna z osobistym tokiem nauki, kwalifikacjami i motywacją uczestników, a także rozwijać je i uzupełniać <u>zarówno poprzez edukację formalną, jak i nieformalną, z uwzględnieniem wychowania do integracji oraz z poświęceniem szczególnej uwagi wpływowi edukacji nieformalnej na najmłodszych.</u></p>

Uzasadnienie

Tę samą wagę należy przypisywać edukacji formalnej, jak i nieformalnej.

Zalecenie 3

Załącznik, pkt 5

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>5. Aspekty językowe</p> <p>Efektywne uczenie się wymaga znajomości języka. Uczestnicy, a także instytucje wysyłające i goszczące powinny kłaść szczególny nacisk na przygotowanie językowe. Powinno ono obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przed wyjazdem, dokonanie oceny znajomości języka i zapewnienie możliwość uczestnictwa w kursach nauki języka kraju goszczącego i języka wykładowego, jeśli jest inny; — w kraju goszczącym, udzielanie wsparcia i porad językowych. 	<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>5. Aspekty językowe</p> <p>Efektywne uczenie się wymaga znajomości języka. Uczestnicy, a także instytucje wysyłające i goszczące powinny kłaść szczególny nacisk na przygotowanie językowe, <u>zwłaszcza tam, gdzie używa się języków mniejszościowych, aby ułatwić większą integrację.</u> Powinno ono obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> — przed wyjazdem, dokonanie oceny znajomości języka i zapewnienie możliwość uczestnictwa w kursach nauki języka kraju goszczącego i języka wykładowego, jeśli jest inny; — w kraju goszczącym, udzielanie wsparcia i porad językowych.

Uzasadnienie

Na obszarach, gdzie mówi się językami mniejszościowymi, agencje krajowe i wspólnotowe powinny ściśle współpracować z władzami lokalnymi i regionalnymi oraz z uniwersytetami w celu zachęcenia większej liczby studentów do uczęszczania na kursy tychże języków przed wyjazdem na wybrany program wymiany.

Zalecenie 4

Załącznik, pkt 8

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>8. Uznawanie</p> <p>Jeśli okres studiów lub stażu zagranicą ma miejsce w trakcie regularnego programu studiów lub kształcenia, fakt ten trzeba odnotować w planie nauki, natomiast uczestnikom należy udzielić pomocy w uzyskaniu właściwego uznania i poświadczenia. Sposób, w jaki będzie się to odbywać powinien być opisany w planie nauki. Jeśli chodzi o inne rodzaje mobilności, szczególnie dotyczące nieformalnej edukacji i kształcenia, należy wystawić zaświadczenie, które w sposób zadowalający i wiarygodny potwierdza aktywne uczestnictwo i wyniki w nauce.</p>	<p>Europejska Karta na rzecz Jakości Mobilności</p> <p>8. Uznawanie</p> <p>Jeśli okres studiów lub stażu zagranicą ma miejsce w trakcie regularnego programu studiów lub kształcenia, fakt ten trzeba odnotować w planie nauki, natomiast uczestnikom należy udzielić pomocy w uzyskaniu właściwego uznania i poświadczenia. Sposób, w jaki będzie się to odbywać powinien być opisany w planie nauki. Jeśli chodzi o inne rodzaje mobilności, szczególnie dotyczące nieformalnej edukacji i kształcenia, należy wystawić zaświadczenie, które w sposób zadowalający i wiarygodny potwierdza aktywne uczestnictwo i wyniki w nauce.</p> <p><u>Komitet podkreśla znaczenie uznawania i wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia w życie istniejących instrumentów lub do ich stworzenia, jeśli takowe nie istnieją. Należy w pełni wykorzystać istniejące instrumenty uznawania, szczególnie dokument Europass Mobility, aby zapewnić pozytywne zakończenie dla doświadczenia uczestników.</u></p>

Uzasadnienie

Komitet podkreśla wagę uznawania umiejętności i kwalifikacji zdobytych podczas programu wymiany, w celu zwiększenia przejrzystości kwalifikacji i – w konsekwencji – rozwinięcia mobilności pracowników oraz studentów. KR wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia w życie istniejących instrumentów uznawania.

Zalecenie 5

Załącznik, pkt 9

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
<p>9. Reintegracja i ocena</p> <p>Po powrocie do kraju pochodzenia uczestnikom należy udzielić wskazówek dotyczących wykorzystania umiejętności i kwalifikacji zdobytych na wyjeździe. Należy zapewnić pomoc w reintegracji ze środowiskiem edukacyjnym lub zawodowym w kraju pochodzenia, szczególnie osobom powracającym po długotrwałym okresie mobilności. Uczestnicy wraz z odpowiedzialnymi organizacjami powinni należycie ocenić zdobyte doświadczenie aby stwierdzić, czy zakładane cele planu nauki zostały osiągnięte.</p>	<p>9. Reintegracja i ocena</p> <p>Po powrocie do kraju pochodzenia uczestnikom należy udzielić wskazówek dotyczących wykorzystania umiejętności i kwalifikacji zdobytych na wyjeździe. Należy zapewnić pomoc w reintegracji ze środowiskiem edukacyjnym lub zawodowym w kraju pochodzenia, szczególnie osobom powracającym po długotrwałym okresie mobilności. Uczestnicy wraz z odpowiedzialnymi organizacjami powinni należycie ocenić zdobyte doświadczenie aby stwierdzić, czy zakładane cele planu nauki zostały osiągnięte.</p> <p><u>Właściwe władze powinny pozyskać do współpracy lub zatrudnić, w zależności od tego, co jest właściwe, odnoszących sukcesy uczestników, aby działali jako „ambasadorzy mobilności”, zachęcali innych do pójścia za ich przykładem oraz dostarczali im wiedzy i doświadczenia z pierwszej ręki.</u></p>

Bruksela, 27 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE

Opinia Komitetu Regionów w sprawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego (2008)

(2006/C 206/08)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek Komisji dotyczący Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego 2008 (COM (2005) 467 końcowy),

uwzględniając decyzję Komisji z dnia 16 listopada 2005 r. o zasięgnięciu jego opinii w tej sprawie zgodnie z art. 128 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,

uwzględniając decyzję Prezydium z dnia 12 kwietnia 2005 r. powierzającą Komisji ds. Kultury i Edukacji sporządzenie opinii w tej sprawie,

uwzględniając artykuł 151 TWE, w którym stwierdza się, że „Wspólnota uwzględnia aspekty kulturalne w swoim działaniu na podstawie innych postanowień niniejszego Traktatu, zwłaszcza w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur”,

uwzględniając artykuł 22 Karty Praw Podstawowych UE, zgodnie z którym „Unia szanuje różnorodność kulturową, religijną i językową”,

uwzględniając Konwencję UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form ekspresji kulturalnej, przyjętą dnia 20 października 2005 r.,

uwzględniając opinię Komisji ds. Kultury, Edukacji i Badań Naukowych przyjętą 1 marca 2006 r. (CdR 44/2006 rev. 1) (sprawozdawca: András Mátiš, burmistrz miasta Szirák (HU/UEN-AE)),

przyjął na 64. sesji plenarnej w dniach 26 – 27 kwietnia 2006 r. (posiedzenie z dnia 27 kwietnia 2006 r.) następującą opinię:

1. Wstęp

świata dzięki handlowi, edukacji, sposobom spędzania wolnego czasu oraz globalizacji w ogóle, nasila wzajemne kontakty między obywatelami w Europie;

Komitet Regionów

1.1 **podkreśla**, że siła Europy tkwi w jej różnorodności i że poszanowanie różnorodności kulturowej, językowej, etnicznej i religijnej jest jedną z głównych zasad, na których opiera się proces integracji europejskiej, którego zadaniem nie jest niwelowanie różnic czy tworzenie jednolitej tożsamości, lecz sprzyjanie większej współpracy i lepszemu zrozumieniu między narodami Europy;

1.2 **wskazuje** na obecny zakres zjawiska migracji w Unii Europejskiej. Władze publiczne różnego szczebla powinny wykorzystywać wszelkie środki, jakie mają do dyspozycji, aby obecność imigrantów stała się źródłem wymiany kulturalnej, a także aby mogli oni w pełni zintegrować się z naszymi społeczeństwami;

1.3 **stwierdza**, że kombinacja wielu czynników – kolejnych etapów rozszerzenia Unii Europejskiej, większej mobilności wynikającej z utworzenia jednolitego rynku, dawnych i obecnych fal imigracji, częstszych wymian z innymi częściami

1.4 **z zadowoleniem przyjmuje** inicjatywę Komisji Europejskiej w zakresie Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego 2008 i fakt, że jego zasadniczym celem jest uświadomienie obywatelom europejskim i wszystkim ludziom żyjącym w Unii Europejskiej wspólnych wartości kulturowych Europy oraz wagi lansowania czynnego i otwartego na świat obywatelstwa europejskiego, uznającego wszelką różnorodność kulturową i opartego na wspólnych wartościach UE. Europejski Rok poświęcony dialogowi międzykulturowemu stanowi niepowtarzalną okazję do uwrażliwienia i zaangażowania obywateli, przy czym przez „dialog międzykulturowy” rozumie się dialog włączający wszystkie obszary i środowiska społeczne;

1.5 **z zadowoleniem przyjmuje fakt**, że kraje kandydujące, poza innymi inicjatywami na rzecz dialogu międzykulturowego, będą włączone także w działania w ramach Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego; ponadto Komitet **jest zwolennikiem** zaakcentowania komplementarności Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego i innych działań wspierających inicjatywę na rzecz dialogu międzykulturowego, które podejmuje się w krajach EFTA, na Bałkanach Zachodnich oraz w państwach będących partnerami w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa;

1.6 **podkreśla** fakt, że organy lokalne i regionalne:

- mają rozszerzone kompetencje w zakresie promowania działań i dialogu międzykulturowego i są w znacznym stopniu odpowiedzialne za tworzenie i wspieranie wielkiej różnorodności kulturowej w Europie, a także za integrowanie w społeczeństwie różnych obecnych w nim zbiorowości,
- odgrywają zasadniczą rolę w upowszechnianiu i stosowaniu najlepszych praktyk i wymiany doświadczeń w tej dziedzinie, gdyż zapewniają w szczególności koordynację wieloaspektowych sieci lokalnych i regionalnych w sektorze kulturalnym, włączając do nich wszystkie zainteresowane podmioty.

2. Znaczenie dialogu kulturowego

Komitet Regionów

2.1 **potwierdza swoje zdanie**, że główną zasadą, na której opiera się proces integracji europejskiej, jest zasada poszanowania i wspierania różnorodności kulturowej. Zróżnicowanie kulturowe stanowi źródło bogactwa, które należy zachować, i jedną z najważniejszych cech tożsamości europejskiej, której wartości należy bronić. Dialog międzykulturowy jest w tym względzie fundamentalnym narzędziem dla lepszego zrozumienia różnorodności kulturowej;

2.2 **podkreśla**, że dialog międzykulturowy może sprzyjać lepszemu zrozumieniu zwłaszcza tradycji kulturowych, praktyk religijnych i historii. Podejście takie może również uchronić nas przed podwójnym ryzykiem: z jednej strony – kulturowej obojętności i „równania w dół”, z drugiej – nasilenia się postaw rasistowskich i ksenofobicznych, które sprzyjają zachowaniom aspołecznym. Zdaniem Komitetu należy wzmocnić współpracę międzykulturową, aby różnice kulturowe stały się narzędziem umacniania więzi między obywatelami w Europie wielojęzycznej i wielokulturowej (!);

2.3 **podkreśla**, że dialog międzykulturowy pomaga poza tym powstrzymać radykalizację pewnych grup społecznych;

2.4 **podkreśla**, że pragnie w szczególności sprzyjać lepszej integracji imigrantów;

2.5 **podkreśla** fakt, że dialog międzykulturowy może pomóc w przekazywaniu fundamentalnych wartości życia prywatnego, społecznego i publicznego, takich jak solidarność, tolerancja, demokracja i rozumienie różnorodności kulturowej. Dialog międzykulturowy może także sprzyjać rozwijaniu umiejętności komunikacji między różnymi grupami kulturowymi oraz uczestnictwu w demokratycznych procesach decyzyjnych. Dialog ten ma dziś zasadnicze znaczenie, jako że nasilają się

rasizm, ksenofobia i napięcia. Prawo do odmienności nie może prowadzić do odmiennych praw;

2.6 **zwraca uwagę**, że dialog międzykulturowy może przyczynić się do złagodzenia zjawiska wyłączenia społecznego, izolacji i marginalizacji nieuprzywilejowanych grup społecznych, zwłaszcza imigrantów. Kultura i udział w działalności kulturalnej mogą stworzyć tym grupom nowe możliwości pozwalające na umocnienie swojej tożsamości i poczucia własnej wartości oraz znalezienie swego miejsca w społeczeństwie;

2.7 **domaga się**, aby na szczeblu lokalnym na stałe wprowadzono mechanizmy promujące dialog międzykulturowy i związane z nim działania, tak aby wesprzeć różne bieżące inicjatywy i wzmocnić wymianę kulturalną między obywatelami poprzez aktywność w dziedzinie kultury, sportu, młodzieży itd.;

2.8 **zaleca**, aby położyć większy nacisk na horyzontalną integrację kultury ze wszystkimi dziedzinami polityki, w szczególności z edukacją, polityką społeczną i polityką zatrudnienia oraz ze sportem.

3. Rola władz lokalnych i regionalnych w promocji dialogu międzykulturowego

Komitet Regionów

3.1 **opowiada się za** promowaniem w Europie języków mniej rozpowszechnionych i języków regionalnych, łącznie z językami niektórych mniejszych państw członkowskich;

3.2 **podkreśla**, że władze lokalne i regionalne, dzięki ich bezpośredniemu kontaktowi z obywatelami, są strategicznie na najlepszej pozycji, aby wyjść naprzeciw konkretnym potrzebom i wymaganiom poszczególnych grup kulturowych w UE i skutecznie mobilizować społeczności lokalne i regionalne do działania na rzecz lepszego dialogu międzykulturowego;

3.3 **wzywa** władze lokalne i regionalne do rzeczywistego zaangażowania się w przygotowanie Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego, a zwłaszcza w zorganizowanie regionalnych i lokalnych kampanii informacyjnych. Władze lokalne i regionalne, z racji wyjątkowych stosunków ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi (które reprezentują), najlepiej mogą zagwarantować, by obywatele – a szczególnie grupy nieuprzywilejowane – w jak największym stopniu zyskali na tych inicjatywach i skorzystali z oferowanych im możliwości;

3.4 **podkreśla**, że niezależnie od dyplomacji na szczeblu międzynarodowym, być może jeszcze ważniejsze (i pewnie zarazem bardziej skomplikowane) jest, by na szczeblu lokalnym i regionalnym opracować pewne uregulowania i programy mające na celu walkę z wyłączeniem społecznym i kulturowym;

(!) CdR 227/98 fin.

3.5 **podkreśla**, że dla skutecznego promowania dialogu międzykulturowego niezbędna jest **współpraca na szczeblu lokalnym i regionalnym**, obejmująca miejscowe zainteresowane podmioty, w tym szczególnie partnerów społecznych, instytucje edukacyjne i szkoleniowe, organizacje pozarządowe, organizacje młodzieżowe, sportowe, kulturalne i religijne;

3.6 **podkreśla** coraz większe znaczenie dialogu międzykulturowego na płaszczyźnie międzynarodowej;

3.7 w tym kontekście Komitet **zwraca uwagę** na Konwencję UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form ekspresji kulturalnej z 20 października 2005 r. W konwencji tej po raz pierwszy osiągnięto porozumienie na temat szeregu wytycznych i koncepcji różnorodności kulturalnej, m. in. w związku z decyzjami w zakresie polityki handlowej, i stworzono podstawę dla nowego globalnego filaru zarządzania zagadnieniami kultury;

3.8 ponadto Komitet **jest pełen uznania** dla działalności Fundacji Anny Lindh na rzecz Euro-Śródziemnomorskiego Dialogu Kultur oraz wyraża nadzieję, że samorządy terytorialne, władze lokalne i regionalne zaangażują się w prace tej fundacji;

3.9 **podkreśla** szczególne znaczenie wkładu, jaki we wzbogacanie współpracy kulturalnej między małymi i dużymi miastami wnoszą aktualne programy współpracy lub **partnerstwa** między regionami i/lub gminami;

3.10 **zwraca uwagę**, że władze lokalne i regionalne mogą przyczynić się do promocji dialogu międzykulturowego, rozwijanego w koordynacji z innymi dziedzinami polityk, takimi jak edukacja, kształcenie zawodowe, strategie na rzecz przedsiębiorstw i zatrudnienia.

3.11 **podkreśla** fakt, że oprócz wszelkich środków na rzecz wymiany kulturalnej, Unia Europejska opiera się na elementach kultury wspólnych dla wszystkich Europejczyków, które wywodzą się z ich własnych tradycji i tworzą pewną całość, którą można nazwać „kulturą europejską”.

4. Konkretnie propozycje

Komitet Regionów

4.1 **zachęca** do przygotowania obchodów Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego w taki sposób, aby wnioski z przedsięwzięć i przeżyć tego roku mogły następnie posłużyć za podstawę szczegółowej analizy zmierzającej do wypracowania na użytek władz lokalnych i regionalnych narzędzia komunikacji i wymiany doświadczeń;

4.2 w ramach Europejskiego Roku **zaleca** intensywne współdziałanie i otwarty dialog między wszystkimi obywatelami Unii, aby promować koncepcję integracji europejskiej i jej wartości; podkreśla ponadto, że nie wystarczy wskazać kilka

przykładów pomyślnie zrealizowanych projektów i zaleca opracowanie koncepcji umożliwiającej stosowanie w perspektywie średnioterminowej sprawdzonych modeli w dziedzinie wymiany doświadczeń;

4.3 **wzywa** Komisję Europejską do skorzystania z doświadczeń zebranych podczas Europejskiego Roku oraz wieloletnich programów działania na rzecz dialogu międzykulturowego, takich jak np. program Kultura 2007;

4.4 w tym celu **domaga się**, by państwa członkowskie uwzględniły w pracach legislacyjnych poszczególnych parlamentów krajowych i regionalnych kwestię dialogu kulturowego i związanego z nią programu, zwłaszcza jeśli chodzi o uregulowania dotyczące oświaty publicznej, kultury i inicjatyw obywatelskich;

4.5 **wzywa** Komisję Europejską do skonkretyzowania treści działań na szczeblu wspólnotowym (działanie (a) i (b)) oraz do przekazania szczegółowych informacji o wykorzystywanych instrumentach;

4.6 jeśli chodzi o podział środków ujętych w załączniku do projektu propozycji, Komitet **odnotowuje**, że znaczną część budżetu proponowanego w ramach Roku Europejskiego przeznaczona jest na realizację na szczeblu wspólnotowym działań na wielką skalę o charakterze symbolicznym (8 zaplanowanych działań – działanie (b)). Komitet wzywa do skoncentrowania się, zwłaszcza na szczeblu lokalnym i regionalnym, na działaniach o skromnym zasięgu, które trwale oddziaływałyby i miały efekt mnożnikowy w danych społecznościach i które mogłyby wnieść znaczną wartość dodaną w działania kulturalne Unii. Wielu twórczych inicjatyw lokalnych o skromnym zasięgu nie realizuje się z powodu braku środków. KR zaleca więc, by w Roku Europejskim położyć nacisk na inicjatywy lokalne o skromnym zasięgu i domaga się, by zagwarantować im odpowiednie wsparcie finansowe;

4.7 **wzywa** do wspierania działań europejskiej sieci migracji, platformy dyskusyjnej na skalę europejską, zajmującej się kwestiami imigracji i marginalizacji grup imigrantów, mającej na celu wyjaśnianie nieporozumień na tle kulturowym, a następnie informowanie decydentów politycznych oraz obywateli;

4.8 **domaga się** uznania dla pozytywnej roli funkcjonujących w lokalnych społecznościach sieci społecznych jako bardzo ważnych pośredników, organizatorów i katalizatorów dialogu między różnymi kulturami;

4.9 **podkreśla**, że włączenie władz lokalnych i regionalnych w realizację Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego wydaje się najskuteczniejszą gwarancją, że jego przesłanie rzeczywiście dotrze do obywateli europejskich. Dla powodzenia tych obchodów zasadnicze jest, aby obejmowały one wymiar lokalny i regionalny;

4.10 **wzywa** Komisję Europejską do zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w przygotowanie Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego, a zwłaszcza w zorganizowanie regionalnych i lokalnych kampanii informacyjnych;

4.11 **domaga** się, by w pierwszym rządzie przyznawać wsparcie programom o całościowym podejściu artystycznym, w ramach którego przedstawiane są obok siebie różne dyscypliny artystyczne (połączone ewentualnie wspólną koncepcją);

4.12 **zwraca się** do Komisji Europejskiej **z apelem**, aby opatrzyła Rok Europejski 2008 krótkim hasłem przewodnim lub związłym mottem, które wyjaśniałoby wszystkim obywatelom Europy slogan „Jedność w różnorodności”; **wnioskuje**

również o szczególne wsparcie tych projektów, które na pierwszym planie stawiają określenie wspólnych europejskich tradycji kulturalnych i/lub takich koncepcji, które niosą w tym zakresie pomysły na przyszłość.

4.13 **wzywa** do oceny działań na rzecz integracji międzykulturowej opracowywanych przez różne instytucje wspólnotowe w ramach Roku Dialogu Międzykulturowego, aby stwierdzić, na ile wspomogły one, za pośrednictwem kultury, integrację społeczną imigrantów, przyczyniając się do tego, by w Europie byli oni postrzegani raczej jako ubogacenie niż jako problem.

5. Zalecenia Komitetu Regionów

Zalecenie 1

Artykuł 5

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p style="text-align: center;">Artykuł 5</p> <p style="text-align: center;">Współpraca Państw Członkowskich</p> <p>Każde Państwo Członkowskie wyznacza krajowy organ ds. koordynacji lub równoważny organ administracyjny, odpowiedzialny za organizację udziału tego państwa w Europejskim Roku Dialogu Międzykulturowego. Każde Państwo Członkowskie nadzoruje, aby wyznaczony organ we właściwy sposób zapewniał współpracę różnych uczestników dialogu na szczeblu krajowym. Organ ten jest odpowiedzialny za koordynację na szczeblu krajowym działań prowadzonych w ramach Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego.</p>	<p style="text-align: center;">Artykuł 5</p> <p style="text-align: center;">Współpraca Państw Członkowskich</p> <p>Każde Państwo Członkowskie wyznacza krajowy organ ds. koordynacji lub równoważny organ administracyjny, odpowiedzialny za organizację udziału tego państwa w Europejskim Roku Dialogu Międzykulturowego. Każde Państwo Członkowskie nadzoruje, aby wyznaczony organ we właściwy sposób zapewniał współpracę różnych uczestników dialogu na szczeblu krajowym, <u>łącznie z władzami lokalnymi i regionalnymi</u>. Organ ten jest odpowiedzialny za koordynację na szczeblu krajowym działań prowadzonych w ramach Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego.</p>

Bruksela, 27 kwietnia 2006 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Michel DELEBARRE